

VYHODNOCENÍ ROZHOVORŮ V RÁMCI ŠETŘENÍ STUDUJÍCÍCH Z ÚSTECKÉHO KRAJE, KTEŘÍ STUDUJÍ MIMO ÚSTECKÝ KRAJ

Miroslav Barták, Benjamin Petruželka

FSE UJEP V ÚSTÍ NAD LABEM, MOSKEVSKÁ 54, 400 96 ÚSTÍ NAD LABEM

Dílo je určeno pro účely projektu „Smart akcelerator pro Ústecký kraj“
CZ.02.2.69/0.0/0.0/15_004/0000690.

Obsah

ÚVOD	3
POPIS ŠETŘENÍ (METODOLOGIE ŠETŘENÍ A CHARAKTERISTIKY ŠETŘENÉHO VZORKU)	4
VÝSLEDKY ŠETŘENÍ: HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ	9
HODNOCENÍ PROSTŘEDÍ V KRAJI, JEHO SROVNÁNÍ S JINÝM KRAJEM A PREFEROVANÁ MÍSTA V KRAJI.....	9
NÁVRAT DO ÚSTECKÉHO KRAJE A JEHO MOTIVACE	9
BLÍZKOST NĚMECKA	11
VYRŮSTÁNÍ V KRAJI	11
UNIVERZITA JANA EVANGELISTY PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM	12
ŽIVOT A PŘÍLEŽITOSTI V KRAJI – STIPENDIA A HLEDÁNÍ INFORMACÍ	12
BUDOUCNOST ÚSTECKÉHO KRAJE	12
DOPORUČENÍ A NÁVRHY PRO ROZHODOVACÍ PRAXI	13
POPIS VÝSLEDKŮ JEDNOTLIVÝCH PROBLÉMOVÝCH OKRUHŮ	15
HODNOCENÍ PROSTŘEDÍ V KRAJI, JEHO SROVNÁNÍ S JINÝM KRAJEM	15
PREFEROVANÁ MÍSTA V KRAJI	39
NÁVRAT DO ÚSTECKÉHO KRAJE A JEHO MOTIVACE	41
BLÍZKOST NĚMECKA	56
VYRŮSTÁNÍ V KRAJI	58
UNIVERZITA JANA EVANGELISTY PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM	59
ŽIVOT A PŘÍLEŽITOSTI V ÚSTECKÉM KRAJI	62
STIPENDIJNÍ MOŽNOSTI	64
VÝŠE STIPENDIA / POBÍDKY	66
BUDOUCNOST ÚSTECKÉHO KRAJE	67

Úvod

Šetření bylo realizováno na základě poptávky Inovačního centra Ústeckého kraje (ICUK). Jak uvádí zadávací dokumentace, je *cílem šetření zjistit, jaké jsou hodnotové priority studentů z hlediska jejich osobního rozhodování ve věci návratu do místa trvalého bydliště nebo kraje, ze kterého student pochází*. Zadání dále uvádí, ve shodě s řadou odborných publikací na téma podílu vysokoškoláků v Ústeckém kraji, že: *„řada krajů Česka se v současnosti potýká s odlivem osob s vysokoškolským vzděláním do více rozvinutých regionů, zejména pražské a brněnské metropolitní oblasti, pro Ústecký kraj je proto žádoucí zjistit, jak je možné motivovat studenty po ukončení studia k návratu do kraje.“*

Pro naplnění tohoto cíle bylo navrženo kvalitativní šetření mezi studenty z Ústeckého kraje, kteří studují mimo kraj, a to zejména v hlavním městě Praze. Důraz byl kladen na nalezení informantů, kteří studují na různých vysokých školách a také pochází z různých částí Ústeckého kraje.

Informace z provedených rozovorů si v žádném případě nechtějí a ani nemohou činit nárok na reprezentativní zobecnění, nicméně nabízí hlubší pohled na postoje a názory dvou desítek lidí, kteří studují či donedávna studovali mimo Ústecký kraj a aktuálně také uvažují o svém budoucím životě a místě, kde jej budou trávit. Provedené šetření ukazuje na jednu stranu na určité společné prvky motivace k návratu do Ústeckého kraje, na druhou stranu se samozřejmě názory a postoje jednotlivých informujících liší, a to v celé řadě aspektů. Někteří se do kraje vrátit chtějí, jiní to zvažují a další uvádí, že si návrat do Ústeckého kraje neumí představit.

Autoři studie vyjadřují svůj dík všem, kteří přispěli k jejímu vzniku. Zvláštní poděkování patří kolegyni Štěpánce Kochové za přepis rozhovorů a také všem kolegyním a kolegům, kteří díky svým kontaktům umožnili oslovení informantek a informantů. Dík patří také všem mladým lidem, kteří se šetření zúčastnili a umožnili nám lépe porozumět jejich názorům, postojům a aspiracím.

V Ústí nad Labem, červenec 2018

autoři

Popis šetření (metodologie šetření a charakteristiky šetřeného vzorku)

Cílem realizovaného šetření bylo zjistit, jaké jsou motivace, hodnoty a priority studentů a jakou roli hrají v jejich osobním rozhodování ve věci návratu do Ústeckého kraje – místa trvalého bydliště nebo kraje, ze kterého studenti pochází. Dílo je určeno pro účely projektu „Smart akcelerátor pro Ústecký kraj“ CZ.02.2.69/0.0/0.0/15_004/0000690.

Šetření bylo provedeno v červnu a červenci 2018 u studentů, kteří pochází z Ústeckého kraje a studují, případně do nedávna studovali mimo kraj, a to zejména v Praze. Zastoupení jsou i informanti, kteří studují/studovali v Plzni a Liberci.

Šetření bylo koncipováno jako kvalitativní. Metodou sběru dat byl polostrukturovaný a hloubkový rozhovor. Celkem bylo uskutečněno 20 osobních rozhovorů tváří v tvář (viz přehledová tabulka na další straně) se studenty různých oborů studia z českých veřejných a soukromých vysokých škol, a to v 18 případech s aktuálním studiem v Praze a po jednom případě z Plzně a Liberce. Výběr informantek a informantů probíhal metodou tzv. „sněhové koule.“ Rozhovory probíhali na veřejných místech, a podle dohody mezi informantkou/informantem a tazatelem/tazatelkou byly nahrávány a následně přepisovány.

Základní charakteristiky informantů						
Studium				Socio-demografika		
Číslo rozhovoru	Univerzita	Stupeň studia	Ročník studia	Obor studia	Pohlaví	Místo původu
1	Metropolitní univerzita v Praze	Bakalář	Poslední ročník	Průmyslové vabstnictví	Muž	Povrly
2	UK	Magistr	První ročník	Antropologie	Muž	Ústí nad Labem
3	ČZÚ	Magistr	Poslední ročník	Informatika	Muž	Ústí nad Labem
4	UK	Bakalář	První ročník	Sociologie	Žena	Dubí
5	UK	Bakalář	Druhý ročník	Psychologie	Žena	Děčín
6	ČZÚ	Magistr	Poslední ročník	Prostorové plánování	Muž	Litoměřice
7	UK	Magistr	Poslední ročník	Adiktologie	Žena	Litvínov
8	Západočeská univerzita	Bakalář	Druhý ročník	Management obchodních činností	Žena	Ústí nad Labem
9	UK	Bakalář	První ročník	Sociologie a ekonomie	Žena	Děčín
10	ČZÚ	Magistr	První ročník	Provoz a ekonomika	Žena	Most
11	VŠE	Bakalář	Druhý ročník	Mezinárodní studia-diplomacie	Žena	Děčín
12	VŠE	Magistr	Druhý ročník	Management	Žena	Most
13	TUL	Doktorské studium	Poslední ročník	Ekonomika a management	Žena	Kadaň
14	UK	Magistr	Poslední ročník	Adiktologie	Žena	Most
15	UK	Bakalář	Poslední ročník	Adiktologie	Žena	Děčín
16	VŠE	Magistr	Poslední ročník	Management	Žena	Most
17	ČZÚ	Magistr	První ročník	Hospodářská a kulturní studia	Žena	Litvínov
18	UK	Doktorské studium	Poslední ročník	Biochemie	Muž	Most
19	ČZÚ	Bakalář	Druhý ročník	Provoz a řízení myslivosti	Žena	Děčín
20	ČVUT	Magistr	Druhý ročník	Architektura	Žena	Ústí nad Labem

Všechny osoby, které se podíleli na realizaci výzkumu jsou vázány etikou vědecké práce a příslušnými právními normami. Všichni tazatelé měli vzdělání v oblasti sociálních věd. Informantky a informanti podepisovali informovaný souhlas, který odpovídá všem standardům GDPR. Účastníci výzkumu byli podrobně informováni o cílech a významu šetření. Většina z nich projevila zájem dozvědět se více o výsledcích šetření. Za úspěšně provedený rozhovor získala informantka/informant odměnu Kč 500,--, což přispělo k motivaci studujících na vysokých školách poskytnout rozhovor v době zkuškového období a letních prázdnin, kdy se jich většina věnuje výdělečné činnosti a účast v rozhovoru pro ně představovala minimálně časový náklad, případně zasáhla do jejich volného času.

Rozhovory byly analyzovány pomocí software pro kvalitativní zpracování dat NVIVO (viz <http://www.qsrinternational.com/nvivo/nvivo-products>). Rozhovory byly kódovány výzkumníkem. K analýze dat byl využit přístup tematické analýzy.

Délka rozhovoru byla od 45 minut do cca 90 minut. Délka rozhovoru byla ovlivněna zejména faktem, jak pozitivně hodnotí informantky/informanti život a své perspektivy v Ústeckém kraji. S pozitivním hodnocením koreluje kratší čas rozhovoru (informantky/informanti méně vysvětlovali své kritické postoje).

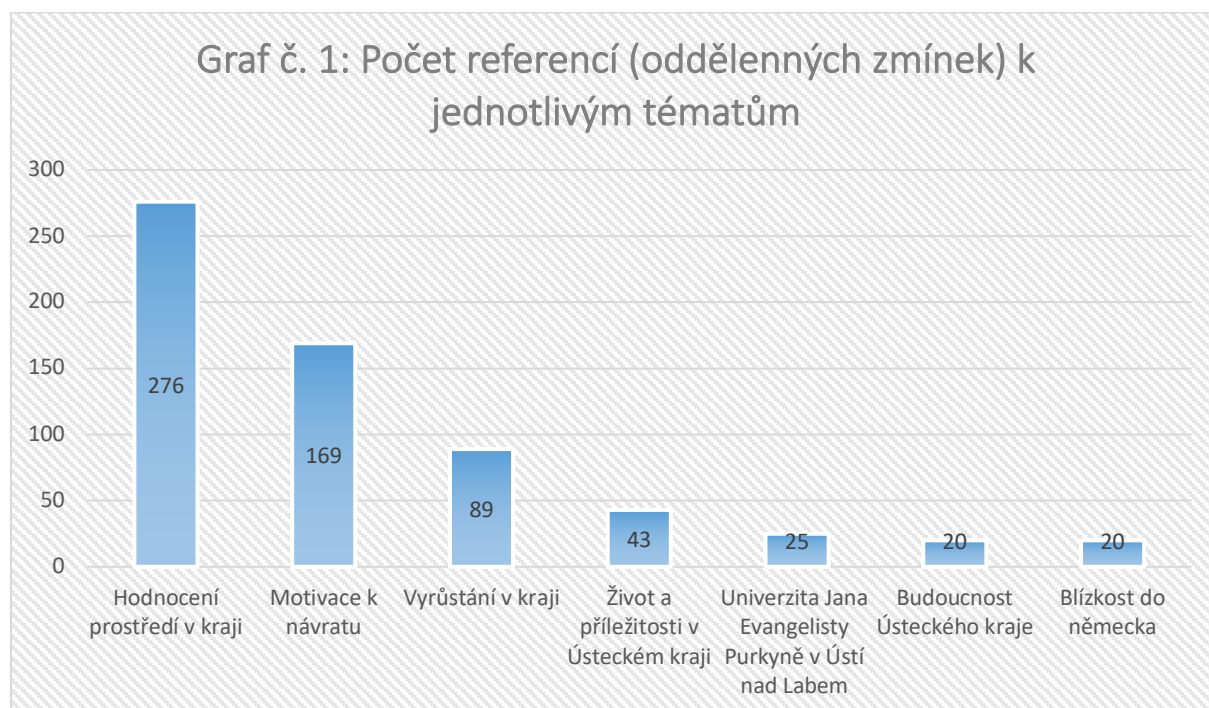
Kvalitativní výzkum si ze své podstaty neklade a ani nemůže klást nárok na reprezentativitu. Cílem výzkumu bylo získat určitý vhled do postojů a názorů mladých lidí z Ústeckého kraje, kteří studují na univerzitách mimo kraj, a kteří uvažují nebo neuvažují o návratu kraje. Výsledky nelze hodnotit jako reprezentativní pro populaci studentů z Ústeckého kraje. V průběhu výzkumu došlo však k saturaci vzorku. Od 15 rozhovoru nebyli již získány žádné nové relevantní informace. Odpovědi informantek a informantů se velmi podobali těm, které uvedli předchozí informanti.

Dotazované okruhy zahrnovaly: **Současný život a priority** – tj. povězte mi prosím něco o Vašem současném životě. (škola, práce, rodina, přátelé, vztahy, zdraví, emocionální pohoda, cestování - mobilita). **Jaké jsou Vaše priority ve vašem současném životě?** *Doplňující otázky:* Co hodnotíte jako důležité? Co je pro Vás v životě důležité? Čemu věnujete čas? Kolik času věnujete jakým aktivitám? **Vyrůstání obecně nebo v Ústeckém kraji (do konce střední školy)** Odkud pocházíte? Povězte mi, jaké bylo vaše vyrůstání v kraji, ze kterého pocházíte. *Doplňující otázky:* Stěhovali jste se? Kde všude jste bydleli? A jak tato jednotlivá místa hodnotíte? Jakou jste studoval základní a střední školu? Jaké to tam bylo? Jak to zpětně hodnotíte? Jaký jste měli vztah s rodiči a s rodinou? Odkud oni pochází? Jaké jste měl/a přátelské vztahy? Jak hodnotíte celkově prostředí, ve které jste vyrůstal? Jaké aspekty Vašeho vyrůstání v kraji, ve kterém jste vyrůstali, hodnotíte jako pozitivní a negativní? Co se dělo ve Vašem životě po dokončení střední školy až do studia na vysoké škole mimo Ústecký kraj? (roky bez studia, studium na různých VŠ – ústecký kraj a mimo) **Pokud jste studoval na UJEPU, jak toto studium hodnotíte?** Pokud jste studoval v různých krajích a na různých školách, jak je hodnotíte v jejich vzájemném srovnání **Studium mimo ústecký kraj** Jak se stalo, že jste začal/a studovat mimo

Ústecký kraj? *Doplňující otázky:* Co vás k tomu motivovalo? Podporovali Vás v tomto rozhodnutí blízcí? Jak jste řešili/řešíte bydlení a finanční situaci? **Jak probíhá Vaše studium mimo Ústecký kraj?** *Doplňující otázky:* Jak jste zabydlel v místě studia? Jak jste řešil v průběhu studia Vaší životní situaci z hlediska financí, bydlení? Jak často jste jezdil/jezdíte domů (do Ústeckého kraje)? Jak hodnotíte studium na vysoké škole mimo Ústecký kraj? Jak se váš život změnil po tom, co jste začal studovat/bydlet mimo Ústecký kraj? Co hodnotíte jako pozitivní a negativní na místě, kde studujete? **Hodnocení Ústeckého kraje.** Když srovnáte kraj, ve kterém studujete s Ústeckým krajem, jaké jsou mezi nimi rozdíly? Jak hodnotí život v ústeckém kraji Vaši blízcí (rodina, partner)? Jak hodnotíte život v ústeckém kraji vy? *Doplňující otázky:* Jak fungují instituce (školství, zdravotnictví, státní správa) v Ústeckém kraji? (Co byste případně zlepšil? Srovnání s krajem, kde žijí současně.) Jak funguje doprava v Ústeckém kraji? (Co byste případně zlepšil? Srovnání s krajem, kde žijí současně.) Jaká je příroda, životní prostředí v Ústeckém kraji? (Co byste případně zlepšil? Srovnání s krajem, kde žijí současně.) Jste informováni o politickém dění v Ústeckém kraji? Co si o něm případně myslíte? (Co byste případně zlepšil? Srovnání s krajem, kde žijí současně.) Jaké jsou možnosti kulturního vyžití v Ústeckém kraji? (Co byste případně zlepšil? Srovnání s krajem, kde žijí současně.) Jak bezpečně se cítíte v Ústeckém kraji? Kdy a jak jste se cítil nebezpečně? (Co byste případně zlepšil? Srovnání s krajem, kde žijí současně.) Jaké jsou možnosti bydlení v Ústeckém kraji? (Co byste případně zlepšil? Srovnání s krajem, kde žijí současně.) Jak vnímáte sociální soudržnost v kraji? Jak jsou vztahy mezi lidmi v Ústeckém kraji? Jaké jsou sousedské vztahy, zapojení do různých lokálních organizací? (Co byste případně zlepšil? Srovnání s krajem, kde žijí současně.) Jak hodnotíte vývoj společnosti a řešení každodenních problémů v Ústeckém kraji? Jaké problémy vnímáte Vy jako nejsilnější a jak byste je řešil? Jak si myslíte, že by je řešili lidé ve vašem okolí a jak by je řešili politici? Jaké jsou podle Vás hodnoty lidí v Ústeckém kraji? (Co byste případně zlepšil? Srovnání s krajem, kde žijí současně.) Jaké jsou možnosti zaměstnání? (Co byste případně zlepšil? Srovnání s krajem, kde žijí současně.) **Vidíte možnosti uplatnění v rámci Vámi studovaného oboru v Ústeckém kraji? Jak vnímáte „image“ Ústeckého kraje?** Jak vnímáte mediální obraz Ústeckého kraje? Myslíte si, že lidé pocházející z ústeckého kraje nějakou sdílenou identitu? **Jak vnímáte blízkost Ústeckého kraje do Německa?** Myslíte, že je tato blízkost využívána a že lze tuto blízkost nějak využít? Myslíte, že je dostatek příležitostí v kraji pro zlepšování jazykové vybavenosti? Učil jste se vy osobně nějaké jazyky a němčinu? Shoduje se vaše hodnotová orientace s převládajícími hodnotami v Ústeckém kraji? (např. „vláda pevné ruky“, pořádek vs svoboda, řešení sociálních problémů) **Informace o životě a příležitostech v Ústeckém kraji.** Hledáte informace o životě a příležitostech v Ústeckém kraji? Z jakého důvodu ne/hledáte? Víte kde hledat informace o životě a příležitostech v Ústeckém kraji? Víte o možnostech stipendia a motivačních programech, které nabízí Ústecký kraj, případně další instituce? Využíváte je? Co si o nich myslíte? Víte o stránkách, kde hledat případně informace stipendiích v Ústeckém kraji? Motivovalo by Vás takové stipendium k návratu do Ústeckého kraje? Jak Vysoké by takové stipendium muselo být? **Budoucnost. Co plánujete po dokončení vysoké školy?** Kam se budete chtít po dokončení studia stěhovat?

(Doplňující otázky, pokud nezmíní: Plánujete se stěhovat do Prahy/západní Evropy/Ústeckého kraje?) Z jakého důvodu se chcete do těchto míst stěhovat? **Uvažujete o stěhování do rodného kraje?** Pokud ano, tak co Vás k tomu vede? Pokud ne, tak co Vás vede k tomu se tam nestěhovat? **Co z toho nalezte v kraji, kde studujete, a v Ústeckém kraji?** Co by říkali Vaši blízcí (rodina, přátelé, partner...) na návrat do rodného kraje? Jak Vás lákají jednotlivá místa v Ústeckém kraji? Preferujete nějaká místa? Co je pro vás důležité v blízké a delší budoucnosti? **Imaginace. Co by Vás mohlo motivovat k návratu do Ústeckého kraje?** Namotivovalo by vás zajištěné pracovní místo / výše mzdy / vysoké návratové stipendium / služby pro celou rodinu (školy, školky, volný čas, možnosti sladění rodinného pracovního života) / sociální nebo rodinné důvody/dostupné bydlení, třeba i varianta se zajištěním bydlení? Jaké pracovní místo by Vás motivovalo k návratu do Ústeckého kraje? Jaká výše mzdy/návratového stipendia? Jaké služby pro rodinu by vás mohly nalákat (školy, školky, volný čas, možnosti sladění rodinného pracovního života)? Jaké sociální nebo rodinné důvody by vás mohly motivovat? Motivovala by Vás k návratu do Ústeckého kraje nabídka bydlení? Případně, jaká? Jak si představujete budoucnost Ústeckého kraje?

Graf č. 1 zobrazuje počet referencí (oddělených zmínek) k jednotlivým tématům. Z grafu je patrné, že z hlediska referencí rozhovorům dominovala témata hodnocení prostředí v kraji a motivace k návratu. Z grafu je dále patrné, že na všechna témata se v rozhovorech dostalo.

Výsledky šetření: hlavní zjištění

Vzhledem k rozsahu získaného a analyzovaného datového souboru jsou do hlavních zjištění zařazeny pouze vybrané a nejvíce relevantní okruhy témat. Jde o:

- hodnocení prostředí v kraji, jeho srovnání s jiným krajem a preferování místa v kraji,
- návrat do Ústeckého kraje a jeho motivace,
- blízkost Německa,
- vztah ke kraji z hlediska vyrůstání (celkové hodnocení),
- UJEP (vnímání univerzity jako místa pro vysokoškolské studium v Ústeckém kraji),
- život a příležitosti v kraji (hledání informací + stipendium),
- budoucnost Ústeckého kraje.

Hodnocení prostředí v kraji, jeho srovnání s jiným krajem a preferovaná místa v kraji

Co se týče **preferovaných míst**, tak až na výjimky **informanty nelákalo bydlet přímo v Ústí nad Labem**. S Ústí nad Labem má mnoho informantů spojené negativní konotace, jak je patrné z většiny úryvků, viz níže. Příkladem může být informantka, která má s Ústí nad Labem spojenou „špinavost“ a „průmyslovost“. V rozhovorech se objevuje silný vztah informantů k přírodě v místech, odkud pochází, a k menším městům a obcím v kraji. Někteří informanti nepreferují městský život a upřednostňují klid, komunitu a přírodu v menších obcích, a to často tam, kde vyrůstali. Mnozí informanti uvádí svou silnou vazbu na hory v Ústeckém kraji. Co se týče preferovaných míst, tak většina informantů se vztahuje k místu svého původu. Zde se projevuje celkové pozitivní hodnocení vyrůstání a také to, že informanti se preferují vracet do míst, kde mají silné vazby.

Návrat do ústeckého kraje a jeho motivace

Aktuálně se prakticky polovina informantů do Ústeckého kraje vrátit nechce. Zbytek informantů o tom uvažuje a pouze několik z nich je nyní rozhodnuto se do Ústeckého kraje po studiích vrátit. **Značná část informantek a informantů je o návratu ochotná uvažovat za určitých podmínek**, které podle nich ještě nenastali (například péče o staré a nemocné rodiče), nebo je aktuálně v kraji nevidí (nabídka pracovních příležitostí v jejich oboru za plat, který si představují a za podmínky, že práce bude představovat výzvu). Právě možnost zajímavé je pro mnohé zásadním motivačním faktorem pro případný návrat do kraje.

Studenty jsme rozdělili do dvou skupin, a to na ty co návrat zvažují a na ty co návrat kategoricky odmítají. Cílem tohoto postupu bylo zaměřit se více na skupinu informantů, která návrat zvažuje a na jejíž osobní motivace a postoje lze do určité míry působit. Tato skupina je také vhodným cílem pro různá opatření, která by měla studenty k návratu motivovat.

Ti informanti, kteří nezvažují návrat do Ústeckého kraje, tak činí především, protože nehodnotí celkový stav kraje jako dobrý, viz ostatní kapitoly. I tak se u těchto informantů

krátce pozastavíme nad tím, jak vnímají jednotlivé motivační faktory. Informanti byli požádáni o vyjádření k různým motivačním faktorům, i přesto, že se nehodlají do Ústeckého kraje vrátit. Požádání byli, aby zapojili svou fantazii a zamysleli se nad tím, jaké motivační faktory by hypoteticky mohli hrát roli v jejich návratu.

- ***Ústecký kraj jako místo pro rodinu a bydlení***

Informanti hodnotí motivační faktory související Ústeckým krajem jako místem pro rodinu a bydlení odlišně. Někteří uvádějí, že motivačním faktorem pro návrat do kraje by bylo bydlení a návrat do kraje jako klidného místa pro rodinu. Pro další informanty tyto faktory nejsou motivační, a to například z toho důvodu, že rodinu neplánují. Někteří také vnímají bydlení a služby pro rodinu jako vhodný motivační faktor v kraji, který je pro některé klidný a bližší přírodě. Jak je patrné z uvedených citací, tak pro některé studenty by hypotetickým motivačním faktorem bylo bydlení v Ústeckém kraji a návrat do kraje jako místa pro rodinu.

- ***Vztahy***

Vztahy by také mohly být hypotetickými motivačními faktory pro návrat. V jednom případě to je i demotivační faktor. Informantka totiž uvádí, že i její přátelé se z domovského města odstěhovali. Další informanti uvádí, že k návratu do kraje by je mohli přivést rodinné důvody, a to jak jejich rodiny, tak jejich partneři (viz dále sekce partnerské vztahy). Co se týká rodiny, tak hypotetickým motivačním faktorem by byly problémy, s kterými by museli vypomoci. Názory blízkých, v tomto případě především rodičů, na návrat se různí od pozitivních přes neutrální až po negativní. Tyto názory blízkých mohou fungovat jako motivační či demotivační faktory. Názory blízkých na návrat jsou v některých případech neutrální. Typickým neutrálním postojem rodičů je, že svým dětem nechávají volnost.

- ***Hodnoty***

Hodnoty a společnost v Ústeckém kraji jsou jasným demotivačním faktorem. Informanti hodnotí místní obyvatele a jejich hodnoty negativně.

- ***Partnerské vztahy***

Signifikantním motivačním faktorem jsou partnerské vztahy. Partner z kraje může být faktorem podporujícím návrat do kraje. Naopak partner mimo kraj je popisován jako demotivační faktor a může hrát poměrně výraznou roli.

- ***Bydlení a služby od kraje***

Bydlení a další služby nabízené krajem jsou jako motivační faktory velmi diskutovány a informanti předkládají různé názory na tento motivační faktor. Pro porozumění těmto různým názorům je podstatné sledovat další faktory, které vnímání tohoto faktoru ovlivňují. Zda bydlení může sloužit jako motivační faktor ovlivňuje, zda informanti mají již dobrý přístup k bydlení (např. od rodičů) nebo jak informanti hodnotí celkovou dostupnost bydlení, jejich

hodnocení takové pobídky. V neposlední řadě je důležitá i forma nabízeného bydlení. Podstatným faktorem je také zaměstnání. Bydlení bez práce by pro informanty zřejmě nebylo motivační. Pro některé informanty je motivací pro návrat, že jejich rodina má v kraji nemovitosti. Pro tyto informanty také zřejmě nebude motivačním faktorem nabídka bydlení od kraje. Někteří informanti hodnotí celkovou dostupnost bydlení v Ústeckém kraji jako jeho velkou výhodu. Z toho ovšem u některých také vyplývá, že by pro ně nebylo motivačním faktorem bydlení od kraje, protože bydlení je pro ně dostupné i jinak. Některé studenty bydlení láká, ale muselo by splňovat určité podmínky – být dostatečně hezké (pěkný dům nebo velkoryse řešený byt) a dobře umístěné (dobrá dostupnost přírody a služeb). Bydlení je pro některé jen jednou z podmínek, které by musela být naplněna k návratu. Někteří z informantů považují za lákavou až kombinaci bydlení a zaměstnání.

- **Zaměstnání**

Dále by pro některé informanty, kteří se nehodlají do kraje vrátit, mohlo být hypotetickým motivačním faktorem zaměstnání – stabilní nebo se zajímavým platovým ohodnocením. Nicméně patrné je, že se nedomnívají, že by tato možnost byla v kraji reálná. Podle některých informantů by zaměstnání muselo být, aby bylo motivačním faktorem, výzvou. Museli by jasně vnímat, že zaměstnání, které dělají, má smysl. Zaměstnání jako motivační faktor je informanty, kteří návrat do kraje zvažují, vnímáno různě. Opět je nutné sledovat motivační faktory v jejich interakci. Pro některé informanty není práce sama o sobě motivační, protože se domnívají, že práci mohou sehnat všude. Významnou roli hraje také kombinace dostupnosti bydlení, příznivého životního prostředí a zaměstnání.

- **Mzda**

Co se týče výše mzdy, tak představy některých informantů jsou docela vysoké. Požadují mzdu podobnou v té Praze nebo relativně vysokou. To poukazuje na skutečnost, že motivační není jen zaměstnání, ale i výše mzdy.

Blížkost Německa

Blížkost Německa je vnímána informanty zpravidla pozitivně. Svou budoucnost si však představují spíše v České republice (ať již v Ústeckém kraji nebo mimo něj), nebo hodlají cestovat do jiných zemí.

Vyrůstání v kraji

Pozitivní zprávou je, že studenti celkově hodnotí své vyrůstání v kraji především pozitivně, i když jejich hodnocení je spojeno v první řadě s jejich rodnou obcí. Na dětství a vyrůstání mají především pozitivní vzpomínky. Jen občas zmiňují problémy v dětských kolektivech. Dá se tedy říci, že jejich vztah ke kraji je spojen s jejich biografií. Jako místo vhodné k vyrůstání hodnotí zpravidla spíše menší město než třeba Prahu.

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Z podstaty šetření (kritéria výběru vzorku) vyplývá, že z informantů nikdo aktuálně na UJEP nestuduje. Někteří informanti uvádí, že důvodem k tomu, proč na UJEP nestudovat je jejich přání osamostatnit se od rodičů či změnit prostředí a potkat nové zajímavé lidi a získat nové příležitosti. V hodnocení se objevují některé pozitivní reakce na vývoj UJEP a jednotlivých fakult v posledních letech. Celkově je však hodnocení UJEP negativní, a to zejména ze dvou důvodů. Jedním z nich je absence oborů, které informanti preferují, na UJEP. Druhým důvodem je z pohledu studujících nízká prestiž UJEP, která je, podle sdělení informujících, na některých středních školách v kraji propagována. Mnozí v hodnocení spoléhají na informace od blízkých nebo spolužáků a spolužáky. UJEP je často vnímána jako poslední možnost či záchranná brzda.

Život a příležitosti v kraji – stipendia a hledání informací

Studenti zpravidla informace o kraji, s výjimkou svého původního bydliště, příliš nevyhledávají. Myslí si však, že mají dobrou představu, kde by tyto informace hledat mohli. Pro hledání informací by někteří z nich využili především internet. O stipendiích a dalších možnostech podpory Ústeckého kraje nemají často žádné informace. Nemají dojem, že by tuto informaci získali ve škole a málo z nich se o ní dozvědělo od spolužáků. Pouze jedna informantka stipendium Ústeckého kraje pobírá. U stipendií některým informantům nevyhovuje nutnost závazku návratu do kraje, který považují, vzhledem ke svému věku, za příliš zatěžující a omezující jejich svobodné rozhodování. Někteří z informantů, ani nemají představu, co a kde budou po ukončení studií dělat.

Budoucnost Ústeckého kraje

Zajímavým zjištěním je, že většina informantů měla s **budoucností kraje spojená buďto pozitivní očekávání nebo alespoň naději v budoucí a lepší vývoj**. Vyloženě a jednostranně negativní očekávání spojená s vývojem krajem se neobjevují. Mnozí z informantů by si přáli vidět budoucnost Ústeckého kraje pozitivně. Slovy jednoho informanta nechtějí budoucnost vidět jako ztracenou, i když mají určité obavy. To vyplývá z toho, že některé aspekty vývoje kraje hodnotí jako pozitivní a zároveň jsou si vědomi i negativních aspektů vývoje. Jedním z negativních aspektů je jistá neschopnost změny a zastavení v minulosti. Někteří z informantů se domnívají, že se lidé v kraji bojí změny či celý Ústecký kraj hodnotí jako chycený v minulosti a neinovativní. Podobně to někteří hodnotí spojováním kraje s generací starých, kterou hodnotí jako problém a generaci mladších jako cestu do budoucnosti a ke změně. **Důležitým zjištěním je, že mnozí respondenti cítí spjatost s Ústeckým krajem.**

Doporučení a návrhy pro rozhodovací praxi

Na základě výše uvedených výsledků lze formulovat některá doporučení, a to od konkrétních a relativně jednoduše možných, až po velká až systémová řešení. Obecně platí, že informanti jsou motivováni různými faktory. Pro některé je podstatná kombinace vhodných motivačních faktorů.

Jedná se nejčastěji o kombinaci práce a dalších motivačních faktorů: dostupnosti bydlení, podpory pro rodinu, životní prostředí a vyžití. Základním doporučením je tedy neopomenout kombinaci faktorů a nezaměřovat se pouze na jeden, byť významný faktor. Ve vztahu k jednotlivým zkoumaným okruhům pak lze doporučit:

- informovat pomocí vhodných kanálů, včetně sociálních sítí a webových prezentací, mladé vysokoškoláky o výzvách a smysluplnosti práce v Ústeckém kraji,
- propagovat možnosti zaměstnání v jednotlivých oborech doplněné o další informace, které se týkají možností v lokalitě,
- spoluvytvářet se zástupci zaměstnavatelů odpovídající platové podmínky pro mladé lidi s vysokoškolským vzděláním,
- podporovat takový typ bydlení pro mladé vysokoškoláky, který si představují (výstavba rodinných domků v dostupnosti větších sídel) a kvalitních bytů v atraktivních lokalitách kraje (např. dostupnost přírody a služeb),
- upozorňovat na finanční výhodnost života v kraji ve smyslu nižších životních nákladů,
- vytvářet možnosti sladování pracovního a rodinného života mladých vysokoškoláků z Ústeckého kraje,
- nezaměřovat aktivity v oblasti absolventů vysokých škol pouze na město Ústí nad Labem,
- propagovat UJEP jako „krajskou univerzitu“ a medializovat její prokazatelně dobré výsledky v řadě oborů,
- provádět informační osvětu u středních škol zřizovaných krajem v této oblasti, pokud nevěří UJEP ani krajské střední školy, nelze očekávat důvěru ani jinde,
- dále rozvíjet partnerskou spolupráci se sousedním Saskem s důrazem na mladé,
- **zlepšit prezentaci stipendijních možností kraje a realizovat kampaně zaměřené na středoškoláky a stávající vysokoškoláky,**
- podporovat rozmanitý kulturní život v kraji,
- podporovat a motivovat začínající absolventy, kteří chtějí začít v kraji podnikat,
- podporovat a motivovat studenty, kteří se chtějí angažovat v krajských institucích, pomocí programu stáží v krajských institucích, a tyto možnosti odpovídajícím způsobem propagovat,
- zvážit jiné benefity pro studující z Ústeckého kraje na univerzitách mimo kraj, například možnost zahraničních stáží
- zlepšovat image kraje a jeho jednotlivých částí (včetně hodnocení problémů jako výzev),
- využívat vnímání Ústeckého kraje jako místa pro rodinu, domov a místo v přírodě a jako takové ho prezentovat absolventům,
- podporovat rozvoj životního prostředí, hor a turistiky a jeho využívání studenty – možnost zavedení programu pro aktivní mladé studenty,

- podporovat vytváření vazeb mezi absolventy z Ústeckého kraje – například pomocí klubu pro vysokoškoláky z Ústeckého kraje,
- pokračovat v řešení strukturálních problémů kraje,
- dále podporovat sociální soudržnost v kraji,
- podporovat v mladých lidech zájem o Ústecký kraj a jeho zdárnou budoucnost,
- získávat podporu i mezi těmi absolujícími, kteří se aktuálně po studiích nehodlají v kraji usadit.

Popis výsledků jednotlivých problémových okruhů

Následující stránky přináší krátké komentáře k vybraným úryvkům z odpovědí informantů v jednotlivých okruzích, které byly zjišťovány v rámci šetření a kterých je využito pro tvorbu souhrnu hlavních zjištění a doporučení pro rozhodovací praxi.

Hodnocení prostředí v kraji, jeho srovnání s jiným krajem

Hodnocení služeb a státní zprávy

Informantky a informanti byli také požádáni, aby zhodnotili kraj z pohledu různých jeho funkcí a veřejných i dalších služeb.

Státní správa je málo hodnocena, pokud ano tak pozitivně nebo neutrálně. Objevila se zmínka o Romech.

Informant: „*Státní správa? Já si myslím, že v pohodě. Tam není něco, jako nepřišlo mi, že je tam něco špatného.*“

Informant: „*No, tak co se týče teda nějakých těch úředních věcí, tak já s tím úplně nemám zkušenost. Ale co mámě jsem potřebovala něco vyřídit na úřadě, tak tam mi to přišlo o něco trošku lepší, že přesto jenom jak je tam míň lidí, tak mi přišel takový osobnější přístup, ale to je jenom taková drobnost.*“

Informant: „*Tak jelikož jsem do státní správy moc nenahlížel v Ústeckém kraji, spíš ne že nenahlížel, spíš mě to úplně minulo, spíš jsem neměl s tím nějaký jakoby problém.*“

Informant: „*Co se týče státní správy, že to mají lidi těžší. Když tam chodí Romové pro ty dávky, tak to je nápor. To znám jen z vyprávění.*“

Zdravotnictví je hodnoceno ne zcela dobře, převažují osobní zkušenosti informantek a informantů, ačkoliv někteří jej hodnotí pozitivně.

Informant: „*Samozřejmě by to chtělo trošku vylepšit zdravotnictví jako takové v určitých situacích. Samozřejmě v dnešní době každý má nějakou zkušenost se zdravotnictvím. Někdy Ústečák má třeba i nějakou zkušenost se zdravotnictvím třeba v Teplicích nebo někde jinde. Každý říká, že je to horší například v Teplicích, a nebo v Děčíně než je to prostě v Ústí a zase Ústečáci jako například já říká, že tady třeba například strašně hrozný právě v ústecké nemocnici a přístup personálu k lidem prostě obecně tam spíš nejde o ten přístup jsme lidi, takže musíme brát v potaz že ty lidi kteří tam pracují tu 12 nebo těch 12 hodin vlastně je pořád s lidmi, kteří přicházejí, že au bolí mě noha, myslím si, že ji mám zlomenou a vlastně je tam ten proces toho, že to člověk musí změřit mu tlak, musí udělat vyšetření, jestli nemá něco, musím ho poslat na rentgen, z toho rentgenu zase přijde zpátky a takhle se to prostě vlastně navyšuje víc a víc a myslím si, že ty lidi jsou pak vlastně ne nepříjemný, ale prostě už těch lidí mají dost, co se říká ambulance na ambulanci prostě mají přicházet lidi, kteří jsou, který měli autonehodu nebo něco takového.*“

Informant: „*Se zdravotnictvím mám docela si myslím, že mám jako zkušenosti asi jako každý jiný. Naprosto se nevyznám v ústecké nemocnici, ale to je úplně na hlavu. To jako je moje interní poznámka. Byl jsem tam několikrát nedávno a teda já jsem myslel, že se z toho zblázním. Stačilo, aby přesunuli jednou oddělení a já jsem se tam. Já jsem tam nadával po chodbách, a to normálně nedělám. Naštěstí všichni byli hodní a snažili se mi pomoc, takže to jako k zdravotnictví.*“

Informant: „*Ale co se týče zdravotnictví, tak opět jsem hrozný negativista v tomhle, ale já ten rozdíl vidím jako vážně diametrálně odlišně. A to zejména kvůli tomu, jak jsem studovala čtyři roky na té*

zdravotnické škole, tak přestože to byl teoretický obor, ale přesto jsem jsme chodili na exkurze do nemocnice různě po Praze. A na druhé straně má máma pracuje jako zdravotní sestřička v Teplické nemocnici plus moje babička pracuje v nemocnici v Ústeckém plus spousta mé rodiny dojíždí do ústecké nemocnice a já prostě ten rozdíl vídám jako neskutečně už jenom, co se týče toho vybavení. A z Prahy, když přijdete do Teplické nemocnice a tam už tři roky neopravili střechu a kape jim tam na podlahu, tak mně to přijde úplně šílené.“

Informant: „Tak já bych určitě, co bych zlepšila tak je zdravotnický systém. Protože ten tam moc nefunguje. Je to hrozně podfinancovaný, doktoři tam nejsou ochotní, sestry tam mají hrozně málo peněz. Moje maminka je zdravotní sestřička a bere 12 000 čistého. Což je prostě míň, než já mám na půl úvazku tady v Praze. Když se někam objednáte, čekáte tam hrozne dlouho. Protože tam samozřejmě nejsou takové možnosti. Chovají se tam, přijde neochotně k Romům. Když to takhle vidím v tý nemocnici. Musíte jet mimo Ústecký kraj, aby se k vám dostala kvalitní lékařská péče. Takže to bych určitě zlepšila.“

Informant: „Tak vlastně na zdravotní Děčína nejsou moc dobrý ohlasy. Jako i táta s tím měl jako docela problém, že mu tam snad přestřihli nějaký nerv v ruce. A jako že celkově asi bych se tam bála jako že docela jít. Jako jo, třeba tam jdu na pohotovost nebo tak, ale spousta lidí je s tou Děčínskou nemocnicí nespokojen.“

Informant: „Asi zdravotnictví v tom ústeckém kraji pokulhává. Ale to vím z vlastní zkušenosti, že jsem z Kadaně a je to malé město. Sice tam je nemocnice, ale jakmile máte nějaký vážnější problém, okamžitě vás posílají jinam do Ústí, do Prahy, do těch krajských měst. A často i jako s banalitou. Takže to je moje osobní zkušenost.“

Informant: „No, naše Mostecká nemocnice ta myslím, že moc dobře nefunguje. Nebo nevím, jak se to změnilo za poslední dobu. Ale v tý době, co jsem tam vyrůstala a byla jsem v tom Mostě, tak když se někomu něco stalo, tak říkali, hlavně nejezdí do Mostu. Že tam byli neschopný lidi. Tam přijeli se zlomenou levou rukou a dali jim do sádry pravou ruku. A fakt jako takovýhle úplně šílené věci.“

Informant: „...to nemyslím si, že je úplně skvělý, v Děčíně mám teda se zdravotnictvím zkušenosti horší než lepší a já celej tenhle rok už se snažím přehodit si všechny doktory do Prahy a taky to bylo, že mi někdo natočil EKG poprvé v mých 22, což má být součást preventivní prohlídky, že jsem zažila i hospitalizaci v děčínské nemocnici, která byla subjektivně jako dost příšerná.“

Informant: „...v Litvínově mi nemohli přijít na to co mi je, až v Praze doktorka měla nějak větší rozhled o mladších lidech, nějak jim porozuměla a měla víc zkušeností, tak mi dala prášky a už je to v pořádku.“

Informant: „Lékaři moc ochotní nebyli, tady v Praze jsou taky méně ochotní, ale respektují, tak jsem říkala mamce, že půjdu do Prahy.“

Informant: „Zdravotnictví, co porovná s mými zkušenostmi, tak si myslím, že fakultní nemocnice v Ústí je dobrá na rozdíl třeba tady. (v Plzni).“

Ale jsou i pozitivní reakce...

Informant: „Zdravotnictví si myslím, že je super.“

Bydlení

Informant: „Jo na bydlení určitě, jako všichni ostatní, jako všichni ostatní lidé, jak jsem třeba říkal před chvílkou. Před chvílkou jsme docela dlouho. Známi se přistěhovali taky právě do Ústí, tak mě by taky

nevadilo třeba v Povrlech nahoře na poli. Vlastně to pole se prodalo a rozkouskovalo se na parcely a lidé si tam staví baráky. Mě by to taky nevadilo tam si udělat baráček nebo prostě něco malého, kde bych byl s rodinou. Je tam klid, tam prostě není nikdy žádná velká silnice, je tam samozřejmě koleje, je komunikace vlakem a vlastně je tam samozřejmě jakoby silnice, která vede do Ústí a na druhou stranu vede do Děčína. Takže jako já si myslím, že by to bylo fajn to takhle mít něco nebo někde, prostě bydlet v klidu. Já jsem spíš člověk, který vyžaduje klid. Já chci mít svůj vlastní klid, já chci prostě se nestresovat s ničím, samozřejmě teďka to jde v dnešní době se s ničím jakoby nestresovat a tam a zpátky by bylo. Jako na druhou stranu by to bylo fajn mít jako klídeček v uvozovkách. Takže tak.“

Informant: „Zkrátka, kdo chce koupit nějaký dům, byt atd., tak je to rozhodně velký rozdíl. Si myslím, že teď je to hodně velký problém vzhledem k tomu, že jakoby prostě, kdo si chce tady v Praze koupit dům nebo byt, nemovitost, tak jako je to strašně přestřelené. A třeba někdo, kdo dostuduje školu chce si vzít hypotéku nebo něco podobného, tak mi přijde, že je skoro jakoby bez šance. Což když to srovnám jako s Ústeckým krajem, tak je to úplně diametrálně odlišný.“

Informant: „Já bych řekla, že tam je jako spousta možností. Ty mi byty tam jsou, jsou tam i parcely na stavění baráku. Takže jako tam určitě sedá bydlet.“

Informant: „To si myslím, že je super. Jako i třeba se tam staví baráčky v Ludvíkovicích a tak. Myslím si, že to ani nebude tak drahý třeba to cena toho pozemku. Přestože jako určitě rostou ty ceny. Já jsem třeba nikdy nájem řešit nemusela. Právě máme ten dům. Kamarádi si teď našli úplně v pohodě. Ty právě mají tam už vlastní byt a neměli s tím jako nějak problém.“

Informant: „Tak hodně levný, třeba v tom Janově tam je hodně vybydlených baráků, co jsem počítala asi 37 vchodů, přízemí zazděný. Některý lidi tam zůstávali, když neměli elektřinu, vodu, je to jejich domov. Teď nevím upřímně, že nevím, co se bude dělat. Co je pozitivní, že se bude revitalizovat Most. To bydlení kvůli chemičce a je taky levnější. Třeba i ty baráky...“

Školství

Informant: „Ve školství to není problém jenom Ústí. To si myslím, to jsou spíš moje celkové názory na české školství jako takový. Já si myslím, že to v Ústí funguje adekvátně vůči tomu stavu, kterým je nastavený shora. Asi to ani nemůže fungovat jako nějak jako jinak.“

Informant: „Školství, to si taky nemůžu úplně stěžovat, prostě dva gymply na výběr jako docela kvalitou si myslím v pohodě.“

Informant: „No, to už jsem taky říkala. Já si nemyslím, že jako byly v Ústeckém kraji jenom špatné školy. To rozhodně ne. Já si myslím, že tam jsou dobré školy. Ale já mám zkušenost jenom s tou mojí, u které vím, že dobrá nebyla, protože jenom zkrátka nebyl tak kvalifikovaný učitelé. Protože nás většinu předmětů ať dějepis, biologii atd. učila právě učitelka, která má jenom pedagogické minimum a je zdravotní sestřička. Další zeměpis, a ještě nějaké další předměty nás taky učil učitel, který měl pouze pedagogické minimum a tuším, že bylo nějaký, nevím, asi zednář. Zkrátka něco podobného v tomhle stylu.“

Informant: „To je problém celorepublikový, si myslím. Prostě základky a střední školy potřebují předělat. Na druhou stranu vysoké školy tam prostě skoro nejsou. Že prostě ty humanitní obory se tam jako neobjevují. To je škoda, že jako je jich, fakt nic. Je tam špatně udělaný. V UJEPu by měl být ten pajdák, my tam máme to ČVUT jaderně-technický, že jo. A tím to nějak tak končí. Tam jako nic jiného se jako neobjevuje.“

Informant: „No, takže myslím, že to školstvím by nebylo špatné. Ona je otázka, jak se bude transformovat vlastně celý ten kraje a ten průmysl. Ono je to vlastně politicky i historicky to bylo průmyslový kraj a teď se to tam nějak jako láme. Uvidíme, jak vlastně ty uhelné elektrárny to uhlí na to bych chtělo navázat nějaký vzdělávání nových lidí prostě nějak. Víc ten trend, který byl vlastně no monocentrický, byl prostě zaměřený na ten průmysl hodně. Tak víc to diverzifikovat, aby to nestálo jenom na tom. No, ale to není zase na mě.“

Informant: „To gymnázium si myslím, že je fakt na dobrý úrovni. Třeba naproti máme obchodku a to nevím. Třeba na vysoký mám teď kamarády, kteří jsou na ekonomce z obchodek. A myslím si, že kdyby šli z Děčínský obchodky, tak by jim to nestačilo. Jakože ty jazyky a celkově ten obor myslím. Ty školky taky dobrý. Je tam jako poměrně dost školek, takže si myslím, že není problém se někam dostat. Což třeba tady v Praze nevím, jestli je problém se školkami.“

Informant: „Školství si myslím, že je jako srovnatelný.“

Informant: „No pro mě to byla hlavně kvalita vzdělání, já jsem nešla na děčínský gympl, protože ten měl špatnou pověst, tak jsem šla na ústecký gympl a mě to zklamalo. Mě to přišlo, že ta škola je pro mě bez vývoje, že půl hodin prospím a nikdo to nepozná a nebylo to pro mě rozvojové prostředí.“

Informant: „To si myslím já, ale myslím, že ta úroveň vzdělávacích institucí v Litvínově klesla, dříve to bylo přísně bodovaný, ale dneska vezmou každého, aby dostal dotaci od státu. Kamenem úrazu je také státní maturita, nebo jak se tomu říká, s tím, že ta hranice je velmi nízká, tak protože je hranice nízká, tak je jedno jestli máte maturitu z Gymnázia nebo učňáku a pak zase na vysokou berou kohokoliv, protože pak je vyhází v druhém semestru.“

Kultura

Kultura je vnímána jako nedostatečná.

Informant: „Jako třeba po kulturní stránce mi přijde, že je to tam jako strašně slabý.“

Informant: „Takhle kulturní prostě nějaká dostupnost. Na to, že je to statisícový město, tak nemáme ani autobusák prostě nic, jako že kultura žádná. Jednou za rok přijedete Lucie Bílá nebo já nevím. Jako že fakt se nic neděje víceméně.“

Tazatel: A byl jsi na Portě?

Informant: „Ne, nebyl. Šel jsem kolem, ale vypadlo to hrozně docela. Prostě sraz lidí po 80 letech ty jo základky.“

Informant: „No, to já vnímám jako negativně. A myslím si, že když se člověk snaží, i když já nevím. Přijde mi, že třeba v Ústí se to podle mě za posledních pár let o něco zlepšilo.“

„Třeba kulturně zrovna si myslím, že se Ústecký kraj snaží, ale že mu to moc nejde. Že jako moc nedává na lidi, že spíš jako jde po nějakých popularitě prostě jako globální řekněme a ne lokální. Když dělá jako nějaký akce ať už hudební nebo jako jakékoliv další, tak přijde mi, že jako ty lidi jsou moc spokojený.“

Informant: „Nic moc právě.“

Informant: „Popravdě až teď, jak jsem se přestěhovala do Prahy, tak už jako i co se týče jako známých, že mi jako posílají různý pozvánky na různé akce, výstavy a takovýchle. To v Děčíně nebývá. Tam prostě jsou dvě tři místa, kde se dá cokoliv jako vystavit. Je tam jedno divadlo. A to je vlastně všechno. Takže tady je to mnohonásobně na jiný úrovni.“

Informant: „Ale prostě nějaký jako další vyžití, tam prostě nic není. Tam se nedá skoro nic dělat. Víím, že když přijedu někdy, že jdu právě po práci nebo po škole jedu domů a přijdu tam v devět hodin, tak tam je úplně mrtvo prostě v tom městě.“

Informant: „Co se týče toho kulturního života, když jsem si stěžovala, že tam prostě nic není.“

Informant: „Kultura to je horší, moc tam toho není, lidé by možná ani neměli zájem.“

Sport

je zmiňován velmi málo...

Informant: „A teď jako nevíš, co dělat. Přes den jako co se týče toho sportu, tak samozřejmě to je trošku asi jednodušší. Tam není tolik lidí, takže nějaké jako rezervace jsou jako snazší.“

Informant: „No, a co se týče toho sportu, jak už jsem říkala, tak to tam jak všechno je. Jenomže spousta lidí tam jako nedělá nic.“

Informant: „Mě se vždycky v Mostě líbila příroda, každý si představuje, že ne. Jsou tam hodně místa na výlety a sport, je to taky hodně ekologický, víc než v Praze, je to tam dost čistý. Příroda a sport hodně.“

Bezpečnost v Ústeckém kraji

není některými vnímána...

Informant: „No, já si myslím, že jediný jako zrovna ten Most je takovej jako proslavenej, že je to jako hrozné nebezpečné místo. Ale jako asi vyloženě. Já víím, že v jeden čas jsem vyloženě se třeba i bála chodit jako domů. Že i jako naši mi říkali, hele nejezdí prostě, nechod' prostě pěšky, nechod' sama vem si prostě taxíka a jed' prostě taxíkem domů.“

Informant: „No, tam to prostě tak je. A člověk to bere, že opravdu ta komunita tam je veliká. A nikdy se mi nic nestalo. Ale prostě po tý tmě sama bych tam nešla. Už jenom kvůli tomu abych nemusela být půl hodiny ve stresu, jestli za mnou někdo nejde.“

Image kraje není hodnocena pozitivně, na druhou stranu informatiky a informanti svůj rodný kraj brání.

Informant: „No tak mezi známýma. Třeba přítelkyně řekla svým kamarádům, že jede za mnou do Ústí, tak se jí zeptali jako proč, do takové díry. Moji kamarádi taky, když se mě zeptali, odkud jsem. Já řeknu Ústí a oni cože, prostě, tam ještě někdo žije?“

Informant: „Takže tam všude smrdí takový ten glycerin. Prostě to taková ta nesnesitelný smrad. Ale ty lidi, co tam žijí, tak se s tím docela sžili. To víím, že kamarádi vždycky řekli: jo, tak to smrdí, já už to nějak nevnímám. Já to teda vnímám vždycky, když tam přijdu a pro lidi, co to neznají z jiných měst je to teda hodně, jako fakt síla.“

Informant: „No mediální obraz myslím, že je docela. Chtěl bych říct, že je zkreslený, ale asi není. Protože to tak asi fakt jako je. Jak si to lidi většinou představují největší nezaměstnanost, nejchudší kraj, a ještě k tomu jakoby trošku zdevastovaný téma komoušema. Takže jako nic moc pěkného, do toho ještě smog továren, prostě výpary. Takže to je docela takový správný obrázek.“

Informant: „No, tak zkrátka vždy se mluví o Ústeckém kraji, tak mně se to stejně ve výsledku vždy je to negativní. Že se řeší nezaměstnanost, nízké vzdělání, popřípadě nějaké to nepřizpůsobivé obyvatelstvo anebo nějaká ta smogová situace atd. Mě přijde, že o Ústeckém kraji se moc pozitivně nemluví.“

Informant: „A to je práce na x desítek asi let. Ale jinak myslím si, že hodnotím ústecký kraj dobře. Nemám k němu jako rozhodně nějaký negativní faktor, a naopak ho jako hrozně před lidma tady v Praze obhajují. Jo, že jim vysvětlují i vlastně v té bakalářské i té diplomové práci sem vysvětloval. Ano image prostě ten kraj má špatnou, ale je tam spousta nádherných míst jak v tom Středohoří ty vesničky, tak vesnice kolem toho Labe. Vlastně Labe, jestli postaví ten v Děčíně, tak vzroste zase jeho význam a zase celkově význam toho Ústeckého kraje. Jako doprava a loďarství. Takže myslím si, že právě jako má našlápnuto dobrým směrem. Teď je otázka, co se tam stane. Myslím si, že za posledních 20 let se tam toho změnila spousta a spíš jako k lepšímu než k horšímu. Pak samozřejmě jsou takový ty politické kauzy, ale to je všude asi v republice.“

Informant: „Tak samozřejmě špatnou. A lidi o něm mluví ještě hůř, než to tak ve skutečnosti je. Proto mě vždycky překvapí, když tam někdo přijede za mnou na návštěvu, nebo když tam někoho vezmu třeba fakt k nám do toho Litvínova, tak říknou je to je krásný, to mi v Praze nemáme. A každé ještě se mi nestalo, že by někdo přijel z Prahy a nelíbilo by se mu u nás v Litvínově. Když je vezmu na Klíny nebo prostě všichni tam jsou nadšený. A právě ten obraz je hrozně špatný oproti realitě.“

Informant: „Na jedné přednášce, co jsme měli letos, tak jsme si povídali o barvách vlastně krajů a měst. A na Ústí připadla oranžová. Tak jsem se divila proč. Ale na jednu stranu asi jo. Ale já to město prostě vidím jako hodně ovlivněné komunismem a ty lidi prostě tam nechtějí se nic dělat. Neříkám, že ty mladí. Ale hodně lidí mladých nechodí k volbám a ty starší radši volí třeba tu stranu komunistickou. Protože vědí své minulosti udělali a takhle. Takže si myslím, že tam furt jakoby zůstává tady to podvědomí jakoby to vědomí těch občanů. A takhle já tohle vidím. Bohužel.“

Informant: „No, tak sem tam dobřej, sem tam špatnej. Ono bych řekla, že ústecký kraj je právě hodně spojovaný s Mostem, uhelný doly a takhle. Ústí samo o sobě tam vlastně zase jsme spojování s Romama. Ale na druhou stranu si zase myslím, že je braný ústecký kraj, jako že krásná příroda, krásné údolí, krásný lesy. Jezdí se sem lyžovat.“

Informant: „...e prostě když někomu řeknu, kdo třeba já nevím buď třeba Pražák nebo jsou třeba z Moravy nebo od někud jinud, a když prostě řeknu ústecký kraj a Most a takhle. Tak na to koukaj hrozně, jako že je to hrozně špatný místo. Že to je jako hnusný a vytvářej si nějak takovej jako prostě lidi předsudek. Který prostě mají nějak zarytej, že je to jako špatný jako místo.“

Informant: „No, tak to je to o čem jsem mluvila. Že mě to jako trošku mrzí. Mě to hlavně mrzí proto, protože vím že tam od sud jsem, a že prostě vím jaký to tam je. A že to tam prostě není tak strašný, jak to jako všude vypadá. A vadí mi prostě jak jako tím, že od tamtud jsem a prostě se mě to dotýká, že si z toho prostě dělají srandu.“

Někteří nemají celkově o kraji nejlepší mínění.

Tazatel: A jak tam hodnotíte život vy?

Informant: „Jako než jsem se přestěhovala sem, tak byl celkem jako dobřej. Pozitivně jsem ho hodnotila. Celej okruh mých známých tam byl, takže měla jsem tam jako obě rodiny. To okolí je krásný, ale pořád to byl takový pocit, jako že Děčín je hrozná díra.“

Informant: „No, mě se tam jako nelíbí, no. Já bych, jako ten Ústecký kraj mi přijde fakt, no. Ústí samotný tak jako smrdí. Všechno to jsou takový města takový špinaví. No, mi to přijde dost takový i vidlácký, tak trochu, ale takovým zvláštním městským způsobem. Ale když mluvím blbosti.“

Informant: „Tak nad tím jsem třeba nikdy nepřemýšlela. Kdybych jako třeba měla zhodnotit internet, tak na Facebooku je spíš jenom špína na ten Děčín. Moc se jako neprobírají pozitiva. Teď v

současnosti mi přijde, že si prostě všichni stěžují na ten Děčín. Což je způsobeno tou dopravní situací. Až se to zlepší, tak asi se zlepší i ta image Děčína třeba konkrétně.“

Informant: *„No, tak to je hodně špatný. A teď nám udělali nádherný seriál zase. Jmenuje se to Most. To jako jestli na to někdy narazíte, tak to je fakt perlička. Prostě strašný. Takže nám všichni jako vždycky říkají, že mi jsme z Mostu, a že nemůžeme otvírat okna. Protože tam máme chemičku a špatný vzduch a ty cikány právě. Že je tam Chánov, a že to musí být hrozný. Že nemůžeme ani večer jako vyjít ven a tak.“*

Informant: *„Ale jestli jste viděl třeba Pustinu. Tak to je taky tam odtamtud. Tak to taky právě. Ale všichni jako říkají, hle takhle to u vás vypadá? A ještě jedna právě jezdí právě po tom dole a vypadá to skoro, jako že tam to auto spadne. Tak to jako takhle normálně jako nefunguje, jako že byste se tam normálně takhle dostali. Takže perfektně jako nás vždycky vykreslí to, jak to tam vypadá.“*

Informant: *„Ústecký kraj je bez identity, to je asi nějaká můj rodiná zátěž, že jsem sudeťáci, že část příbuzných jsou Němci, že se ten barák tam nedědí z generace na generaci, že tam lidé nevyrostali. Nějaká hrdost tam není, když jo, tak je sarkastická. Mám kamarádku na adiktologie a jsem obě z Děčína a máme spíše ten sarkastický humor, že máme dost uživatelů. A image je, že máme romské obyvatelstvo, špína, hnus, jako neprosperita. Myslím, že Ústecký kraj je takhle zobrazovaný v médiích.“*

Informant: *„To záleží na zkušenosti. Kamarádi se mě na Most ptají a dělají si ze mě srandu. Tak musím dělat tour de most, protože tam všichni jako chtějí. Je to strašně zmedializovaný, si to představují jako neuvěřitelnou gheto čtvrtě, jako Bronx, pořád poslouchala vtipy, jaký bylo mládí, jestli mám kurz sebeobrany, si představovali, že za barákem když vylezu tak je tam jáma uhelného dolu, kam spadnu a nemůžeme tam dýchat. Já jsem ani v té zóně ani nikdy nebyla.“*

Informant: *„Většina lidí si to předtavuje hodně zle, říká po dole, špatné ovzduší, špína a odpadky, Romové a hodně ta díra a Most pořád trhlá přední příčku, je spojení s kriminalitou a nezaměstnaností. Myslím, že půlka lidí to má ráda, nebo to tam nemají rádi a jsou rádi, že se odtud dostali. Ty společný rysy jsou v tom, že lidé jsou oráčlí, přímí, upřímní, se životním nadhledem. Ta drzost a upřímnost je výrazná pro ústecký kraj, jsou hlučnější, lidé si jich více všimnou.“*

Informant: *„Špatný, hodně špatný. Já dělala veřejnou správu a regionální rozvoj a vždycky bylo Ústí v nejhorších tabulkách.“*

Příroda a životní prostředí

Informant: *„Já mám Ústecký kraj ráda pro přírodu.“*

Tazatel: *„Takže si říkal, že myslíš, že příroda nebo životní prostředí, že je lepší Ústeckým krajem (než v Praze)?“*

Informant: *„No, to určitě. To jako stopro. Třeba Český středohoří a z druhé strany Krušné hory. Jako já mám rád kopečky.“*

Informant: *„To je. Říkám já bydlím právě v Dubí a Teplicích a tam musím říct, že mi to přijde jako pěkné. Hlavně co se týče těch malých městeček a vesniček v okolí těch Teplic. Tak podle mě je ta příroda vážně hezká. Hlavně jak jsem na hranici s Německem, tak tam ten les jako rozsáhlý, že z té německé stany mi přijde, že jsou tam jako snaží zkrátka. Je to tam jako pěkné. A co se týče samozřejmě jako Mostecka nebo Ústecka, tak tam samozřejmě jsou oblasti, u kterých to není nejlepší. Nebo v Ústí zkrátka, když jsou nějaké smogové dny. Prostě továrny vypouští.“*

Informant: „No, ale příroda je líp nějak jako opečovaná, řekněme propagovaná na tom Českolipsku než na tom Ústecku. I když je na tom Ústecku krásná příroda taky i tak je to prostě schovaný, a to je škoda. Ale jinak je to v pohodě.“

Informant: „Jak jsem říkal, estetika je špatná. Je to prostě industriální a fabriky, komíny. Příroda je schovaná zbytečně, ale je tam krásná příroda a vůbec se nevyužívá tak by měla.“

Informant: „Tak já to vůbec nepociťuju, že by to mohlo být nějaký negativní tím, že jsem tam vyrostla. Ani chemičku třeba nepociťuju. Protože tím, že ale samozřejmě jsou tam ty elektrárny, těží se tato uhlí, ale už se bere jako součást toho kraje. Nevím, nějak to nedokážu hodnotit.“

Informant: „A co se mi líbilo, tak to že to Ústí není jako by je. Má krásnou přírodu kolem. To určitě jakoby na procházky, všude jsou kopce, je i krásně u toho Labe. Sice to není dobrý na povodně. To jsem si taky zažila několikrát. Ale je to je to fakt nádherný. Je to tam ta struktura vlastně té přírody je tam krásná. To jo. Plzeň je prostě placatá. Samozřejmě se tady různě lesy a takhle. Ale to se mi líbilo na Ústí.“

Informant: „No, tak tam kromě že tam máme teda všude chemička v okolí toho Mostu. Tak tam jako co se týče toho životního prostředí, tak jako vzduch tam zrovna dobrý není. Ale jinak jako třeba mě tam hrozně se líbí, že tam jsou všude lesy, je tam všude příroda, tak že i tady přes to tak je prostě skvělý, že člověk prostě může se sebrat a prostě je za chvíli je támhle na kopci. Prostě je v přírodě a ta příroda je tam okolo jako krásná. Což je fakt ho super, že tam jsou vlastně hory.“

Informant: „Tak já v Děčíně jsem spokojená. Tam fakt třeba v těch Březinách máme louky, lesy, všechno možný. Celkově si myslím, že tam je blízko Českosaské Švýcarsko. Takže jakože ta příroda ty je tam hodně. V Ústí třeba úplně nevím. To jako když tam přijedete, tak tam jsou ty paneláky, sídliště, ale asi tam taky něco bude.“

Informant: „Na druhou stranu nebo ještě to okolí je jako docela pěkně zařízené. Jako nějaká revitalizace to tam funguje.“

Informant: „No, máme tam parky, ale vypadají tak, nevím no. Myslím si, že na ý přírodě by se dalo jako zapracovat aspoň v tom Mostě. Že je to takový málo zelený, no. Je tam hodně jako těch paneláků a těch budov. Máme jako jeden velkej, ale tam často chodí právě i uživatelé drog. A večer se tam už nějak tak jako nedoporučuje docházet přes Šibeník, že to je jako nebezpečný. Ta je příroda taková horší, no. Musí se dojet jakoby někam trošku dál za město. Ale to už chce auto. Těma autobusema je to pořád zase hrozně zdlouhavý a než jedou.“

Informant: „Což mě se tak úplně nelíbí, hlavně asi z toho důvodu, že tam máme taky tu chemičku. Každý rok jsou s tím nějaké problémy, což také není hezký, hezká vizitka. Nějaká havárie, že tam něco vybuchlo. Je to únavný a pořád se nějak strachovat, že se něco takové stane, tak nám někdo volá. Dřív ani město nedávalo občanům vědět, že se něco děje, což už napravili.“

Nepřizpůsobiví a sociální problémy

Informant: „Já si myslím, že je to takový ošemetný hodnotit podle Ústí, protože tam jsou pěkná místa určitě i města. Ale celkově je tam vidět prostě ty lidi si pomalu nemají, co do huby. Jak ne samozřejmě všichni, ale prostě když tam projíždíš Mostem, Chomutovem, Ústím, tak si toho všimneš, že je něco v nepořádku.“

Informant: „Tak hlavně ty nejdůležitější je to si uvědomit, že je tři čtvrtě krádeží, vloupáním atd. je pořád zásluhou českého obyvatelstva jako normálních českých lidí, takže pořád tak. Ale samozřejmě v tom Ústí je hodně Romů a samozřejmě jsou tam co tam skupinky lidí, kteří jsou samozřejmě normální

a na druhou stranu tam skupinky lidí, kteří jsou většinou opilí a snaží se vyprovokovat nějaký konflikt, při kterém se vlastně na skupinku třeba tří lidí se svalí skupinka 10-15 lidí a ty tři prostě nemají šanci. A to je jenom příklad říkám. To se samozřejmě nestalo nebo nevím o tom, že by se to stalo, ale je to takový že přes týden je to přes týden je to v pořádku a začne pátek, začne víkend, tak se tam začnou potulovat takovéhle skupinky lidí, kteří jsou samozřejmě jsou na drogách, anebo jsou nebo jsou prostě pod alkoholem a vlastně stačí sebemenší blbost zakopnutí o něco nebo prostě drcnutí do něčeho a ten člověk si najde víceméně úplně všechno k tomu, aby vám prostě udělal z obličeje síto. Takže to je asi takový. V Praze jsem se s tím vážně ještě nesetkal.“

Informant: „Což znamená, že bych si nevyšel z vlaku, ale zapálil bych si cigáro na nádraží. Takže do tří minut je tam prostě u tebe pět týpků, co ti chtějí buď prodat perník nebo nakoupit perník nebo kradený nintendo. Takže je to takový to jak vostřeější tady v tom než v Praze. Takže to nevidím jako úplně okey. Asi dřív to tak nebylo no nebo ne tolik. Že se to koncentrovalo spíš do jedné čtvrti a z té se teď dostává do celého města.“

Informant: „Tak jako je to trošku nesrovnatelný tou velikostí. Ale i tak prostě ta koncentrace divných lidí v Ústí jako mnohem větší. Pořád je to jako víc vidět, že je tam vlastně jedno náměstí a tak, ale jakoby ta sociální situace je vidět, že je tady jinde. Ty lidi prostě žijí jinak.“

Informant: „Já si myslím, že je to takový ošemetný hodnotit podle Ústí, protože tam jsou pěkná místa určitě i města. Ale celkově je tam vidět prostě ty lidi si pomalu nemají, co do huby. Jak ne samozřejmě všichni, ale prostě když tam projíždíš Mostem, Chomutovem, Ústím, tak si toho všimneš, že je něco v nepořádku.“

Informant: „Ale prostě největší problém alespoň se zdá z mého pohledu, tak prostě jsou ty jakoby vyloučené lokality. To jsou prostě fakt ghetta. Člověk tam jako nezavítá normálně.“

Informant: „No, tak teď se to město snaží řešit tím, že nás prohlásili za ghetto celý Ústí a nebudou dostávat příspěvky na bydlení nebo něco takového. Oni chtějí omezit tu migraci cigánů ze Slovenska, ale nevím no, jestli se úplně jako podaří. Měli to řešit už před 10 lety. Teď už jako těžko. Tam už fakt jako nic není. Jakože prostě baráky bourají a v tom jako ani policajti nechodí. Nikdo si s tím vlastně neví moc rady, jak to řešit.“

Informant: „Pak si myslím, že protože zrovna v tom Ústeckým kraji je neřekla bych jako přemíra lidí, kteří jsou, nechci říkat jako nepřizpůsobivý, protože to strašně nemám ráda, ale prostě zkrátka takhle.“

Informant: „Takže kdybych to shrnula, tak rozhodně, co se týče toho složení obyvatelstva. Což jako člověk ví i z různých statistik, že zkrátka je tam i nižší úroveň vzdělanosti atd.“

Informant: „No, jako já nevím, Já si myslím, že je to jako takový začarovaný kruh. Že právě je tam spousta osob s nižším vzděláním tudíž mají i menší platy, tudíž je tam vlastně nižší celková životní úroveň. Když tam nejsou právě ti lidé s vyššími platy a vyšším vzděláním, tak to v sobě zase nese další aspekty. Vezměte si, že nemáte lidi s vysokoškolským vzděláním, tak kdo zase bude učit na těch školách ať už středních, základních. Tak tam právě bude nižší úroveň těch škol. Já osobně jako nejvíc vidím negativní právě to školství. Protože si myslím, že prostě od toho to celé se odráží. Co se týče té nezaměstnanosti, která je v Ústeckém kraji asi taky jedna z největších.“

Informant: „Školka byla cajk a potom přišla základní škola. Tam v Děčíně v Želenicích tam jakoby je poměrně jako široká romská komunita. A řekněme na ulicích jsme prostě vedli takový dětský gangový války v uvozovkách. Prostě házeli jsme po sobě šutry a tak. A nebylo to úplně příjemné. Já jsem do toho zamotal spíš kvůli tomu, že nebyla jiná možnost. Ne, že bych jako vyhledával konflikty, ale prostě

když se s někým potkám na ulici a chce mi rozbít huba, tak je jasný, že se jako nebudu chtít nechat. Každopádně tak s tím jako jsem byl trochu problém, což si myslím, že jako teďka do dneška jsem tím trochu poznamenaný. Jakoby v rámci nějakými stereotypy, předsudky vůči romské komunitě. Což vím, že jakoby dneska už samozřejmě, ale když jsem byl čtrnáctiletý jakoby ještě náctiletý, tak jsem prostě vlastně měl až jako rasistické názory. Řekněme, že dneska už jako vidím, že prostě nějaký „bájas“, který byl jako vytvořený těmi zkušenostmi, který zrovna na tom našem sídlišti jsem se potkal s bandou, která byla řekněme agresivní a asi je to bavilo.“

Informant: „Já myslím, že jakoby i když se vrátím jako by k tomu problému s romskou komunitou, tak si myslím, že je mnohem víc lidí mnohem vyhraněnějších než já. Jako já jsem se tak nějak průběhu prostě let, stal prostě řekněme trochu tolerantnějším.“

Informant: „Tak vývoj společnosti. Myslím si, že fakt jako třeba v Litoměřicích se to hodně zlepšilo nebo změnilo od té doby, co si pamatuji, když jsem já byl malej. Myslím si, že dokonce fakt i některý ty nepřizpůsobivý se stali přizpůsobivými. Tam byl problém s tím, že vlastně jakoby ta segregace nebo když hodně. Když máte jednu vlastně, když to řeknu takhle, romskou rodinu v baráku, tak většinou prostě to jde. Nějak se prostě přizpůsobí ty většině, ale když je prostě se stěhovali na jedno místo nebo do jedny ulice. A prostě všichni se chovaj, jak se chovaj, tak oni prostě.“

Informant: „Tak negativně jsem rozhodně hodnotila vlastně to bydlení a ty obyvatele. Takhle my jsme se už v 18 letech s přítelem přestěhovali na Střekov. A měli jsme taky svojí vlastní garsonku a bydleli jsme nad Setuzou. Takže nám to jako by nevadilo, ale je zvláštní mít prostě uprostřed města takovouhle továrnu. Tak ten okolní vlastně ty města jako jsou Předlice a takhle. Když jsme projížděli třeba jsme někam jeli nebo jsme se vraceli, tak ty rozbořené budovy některé zanedbané.“

Informant: „Myslím, že to je možná moc subjektivní názor ale ty lidé, jak jsem říkala, co se v hojném počtu vyskytují hlavně třeba u zastávek. Kde lidi čekají a nevím. Nemusím ani otravovat ty lidi, ale jsou to třeba bezdomovci, který. Možná by to prostě nevím, jak je to vyřešený třeba s nějakýma domova pro bezdomovce a jestli jsou nějaké kritéria pro to.“

Informant: „Tak možná i trochu. Říká se, že jako konečně je hodně Romů. Což si myslím, že není úplně. Jako říká se to, je to pravda, ale dá se to, ale fakt jako přihlížet. A dá se to jako nechat být, že oni si žijí svůj život, my si žijeme náš život. Ale lidi nadávaj, no. Jsou jako součástí toho Ústeckého kraje celkem hodně. Že vlastně Most, Ústí i Děčín si myslím, že tam ty lidi bydlí jako hodně.“

Informant: „Jako problém. Částečně Jo. Je to problém, protože ty lidi jsou tak jako jinak nastavený než zase my. To nevyznělo blbě prostě. Mají jako jinou mentalitu. Nijak se neslučuje s nějakýma jako obecnýma představama o tom, jak by to město mělo nějak jako fungovat. Takže ty problémy vznikaj. Jsou tam sekty, ale tak jako. Mě to třeba osobně přímo nijak neovlivňuje. Takže já to jako nechám bejt a neřeším to.“

Informant: „No, to už je trochu horší. Je tam hodně Romů fakt hodně. A jsou tam dost často s nima i problémy. Takže moji neteř třeba i přepadli. Já teďkon jak mám vystudovanou tu adiktologii, tak už takovéhle jako nálepkování se snažím jako trochu s tím pracovat. A když jsem nastoupila, tak pořád jako mám zarytý takový ten Mostecký, že prostě jsme proti těm Romům. Teď jsem byla i na úradě práce a bylo jich tam spousta a tam na sebe začali jako pořvát. Tak prostě nechovají se tak, jak by se měli chovat, si myslím. A i s tou neteří právě jak jí přepadli a ukradli batoh, tak je to takové občas jako nebezpečný. No, říká se, že do stovek se jako nemá chodit večer, že tam jako ti pak něco hrozí, že tě přepadnou.“

Informant: „To je čtvrt. My to máme na bloky. Sedmistovky jsou víc nahoře a stovky jsou dole, no. Takže tam ve stovkách tam je hodně těch Romů.“

Informant: „A celkově na ty akce, co bude tady ty jako zdarma věci, vyhraje auto, tak tam chodili právě řeknu White trash prostě a Romové tam chodili, jakože fakt, no byli to prostě takový bílí Romové.“

Informant: „No, jinak sociální správa. To si myslím, že asi funguje dobře. Jinak by tam ty Romové tak v klidu nežili. Myslím si, že to tam jako mají dobrý. Že se tam pořád, nevím, jestli to jsou drby, a tak různě se vždycky ke mně dostane od sester, že Romové dostávají příspěvky na to, že chodí. Máme tam Aquadrom, kde jsou jako klouzačky a technické služby mají to teda zadarmo. A teď teda v technických službách pracuje dost jako Romů. A říkalo se o tom, že aby právě někam chodili a rozšířili se, takže mají právě i ten Aquadrom zadarmo. Takže spoustu pak normálních lidí ani nejezdí na Aquadrom kvůli tady tomu drbu.“

Informant: „No, myslím si, že je tam dost jako rozdělený na ty Romy, no. Že to tam jako je. Bejvaj tam i v okolních jako městech i nějaký demonstrace vím, že byly.“

Informant: „...tím, že ti Romové, nikdy jsem si nemyslela, že Romů je tam hodně, vždycky jich na sídlišti pár bylo, ale když jsem byla na základce, tak tam byli poloromové s naší výchovou, spíš myslím, že ty případy, že se řeší. Dnes je tam hodně to jsou dětské romské gangy, dělali to holky, že nějaké dítě okradli, že mi jednou nebo dvakrát snažili ukrást, tak to bylo jedinkrát, když jsem uhodila holku, vždycky jsem se naštěstí jako vyhla a v ten moment jsem se snažil být statečná nebo agresivní, ale jednou když mi bylo deset, tak mě romský holky profackovaly, protože chtěli moje nové boty a ty mi taky vzali. Teď se to stává ještě víc, kdy ty děti nezletilí ví, že jim to projde a přepadávají děti a nejen děti i dospělí a starší lidi, to vím, že tam je.“

Informant: „Ty negativní věci co se dějou tam jsou, to okradení a zmlácení to se tam stává i znásilňování holek. Znáám i holky co se jim to stalo, to jsou ty výjimky, ale stává se to.“

Doprava

Informant: „No jako to, městská doprava si myslím, že docela v pohodě v zásadě. Ale spíš je tam obří fail, co se týče autobusu a tak. Během měsíce prostě zrušili v krajském městě autobusové nádraží, který tam ani do dneška není.“

Informant: „...že ta čtvrt, ve který žijeme tím, že tam jezdí městská hromadná doprava, jezdí tam 15 minut. Sice poslední autobus jede v 11 zpátky, což je věc, kterou bych hodnotil negativně a hodnotíme jí všichni myslím si, že negativně minimálně z tý Brnný. Že vlastně jako poslední autobus z města jede v 11 a další teď prostě před pěti lety zavedli ten ve dvě, ale dřív to bylo, takže další jel ve čtyři. Jo, že když člověk prostě náhodou zůstal v tom městě, tak měl dvě možnosti jít do sedmiček anebo a vydržet do těch čtyř, což jako se vám fakt nechce anebo jít pěšky, což jako statnější zvládají za 50, 60 minut i 45 minut občas. Riskujete setkání s prasetem.“

Informant: „No tak dva roky zpátky třeba, tři, nevím, tak něco. Teď tam prostě projíždí busy jenom. Třeba z Prahy se do Ústí nedostaneš busem, do Teplíc jo, což je menší město, do Litoměřic se dostaneš. Prostě do Ústí ne. Takže to není úplně ideál, ale jinak si myslím, že je to docela v pohodě. Ono to není zas tak velký město, jako rozlohou, takže to je docela pokrytý jako busama.“

Informant: „Tu hodnotím dobře. Tu hodnotím jako pozitivně. To si myslím, že jo. Mě přijde, že za poslední zhruba tři roky je vidět, že se to jako hodně posunulo. Hlavně teda já znám jenom Teplice a Dubí, ale musím říct, že ty spoje tam jsou dobré. Dostanu se vždycky kam potřebuju.“

Informant: „Tak pozitivně se jako na Děčíně a ústeckém kraji. Líbí se mi jako což není úplně jako přímo pro ten kraj, ale řekněme jakoby doprava jako taková, že myslím si, že jako doprava právě to, a to je asi zaviněné tím, že tam prostě je ta spojka do Německa, že tam fakt jako je hodně dobrá doprava. Na druhou stranu, co se týče jakoby řekněme nějaký mikro dopravy jako v rámci samotného města, tak jakoby se přesunem k těm negativům.“

Informant: „Dopraváci to mají debilní. Prostě ty nevědí, co dělají vevnitř, i když je prostě skvělá udělaná, ale právě přesně spojka prostě do zbytku republiky a jako směr na Německo je jako výborně udělaný. Tak prostě uvnitř města to fakt nezvládají. Nevím, co dělají. Ale je to fakt blbě vymyšlený. V ústí se třeba tolik nekope, ale stačí tam blbě zabočit a už objíždím celý Ústí jenom proto, že jsem špatně zabočil. Což jako je taky demontní. Takže tak.“

Informant: „Hodnotím všechno dobře. Tady na to si nemůžu vůbec stěžovat. Já prakticky si tam nemůžu stěžovat skoro na nic.“

Informant: „Myslím, že se to hodně zlepšilo, ale vím, že to bylo třeba takové ty Semily autobusy, co jezdí mimo vlastně Ústí přímo.“

Informant: „To si myslím, že funguje celkem dobře. Že tam jako není problém se kamkoliv dostat vlakem, autobusem nebo takhle. A autem to je taky vlastně, řekla bych, že celkem v pohodě. Jenom ty silnice jsou trošku horší, ale jak říkám to se teď řeší. To je ten Děčín rozestavěnej. To si myslím, že až se dodělá, tak to bude zase další krůček. Že tam se vlastně přiděluje napojení na dálnici. Což si myslím, že taky spoustě věcí pomůže.“

Informant: „Problém asi největší jsem měla s tou dopravou. Že třeba do Dobkovic, což je kousek od Děčína, tak jak už jsem říkala jezdí to tam jednou za hodinu a poslední vlak jede v půl jedenáctý. Tam ani nejezdí autobusy. Takže když to rodina prostě nemá auto, tak prostě mladý člověk se musí vrátit v těch půl jedenáctý. Nebo si musí domluvit přespaní u někoho, což taky nejde jako nějak často. To je asi největší problém.“

Informant: „Třeba myslím si, že město by mohlo víc podporovat možnosti nosných autobusů. Že třeba to chtějí úplně zrušit. Ale můj spolužák ze základky vlastně udělal dejme tomu kampaň proti tomu. Takže vlastně zachránil ty autobusy alespoň na víkendy. Což je aspoň že tak. A myslím si, že je to jako úplně proti mladým lidem tah vlastně.“

Informant: „Tak se to začíná trošku lámat a stěhují se tam trošku nepřizpůsobivější občané. A myslím si, že to jde hodně poznat. Teďka tím, jak se tam vracím po čase. Tak hlavně jsme řešili, že když občas jezdím MHD, tak se skoro jako bojím tam už jezdit. Protože všichni jako co jsou v nějaké střední třídy a co mají vlastní auto, tak tam jezdí autem. Takže vlastně tím MHD jezdí jenom důchodci nebo studenti, a právě takový trošku. Já nevím, jak to říct, to se ani nedá říct.“

Informant: „To je v pohodě, si myslím. Vždycky když přijedu teďkon do Mostu už nějak kolem večera, tak už tam nejezdí jako ani auta. To už si připadám fakt jako někde na vesnici, že tam jsou semaforey, ale prostě na nich tam nikdo nestojí. A to může být třeba kolem šestý hodiny. Že už jsou všichni zalezlí doma. Takže jako s dopravou v pohodě. Silnice taky v pohodě. Není to nějak jako rozkopaný.“

Jiní vidí Ústecký kraj jako klidnější místo k životu, kde ale žijí starší lidé.

Informant: „Já vím, že třeba v Praze bydlet nechci nebo takhle určitě tady nechci vychovávat svoji rodinu. To poklidnější prostředí mi přijde lepší. No to je třeba zajímavý, že prostě v tom Ústí, jak člověk žije s, a to bylo zase, ale daný tím, že to byla ta Brná, která jako vesnická trošičku malinko. Tak já jsem to zažil svoje dětství venku hodně, stavěli jsme s kamarády ještě bunkry na stromech jo, lítali jsme,

běhali jsme. A i pak na tý střední jsem hodně chodil mezi lidi. Což třeba jako si myslím, že ty městský zase tolik asi, nevím. No, i když na svých sourozencích jako sleduju, že ty tendence jako strávit každý den u počítače tam jsou.“

Informant: „Asi nechci zůstat v Praze, to spíš ne. Je to tady úzkostný prostě. Takže jako spíš nějaký maloměsto možná i vesnici. Větší město nevím. Děčín je tak jako na pomezí právě velkého a malého města. Do Ústí určitě ne.“

Informant: „Co se týče Ústeckého kraje. Přeci jenom například ten Děčín je prostě malý město. Tam se ty lidi vlastně všichni znají. Pořád je to jako hodně velký město oproti celé České republice.“

Informant: „To zase docházím k té otázce, proč jsem do té Prahy vůbec šla. Ale jako prostředí si myslím, jako asi kvůli tomu, že prostě tady je fakt strašně moc lidí a není to tady takový jako studentský. Není to prostě takový, jako nevím, že už tady je takové to všechno takový velký. Tady to je frmol a prostě všichni se tady za něčím honí. Tam je to prostě takový jako klidnější v tom Ústeckým kraji. Tam člověk v klidu vystuduje a pak může pokračovat. Ale taky zase co se týče té práce, tak si myslím, že je to tady (v Praze) jednodušší.“

Informant: „Pozitivní no, to bude těžší. Určitě asi jako nějaký životní prostor. Já vždycky když vidím v Praze jak tady ty děti běhají po ulici, tak to řeknu, že je to hrozný. Že prostě pardon, ale myslím takhle v centrum. To je strašně těžký to popsat, ale my jsme prostě mohli jako běhat, kde jsme chtěli jako po celém Mostě. A nikdy jako nebyl problém. Nebo tady mi přijde, že jako tady číhá spousta nějakých jako nástrah. Prostě mi přijde, že v Mostě je takovej jako nějak klid. Že to menší město má asi takovou menší dynamiku. A myslím si, že možná i jako menší nároky na to.“

Informant: „...myslím, že je to kráný kraj, škoda, že tam v těch vesničkách dožívají senioři a není to tam udělané tak, aby se tam vraceli mladí lidé, myslím, že je to fakt škoda. Protože tady ta Praha a Střední Čechy nemají tu krajinu, takže asi tak...“

Vnímání identity

Určité vnímání společné identity existuje, nicméně není jen pozitivní. Rozhodně o identitě Ústeckého kraje uvažují.

Informant: „Ono se říká, že vlastně Brno má svoje nářečí, lidi z Prahy mluví v určitém nářečí taky a je to zatím co ty Ústečáci jsou takový jako splácáný všechno dohromady mi přijde. Nějaká ta image, jako já si myslím že asi ne no, ničím zvláštním se ty Ústečáci nějak jako podle mě nevyznačení. Ničím jako co do očí bije přesně jako takový. To by ten člověk musel se hodně otevřít jakoby o sobě a pak by se to možná dalo nějak zjistit, ale že bych o něčem takovým věděl to asi ne.“

Informant: „Myslím si, že jo. Třeba u mě je to spíš jako spojení s tou Brnnou. Jo myslím si, že lidi, který jako jsou takhle z Brnný nebo z nějakýho Sebusína, tak se nepovažují úplně jako za ústečáky, ale spíš jako zase sebusiňáky, brňňáky, ale jako toto je samozřejmě neoddělitelný toho Ústí. Jenom dávají větší důraz té lokalitě, která je od toho Ústí dál. Jako že myslím si, že naopak ústečáci myslím si, že to je zrovna fenomén, který spíš u těch lidí, co jako vycestovali z toho Ústí, že se považuje za ty jako sudeťáky občas jo, že to jako – my jsme z toho pohraničí, z toho drsného severu, jak se ještě říká mezi náma občas. ještě k tomu zlepšování, tak mě teď napadlo, jako malý podnikání by tam chtělo možná trochu posílit, ale to zase jako odpovídá tomu rámcí, který je nastavený shora tou vysokou politikou.“

Informant: „Sdílenou identitu? Já si myslím, že tak jediný, co Ústečáky spojuje je ten pivovar tam a jako Březňák. Tak je tak jediný, co nás sdružuje. Ale jinak si myslím, že jako moc ne.“

Informant: „No, jestli je něco spojujete, tak spíš negativní vlastnosti.“

Informant: „Trošku jo. Mě přijde, že jsou všichni tak jako černé ovce. Když někdo řekne jsem z ústeckého kraje, tak právě každý si nevybavím ten obrázek, jaký ten Ústecký kraj je. Jak je to tam těžký a ptají se mě a nebojíš se tam, ale přitom to tak vůbec není. Tak to si myslím, že je hodně sdílená identita. A pak se to dělí hodně na půlky, no. Tím, že jsou lidi, právě nenávisť vůči menšinám je tam velká, a to je další část sdílený identity podle mě.“

Informant: „No, taky jsem se nad tím zamýšlela, protože vím, že třeba lidé z Plzně tak mají ten jazyk takový jiný, různé fráze. A každý ten kraj může být něčím specifický. Ale nemyslím si úplně, že Ústí je něčím specifické. Že nám hodně pak říkali v Plzni, že Ústečané jsou mluví jakoby spisovně víc spisovně než jiné kraje. Ale nevím. Nevím, jak to můžu porovnat.“

Informant: „Já bych řekla, že možná jo. Ale není to tak jako zřejmý. Nemůžu jednoznačně říct, že jo. Ale pořád jako jsou ty my jsme Děčíňáci, my jsme Ústečáci. Takže jako jsou, bych řekla lidi hrdý nebo chtějí prezentovat ten svůj Děčín. Vím, že jako nevím třeba právě v Děčíně lidi chtějí prostě dělají se různé fotky z Děčína. Jak je ten Děčín krásnej. Jako máme tady krásnej Děčín. Pojdme ho opravit, zlepšit. Ale to je tak asi jediný, čeho si tak všímám.“

Informant: „No, my z Mostu. Tam se zakořenil prostě jakoby ta nenávisť nebo prostě odpor k těm Romům. To jako vídám snad u každého Mostečáka. Ale jinak jako Ústeckej. Jinak jako nevím, no.“

Informant: „Ústecký kraj je bez identity, to je asi nějaký můj rodiný zátěž, že jsem sudeťáci, že část příbuzných jsou Němci, že se ten barák tam nedědí z generace na generaci, že tam lidé nevyrostali. Nějaké hrdost tam není, když jo, tak je sarkastická. Mám kamarádku na adiktologie a jsem obě z Děčína a máme spíše ten sarkastický humor, že máme dost uživatelů. A image je, že máme romské obyvatelstvo, špína, hnus, jako neprosperita. Myslím, že Ústeckej kraj je takhle zobrazované v médiích.“

Spokojenost blízkých v Ústeckém kraji

Rodiče jsou většinou v kraji spokojení, mnohým vyhovuje určitá monotvárnost života.

Informant: „Já si myslím, že úplně stejně. Ne jako oni tam bydlí kvůli tomu, že tam vyrostli a jsou tam celý život, že tam prostě mají známý a všechno. Proto se od tam tud nehnou, ale jinak myslím, že je to stejný jako u mě.“

Informant: „Všichni jsou spokojení. Musím říct. A že právě co se se týče mého staršího bratra, tak ten, samozřejmě i moji rodiče, ale u mého bratra obzvlášť. Že zkrátka už od základní školy prostě ví, že v Dubí chce zůstat, má to tam rád. Protože právě má rád prostě prostředí, kde ho všichni znají, kde ho nic nemůže nějakým způsobem překvapit, takže on je hrozně spokojený. Vystudoval školu tam poblíž. Chystá se tam pracovat. Nastoupit do nějaké té sklárny, co tam máme a stejně tak rodiče.“

Informant: „Tak co jsem si povídala s mámou, tak jí se tam moc líbí. Protože má ráda tu přírodu kolem a už je tam zvyklá samozřejmě. Už tam žije 25 let a má tam hrozně moc příbuzných a už je tam zabydlená. Já nevím, jak to říct i přesto, že má rodinu v Klatovech, tak za nima dojíždí. Je to takový. Máme to skoro nastejno, že já jezdím do Ústí a máma jezdí do Klatov. Takže jí tam líbí. Myslím, že ta příroda, hlavně ta poloha. Že to Ústí je takové kopcovité než ta Plzeň. A přítel myslím si, že máme stejné názory. Akorát. To je takový těžký no. Mluvit za něj.“

Informant: „Já myslím, že rodiče jsou spokojení. Mají tam barák, takže jsou tam rádi. Bráška taky. Ten teďka došel z práce a vybral si střední.“

Informant: „No, tak ode mě jako takhle rodiče ty tam jsou spokojení. Ty tam vlastně vyrostli, takže ty tam mají oba práci. A teď říkali, že prostě by se od tamtud jako nehli. Že ty jsou tam prostě naučený,

že nikdy jinde nebyli. Mamka teda byla rok v Praze, ale ta se tam vrátila sama. Ta prostě zjistila, že ta Praha pro ni není a vrátila se zpátky.“

Informant: „Já si vybavuji, že kdykoliv jsem vzal nějakého Pražáka třeba přítelkyni do Ústí, tak si všichni stěžovali na ty kopce. V první řadě na ty kopce prostě. Já si myslím, že moje rodina je více či méně spokojená.“

Informant: „No tak mezi známýma. Třeba přítelkyně řekla svým kamarádům, že jede za mnou do Ústí, tak se jí zeptali jako proč, do takové díry. Moji kamarádi taky, když se mě zeptali odkud jsem. Já řeknu Ústí a oni cože, prostě, tam ještě někdo žije? Jo, že jako mají ten pocit, že je to. Hodně v tom je ta průmyslovost z těch nějaký osmdesátých let nebo od kdy ta vlnola jela naplno, nevím, kdy zastavili. Ta průmyslovost, to špatné ovzduší. Do dneška, když třeba lidi říkají no smog prostě.“

Informant: „No, partner. To nevím, jestli mám říkat, když to bude říkat příště hnedka. Podle mě má jako tak stejný názor jako já, protože se stěhuje se mou do toho Španělska. A rodina. Ty si nějak jako nestěžují, no.“

Informant: „Jako třeba prarodiče ti to tak neřešej, pro ty to je už jako relativně klidné místo na žití, ty jsou na vesnici, ale jinak já jako vnímám, že celá moje rodina utíká. Brácha je tady v Praze, maminka se odstěhovala.“

Hodnocení politického dění v Ústeckém kraji

Informant: „Ne nejsem o něm informovaný. Já jsem člověk, který je nestranný a snažím si do politiky, co nejmíň angažovat, což znamená vlastně komunální volby, volby prezidenta, volby vlastně do parlamentu a tak dál.“

Informant: „A nehodnotím to negativně spíše pozitivně v rámci toho, jak to je. A co se týče jako jiných věcí, jako nehodlám rozebírat staré kauzy magistrátu versus Činoherák. To už jsou věci, který jsou dávno passé. Ty lidi jsou tam úplně jiný, takže nějakou politickou situaci to asi nemá smysl asi nějak hodnotit.“

Informant: „A akorát spíš to vedení města, a tak no. Tam dělají nějaký čakry a není to úplně, tak jak bych si představoval. Že se tam hrozně tuneluje jako netransparentní prostě zakázky a výběrka a cokoliv, no. Už je to hrozně dlouho. Takže spíš taková nedůvěra lidí jako v nějaké vedení tam. A jinak ostatní instituce tam fungují jako v pohodě.“

Informant: „Já jako nejsem moc informovaný o politickém dění celkově, že mě to jako moc nezajímá. Takže se tomu jako. Na druhou stranu jako dostávají se ke mně docela informace od lidí, co se o to naopak zajímají.“

Informant: „No, tak jako je divný, že zrovna v Ústeckém kraji hodně jako vyhrávají prostě takový ty extremistický strany jako právě komunisti nebo okamurovci a tady ty. Že prostě Ústecký kraj jeden z těch, jako co nejmíň volil Zemana a tady to. Jako bych trošku proti tomu. A jsem řekněme více tady v tom ten mladý, zhýřilý, který prostě volil piráty nebo něco takového, tak co si o něm můžou myslet ty důchodci na to a tady to. Ve skutečnosti nechodím ani volit, jo.“

Informant: „Já jsem to teď moc nesledoval teda upřímně. Víím, že tam byl problém akorát, jako že ty čerpání dotací vlastně z těch fondů tam byl nějaký problém, že to bylo, nevím, jestli ty peníze se někam ztráceli nebo kde to byl problém.“

Informant: „Tak já jsem informovaná o našem místním, lokálním. Protože tatínek v zastupitelstvu, takže o tom jsem informovaná dobře. A máme skvělou starostku u nás. Takže tam to všechno dobře funguje. Ale v ostatních městech moc netuším.“

„To je celkem složitá otázka. Víím, že teď v Ústí se řešil nějaký, že se nebudu přidávat peníze na bydlení nebo tak něco. Což si myslím, že na jednu stranu je dobrý, že zavedli. Ale na druhou stranu to může ovlivnit ty lidi, který úplně jako nejsou, nepatří mezi tahle část společnosti. Takže jako je to celkem slušná otázka. Já nevím, jak bych to řešila já. On je to takový jako neřešitelný problém, že jako můžeme s tím něco dělat. Ale nevím, jestli je to jako trvala řešitelný.“

Informant: „Jako občas si něco přečtu nějaký Děčínský zpravodaj nebo tak. Hodně na Facebooku na stránce Děčín a okolí. Tam se teď řešila taková kuriozita. Že měla být výstava těch těl, jestli víte?“

Informant: „Já si myslím, že ty zastupitelé se snaží určitě. Jako dělat pro město co nejvíc. Přesto jako některým rozhodnutím nerozumím.“

Informant: „Asi to nesleduju, tak jak by si to zasloužila. Ale snažím se. Sleduju to hodně v tom mém rodném městě. Chodím pravidelně k volbám. Jako věnuju se tomu, ale tím, že jsem spokojená s tím, jak tohle rozvíjí, tak nemám k tomu negativní názor.“

Informant: „Jo, nezajímá mě to. Mě to nezajímá ani jako moc ani jako v Čechách. Já se dozvím tak jenom takový základní, co vždycky vidím v titulku, nebo co mi přítel řekne. Ten toho jako ví mnohem víc. Ale ta politika mě nějak jako je úplně jedno.“

Informant: „Já, docela jo, protože moji rodiče byli oba dva politicky činní v děčínském zastupitelstvu, jako v jedné straně, takže to by mě tak jako zůstala a mám voličskej průkaz a chodí v Děčíně volit a vždycky mě děší, jak ty volby u nás dopadaj.“

Informant: „Nó, mě to přijde pořád jako dotace, dotace a rozkrádání. To bylo dřív, teď vůbec nevím, jestli se mladí o to zajímají, jestli mají iniciativu se do toho zapojit. Ti mladí by mohli něco změnit, možná více rozkrást. Budou na řadě, je tam potřeba něco změnit. Starší si mohou předávat zkušenost, ale jsou v té staré byrokracii a mladí mají přehled co se děje ve světě.“

Srovnání ústeckého kraje s krajem současného studia/života

Veřejná správa

Informant: „To právě nevím. Já jsem nad tím nikdy nepřemýšlela, že by v tom byl jako nějaký rozdíl prostě. Jako v tom smyslu, že půjdu tady na úřad nebo tam na úřad. Tam je to snazší, tam je míň lidí. Tak maximálně když půjdu tady na poštu nebo na něco, tak tady čekám dvě hodiny a tam jsem za chvílku. Takže je pravda, že když si mám vybrat, jestli budu obcházet jako nějaké tyhle ty instituce tady nebo v Mostě, tak v Mostě. Protože tam můžu jezdit autem a objednu si to hezky. A víím, že tam je míň lidí. Tak to je jako rozdíl, ale jinak si myslím, že je to stejný.“

Sociální soudržnost

Informant: „To Ústí je fakt maličký. Jako je to omezení na ty okruhy lidí okolo. Těch různých věcí, co tam jsou. Dokonce tam přežívají ještě takové ty staré subkultury trošičku, že ty pankáči ústecký. To už se tady nevidí. V Praze člověk vidí ten globalizační efekt jo, jak se rozměňují ty subkultury z toho vznikají noví. Hipsteři, který do Ústí vůbec nedošli, nestihli.“

Informant: „Řekl bych, že o něco víc vlastně asi no. Jakože tady ty lidi se střídají ještě víc nebo tak jako jestli je to z hlediska nájmu. Ale tady je to lidem úplně jedno jako třeba kdo vedle nich bydlí, jako že se

nejdou jako třeba seznámit. Já dodneška jako nevím, kdo bydlí nade mnou, nikdy jsem ho neviděl třeba toho člověka. Netuším.“

Informant: „Tak v Praze jsem neměla zatím úplně jako příležitost nějak jako to. Ale vím, že jako studenti se tady hodně jako jsou. Že hodně se pořádají studentský akce. Takže jako třeba co se týče studentstva, tak v Praze je opravdu hodně univerzit, fakt. Takže co se týče studentů určitě jako tady jsou nějaký takovýhle akce pořádány. Studenti spolu hodně drzej.“

Informant: „To asi vnímám trošku líp, co se týče sousedských vztahů. Že samozřejmě tím, jak je Most menší město, všichni se znají a všichni jsou s někým propojení. Jak se říká, že člověk je propojený s každým přes šest lidí nebo tak. Tak tam je to asi přes dva nebo ani to ne. Takže to se mi právě líbí na těch malých vesničkách. Že je to prostě tak, že v té Praze. Já bydlím teďka nově v bytě. Asi tři měsíce tam jsme. Neznám ani jednoho souseda vůbec.“

Dostupnost služeb

Informant: „Tak pozitivním vlastně je tady všeho dost, tak abych to řekl, obchodů, restaurace, všechny takové ty dostupné věci které například v Ústí jsou docela daleko od sebe, například máme v Ústí máme centrum a třeba někde na Dobčicích, nebo tak, tam není tolik rozmanitých ani nemůžu říct kultury spíš bych řekl, jako by kdybych to měl vlastně srovnat s restauracemi, tak tam taková odrůda různých typů restaurací, například indická restaurace, italská restaurace, Česká restaurace a takhle, čínská, takže vlastně tady v Praze je to vlastně všechno nahňácaný prostě u sebe. Je toho tady hodně. Obecně i jako obchody s oblečením, obchodní centra, nákupní centra.“

Informant: „No tak, když začnu takovými těma nejbanálnějšími věcmi. Tady v Praze můžu vyrazit z baráku v podstatě kdykoli a za rohem mám nonstop, kde i můžu všechno základní koupit nebo můžu vyrazit do jakéhokoliv obchodu, který je za rohem. Jo, je to všechno kousek, veškerá komunikace, veškeré organizování věci je tady prostě jednodušší. Jo v tomhle tom pohledu a můžu to říct i z pohledu organizátora nějaký jako kulturních událostí. Sice je tady mnohem větší konkurence, když tady člověk něco dělá. Takže musí najít opravdu ten hodně specifický nápad, který vlastně opravdu osloví nějaký lidi. Zatímco v Ústí, když člověk udělá něco, tak nějaký lidi tam vždycky jako přijdou, protože jsou a taky ty lidi nejsou kritický. Jsou hodně rozmazlení tím, že v každý hospodě je živá muzika nebo v každý druhý alespoň. Zatímco v Ústí to není. v Ústí není pořádně ani bar. V neděli večer tam není kromě sedmiček, což je naprosto nejhorší nonstop na světě, otevřeného vůbec nic. Ani nonstop, který v Ústí funguje, není otevřený nonstop. To mě úplně fascinuje. Jako chápu proč. Hodně se mi změnil pohled na peníze. Jo, že to můžu říct, že v Ústí jsem škulilil, jako myslím, že škulilil docela dost i teďka, ale Ústí jsem škulilil víc. Prostě teďka přijedu do Ústí. Přijedu do své sousedský hospody a mám tam pivo za 25. Banální příklad, tak mi fakt nedělá problém na konci večere mi řekne 175, 150 utratím, tak tady máš dvě kila. Jako protože tady oproti, když já tady budu na pět piv, tak jako to je prostě úplně o něčem jiném prostě. To jsou dvě kila bez dýšek v lepším případě. Jo jako by tohlencto to mě to naučilo.“

Informant: „Něco takového jsem slyšel. Sice tam furt nemáme jako nějaký fast foody, i když teďka se staví KFC. Ale co mi tam hodně vadilo, že mi v Děčíně chyběly hudebniny. Tam prostě fakt dlouho nebyly. A já už od mala hraju na hudební nástroje. Takže to bylo vždycky jako peklo muset jet do Ústí kvůli prostě strunám na kytaru.“

Informant: „Tak když si vezmu ty možnosti. Tak tady v Praze toho je prostě stonásobně víc.“

Bezpečnost

Informant: „No tak, tam kde bydlím v tý Brnný se cítím naprosto bezpečně. tam jsem nezažil nikdy nikoho, kdo by mě nějak ohrožoval. No kromě nějakých blbců v hospodě, ale to jsou jako ojedinělé případy a jsou i v Praze. Jako samozřejmě zase na druhou stranu si říct. Měl jsem kamaráda třeba v tom Mojžíři, což je ta čtvrť, o který se říká, že je to jako no-go, a že je to jako plný, když to tak řeknu, nepoužívám to nijak hanlivě prostě cikánů. A jezdil jsem v noci odtamtud domů, a to teda jako musím říct jo. Člověk se ohlíží za rameno, necítí se bezpečně, ale zase jak říkám tam mě ani nikdo nevystoupil. Nikdy si nikdo na mě nic nedovolil. Maximálně to: More nemáš cígo? na vem si ho, jo jasný čus, jo prostě konec. Ale když se člověk nechová.“

Informant: „To záleží, kde v Ústí, no. Jakože řekl bych, že tam jsou prostě čtvrti, kde jsem třeba v životě nebyl nebo jako byl, ale neprocházet prostě třeba. Tam prostě jako moc, jednak není nic k vidění a jednak vlastně by to neskončilo jako úplně dobře, no. Takže tam se jako nikdo necítí bezpečně, ale jinak v tom centru bych to přirovnal klidně k té Praze. Když jsi prostě někde v centru. Jsou tam prostě divný lidi jako všude asi, no. Jako ve větších městech. Ale jinak to není nijak, jako nebezpečně bych si tam nepřipadal.“

Informant: „Jako myslím, že v Ústeckém kraji se jako hodně často bojím, ale i třeba i během všedního dne. Ale to zrovna, když se pohybuji okolo toho hlavního nádraží, ale je tam. Prostě člověk tam potká jako, když se jede do Teplic, tak vždycky potkám alespoň jednoho narkomana, jednoho, dva. Tak třeba když jsem tam každý den, tak aspoň jednou do týdne se stane, že tam na mě někdo huláká, že na mě jako řve. To stejné, když jsem byla menší. Teď mi to přijde lepší rozhodně jo, nevím, jestli jsem starší nebo nevím. Ale když jsem ještě chodila na základní školu, tak pokaždé, když jsem se prošla nějakými částmi Dubí, tak vždycky na mě někdo pořvával, nadával nebo právě za mnou nějakým způsobem jako chodili. Což tady v Praze. Tady jestli se mi to stalo jednou? Možná ani to ne.“

Informant: „S Prahou? Praha je zase. No v Praze je průser zase jako turistický. Sem prostě přijde nějaký. Za mě třeba nedávno ukradli tady peněženku, a to prostě kapsáři, jak je tady přeplněno a takhle, že jako já bych se v Praze, pokud se člověk nepohybuje právě jako v místech, kde je vylidněno a těžko a tak. Protože v Praze jsou určitě místa nebezpečná, ale pokud se člověk pohybuje jakoby ve frekventovaných oblastech, tak se podle mě nemusí bát úplně jako o život nebo zdraví jako spíš o svůj majetek. Proste kapsáři, no hodně takhle, drogy, bezdomovci kolikrát taky může být agresivní, když se napijí a tak. Tady víc funguje faktor davu, nebezpečného davu, zatímco v ústeckém kraji jakoby nebezpečných uliček. Že prostě tma nikdo není venku, špatná osoba na špatném místě.“

Informant: „Já jsem se v ústeckém kraji cítila bezpečněji než tady. Nevím proč. Možná je to tím, že vím, co od těch lidí mám čekat. A tím, že jich je tam míň a je tam i velká pravděpodobnost, že se tam něco stane, tak jste tam víc ostražitější než tady v Praze. Ale tady se cítím určitě víc v nebezpečí.“

Informant: „V Praze bych řekla víc bezpečněji než v Děčíně. Což teda jak jsem říkala, když se procházím večer, tak tady v Praze nemám absolutně žádný strach. V Děčíně celkem jo. A jinak bezpečnost si myslí, že tak je nějak jako na stejné úrovni. Pokud tedy ten extrém, když se procházím v noci, ale jinak stejná úroveň bych řekla, že to bude.“

Informant: „Jednou před vánoce na mě házeli petardy, to po mě házeli v Janově. V Praze se cítím bezpečněji než v Litvínově, kde jdete sama. Praze pořád někdo kolem vás je. Zažila jsem nacisty a policajty na koních, v Teplicích jsme byli myslím na lázeňské a tam taky hodně právě, oni se nestydí za to, že jsou nacisti. Hodně kamarádů na mě dávalo pozor nebo mě kryli, to je velký plus.“

Zaměstnání

Informant: „Tak já bych řekla, že to Ústí pořád beru tak, jako že je. Prostě že ta Praha je na vyšší úrovni, že prostě je to centrum všeho, jsou tu firmy, pracovní příležitosti. Je to celkově bych řekla na vyšší úrovni.“

Informant: „Zase já si myslím, že Ústí by strašně pomohlo věci typu fórum jo, kdyby se tam přišel ten komerční život, když to tak řeknu, prostě. Protože já si myslím, že to jako můj názor, že s tou komerční přichází i ta nekomerční sféra. Jo, jakmile se tam s tou komercí přijdou ty peníze, tak budou peníze i na něco neziskového jako jsou koncerty pro pankáče, jako jsou koncerty pro maminky, co si chtějí poslechnout vážnou hudbu v divadle prostě a oni na to budu mít peníze, protože budu mít lepší zaměstnání nebo někdo od nich bude mít lepší zaměstnání. Proto si myslím, že třeba Fórum, obchodní centrum to postavili centrum města, je správný krok. Tímhle krokem se to musí ubírat prostě. Musí toho tam být víc, aby byly peníze na ty další věci prostě. Celkově si myslím, že víc pracovních míst to chce. Třeba teďka důvod, proč já bych se nevrátil do Ústí bydlet je právě ten, že tam jen tak nenajdu práci jo. A co bych šel dělat? Rozvážet do nějakého GEIS nebo do nějakýho jako Black and Deckeru, Black and Deckeru. To to já prostě dělat nechci. Jo, a to to samý prostě vím, že v tomhle je to prostě mnohem víc to. Ta Praha mi dává mnohem víc možností, co bych chtěl dělat, a i kdybych chtěl podnikat, což třeba je i jedna z věcí, kterou bych asi chtěl dělat. I pro toho člověka, který by chtěl podnikat, tak si myslím, že v Ústí je to hrozně, že to prostředí je takový. Neví v čem, teď se bojí, jestli to tam ty lidi budou chtít.“

Informant: „No tak všechno je to o tom jestli, když tam přijdou velké firmy, tak velké firmy budou potřebovat nebo velké firmy to ani nemusí být velké firmy, ale firmy s vysokým potenciálem a s nějakou prostě podnikatelskou silou, když to tak řeknu, tak budou potřebovat specifický pozice, budou potřebovat konzultanty, budou potřeboval aplikovaný výzkumníky, budou potřebovat to, co děláte vy teďka, víc aplikovaný. Jo, a to je třeba práce, kterou bych já mohl dělat eventuálně jo nebo zrovna v tomhle tom. Třeba, co mě teďka hodně zajímá zajímavý trend gamifikace pracovního procesu, ne pracovního procesu, ale celkově jako by toho procesu té firmy a různých aktivit, který stmelují kolektiv a tak. Tak to je třeba věc, která mě zajímá, ale samozřejmě moje požadavky v tomhle tom jsou hrozně subjektivní. Každopádně já jsem spíš jak otevřený tomu, co je třeba momentálně k dispozici, a když se tam objeví opravdu zajímavá věc něco, co je, protože já potřebuju pracovat hlavou, co si budeme povídat mě ty ruce moc jako ne to. Takže když je to dobrá práce hlavou a zas to není moc, když je to náležitě zaplacený s ohledem na to, co je to za práci jo a nepředstavuji si žádný velký hrady, zámky.“

Informant: „Myslím si, že prostě s dvackou čistého se dá jako v Ústí fungovat úplně na krásu. Jo, to stačí. Člověk nepotřebuje víc. A tohle platební třída tam moc není si myslím. Spíš těch 16 třeba, 12.“

Informant: „Já jsem jako práci ani nesháněl. Jsem tam nechtěl být, takže jako nesledoval jsem ten pracovní trh, ale myslím, že docela bídny pro vysokoškoláky. Protože tam jako nikdo neinvestuje do nějaký. Není tam moc firem nějakých startapových nebo něco nového prostě cokoliv. Takže spíš si myslím, že nějaké dělnické pozice, manuální práce se tam asi jako najdou v pohodě. Ale něco víc kvalifikovaného jako docela s těžší no, nebo že musíš fakt jako hledat.“

Tazatel: „A když to srovnáš s Prahou?“

Informant: „No jako hledal jsem si práci a fakt jsem to nečekal čtyři týdny se vším všudy. A to jsem se jako ani moc nesnažil. To jsem si jenom založil profil na LinkedInu, a to se ti v Ústí prostě nestane. Jako stoprocentně.“

Informant: „Já mám zkušenost teda jenom s brigádami nebo nějakými poloviční úvazky, ale jako ten rozdíl jako taky úplně vnímám úplně neskutečně. Když jsem sháněla o prázdninách brigády v Teplícih, to bylo neskutečný. Já jsem rozeslala 20, 30 životopisů, a to jsem byla ochotná dělat úplně cokoliv. Ať

už v nějakým krámku s oblečením nebo někde uklízečku nebo vážně cokoliv. Tak téměř nikde mi neodpověděli, téměř nikde nesháněli. Jedině, kde teda sháněli, byli tuším že fabriky. Tam jsem teda nakonec jako chodila. A pak když jsem hledala brigádu tady v Praze, tak kam jsem prostě poslala životopis, tam mi hned odpověděli. Tuším že všude, kam jsem šla na pohovor, mě vzali, a ještě mi přišlo, že ze mě byli téměř nadšený. A co se týče ceny, tak když si vezmu, že vlastně to bylo o polovinu méně. Že v Teplicích jsem vlastně pracovala za poloviční částku. Teď co jsem dělala tady v Praze. A ta práce se pomalu nedala srovnat. Že v Teplicích jsem pracovala nějakých 12, 14, snad tuším i jednou 16 hodin v restauraci a měla jsem 60kč/hod., a to bylo teda dva roky zpátky. A teď rok zpátky jsem pracovala v obchodním centru v Praze a měl jsem 120 a téměř nic jsem tam nedělala.“

Informant: „A je prostě zaměřený strojově a jako chemicky a tady to. Jo, že prostě tady to neřeší a moc ty věci, co jako zajímají mě. A prostě to humanitní jakoby zaměření tam vlastně není. Zatímco v té Praze vlastně všechno jakoby v té Praze vlastně nechybí nic, že jo. Ta je prostě taková, že se snaží nabízet všechno, si myslím. V tom je jakoby to proč sem všichni chodí, protože prostě tady je všechno. Takže jako není divu.“

Informant: „No jedna z důvodů, proč jsme ještě chtěli to Plzeň, že je tady víc možností pracovních. Protože i když jsme pracovali už od patnácti. Chtěli jsme se na nějakou práci a vlastně tam není ta práce. my jsme chtěli do nějakého města, kde bychom se uživilí a samozřejmě koupil třeba barák a bylo tam hezky. V tom Ústí rozhodně chybí ta pracovní nabídka. Pro jakoby neříkám pro 15leté lidi, ale i tak jsem se snažili si vydělat jakkoliv. Chodili jsme do Kauflandu na noční směny. Prostě cokoliv, co bylo. A tady když jsme přijeli. Byli jsme tu týden a já jsem hnedka našla práci. Pak jsem chtěla změnit, tak jsem šla někam jinam. Je tady prostě větší pracovní nabídka. Což si myslím, že je určitě lepší. Hlavně takhle pro mladé lidi, kteří se třeba nechtějí moc usadit v tom Ústí, ale ještě jednou tu otázku.“

Informant: „Tak já bych řekla, že to Ústí pořád beru tak, jako že je. Prostě že ta Praha je na vyšší úrovni, že prostě je to centrum všeho, jsou tu firmy, pracovní příležitosti. Je to celkově bych řekla na vyšší úrovni.“

Informant: „No, bylo tady i víc pracovních nabídek, než je v Mostě. Já jsem teda měla brigádu, ale díky tomu, to byla náhoda, díky spolužačce jsem pracoval ve svatebním salonu. Ale jinak jako tam je to s prací fakt jako šílený. Hlavně tam platí strašně málo. A no, fakt jako málo. Třeba prostě 70 Kč na hodinu 60. Což tady v Praze jako vždycky se pohybovalo 90, 100 a víc. Takže jako tam i na ty víkendy jsem zůstávala právě i tady, no. Kvůli tomu že se tady dá líp jako vydělat si ty peníze. Teď nevím, jestli jsem dostala od tématu pryč.“

Informant: „Tak jak už jsem říkala, nabídky možná jsou, ale peníze jsou nižší než v Praze, ale hlavně možnosti jsou, ale jsou skryté. Já mám obor podnik a ekonomiku, tak nemám zrovna pocit, že bych chtěla otevřít podnik v Ústeckém kraji. Ty lidi nejsou připravený na takový lepší, třeba kavárnu, se musíte přizpůsobit těm zákazníkům i cenama. Třeba můj bratranec má restauraci v Novém městě pod Smrkem a taky se musí přizpůsobit cenama a taky jsou tam jiný lidi. Možná lidi nejsou připravení na takové inovace, jak ti mladí odcházej, tak třeba staří nejsou připravení na laté, dobře připravený latěčko.“

Příroda a životní prostředí

Informant: „Mě se na Ústí strašně líbí strašně líbí, a to je třeba důvod proč se tam hrozně rád, jako další důvod, proč se tam hrozně rád vracím, že vlastně člověk udělal pár kroků a je v přírodě. Může jít do lesa jo. Já jsem chodič chorobný, když si potřebuju odpočinout, tak to chodit někam. Takže to tam stačí prostě to jet 20 minut autobusem a hnedka je člověk ve volném prostranství. Nikdo tam není a je

to příjemná procházka lesem. Prostě občas potkám srnky a pak dojde na krásnou vyhlídku. Jo to je super. To tady v Praze prostě není. Jo, že jako Šárka mi nestačí. Prostě no, nehledě na to, že je to taky docela daleko od centra. Takže třeba tohle to bych zhodnotil jako, že rozhodně zajímavý, ale je to hodně subjektivně.“

Tazatel: *A co hodnotíte pozitivně a negativně v Plzni?*

Informant: *„Pozitivně. Moc se mi tady líbí, jak jsou zachovalé budovy ve městě. Protože to je fakt vidět rozdíl i mezi tím vlivem vlastně minulosti. V té Plzni tady jsou fakt zachovalé ty budovy. A je to fakt vidět i na tom Ústí, že tam jsou i jiný typ architektury samozřejmě. A hodně se tady to město o to stará. Myslím si, že třeba jestli jste šel kolem Synagogy, tak tam má každý rok nebo po celý rok tam udržují trávník a sází nové květiny a furt to tam vypadá prostě. Je to reprezentativní město takhle. Takže to hodnotím pozitivně a není tak třeba. Kdybych přemýšlela jít do Prahy, tak tam rozhodně nepůjdu. Protože i Plzeň je velké město, ale je to takové klidnější. A negativně. No, to jsem nepřemýšlela moc nad negativami. Možná ta vzdálenost od toho Ústí. Ale tak to není to není problém Plzně, ale spíš můj, že jsem tam za rodinu v Ústí.“*

Informant: *„No, já, jelikož bydlím na Chodově tak tam je prakticky les. Tam je to vlastně krásný. Už to okraji Prahy. V centrum moc parky jsem nepotkala. Potom co jsem se kultivovala. A Děčín je hodně zelený město. Tam je spousta parků, je tam spousta lesů kolem, je tam krásné údolí, krásný vyhlídky, skály a takhle takže. Zrovna Praha, co se týče v porovnání jako s Děčínem, tak není tak zelená jako Děčín.“*

Informant: *„Jelikož jsem vyrostla u té továrny u té chemičky, tak nic moc, ale v Praze je to taky smog. Mě překvapí, že čistý vzduch v Novém městě pod Smrkem, kam se odstěhoval můj strejda. Ani když jdete do Divoký Šárky, tak to tam tak není. Nebo třeba na Moravě, kde jsem byla.“*

Informant: *„Řekněme Praha největší město s nejvíc památkami, takže to se dá jako víceméně čekat, ale myslím si, že to tady vlastně ta doprava i to je taky hodně lidí, prostě občasné zpoždění. To jsou takové fakty, jako minimální věci jinak nic špatného bych tady asi neviděl, takže spíš k tomu zase k tomu pozitivní se přikláním.“*

Informant: *„Fakt jako spousta akcí. Hezký památky, které mi teda dochází až teď, když se stěhuju pryč. No, nevím, co ještě.“*

Doprava

Informant: *„Jasně, tak jak už jsem, jako jsem říkal vlastně ta Praha je hodně přeplněná, jelikož je tady kolik milionů, kolik stovek tisíc lidí, tak vlastně je to přeplněné, ale zatímco, ale ta Praha se to snaží kompenzovat tím, že vlastně, když je vlastně ranní špička nebo večerní, tak vlastně se snaží posílat co nejvíc těch vagónů vlastně s lidmi jakoby co nejrychleji pryč nebo tam kam se potřebuji dostat. Zatímco v Ústí nad Labem jim je to myslím si, že spíš jedno. Jako tam prostě je to přesně dané, kdy jede trolejbus, autobus jako jestli se nacpe do autobusu 50, 60 lidí, prostě jsou tam namačkaný na sobě jak sardinky, tak taky jim je to jedno a řidič si odjede svoje a jede si spokojeně dál no. A autem zase prostě, jelikož v Ústí je prostě míň lidí, tak je to tam samozřejmě tím autem líp dostupné, jsou tam všude parkoviště víceméně. Tady v Praze taky, nemáme tam modrou zónu atd., takže vlastně lidi můžou parkovat více méně, kde se jim zachce, ale zase v té Praze, když je jak ranní špička, tak zase večerní, tak je to tady zapráskané a člověk se nepohne z místa dobrých 10-15 minut, takže je to takový půl na půl no.“*

Informant: *„No, tak MHD v Praze je naprosto, bych řekla špičkový. Protože tady se člověk dostane MHD prakticky všude. Že třeba znám lidi, kteří tady bydlejí několik let a v životě tady v Praze*

nepotřebovali auto. Protože prostě to MHD je naprosto skvěle pořešený. Jak metro, tak tramvaje, autobusy. Jako hezky na sebe navazují. Je to jako fajn.“

Informant: „A jak funguje v ústeckém kraji doprava? Nebo jak byste to srovnala s libereckým krajem? No, tak to si myslím, že pokulhává v obou. Nebo obecně jako ta doprava, že je problém. A myslím si, že ty spoje nejsou dostatečné. Já jsem nějakých pět let jezdila vlaky, autobusy a je to je to strašně komplikovaný se někam přemísťovat. Když vám jede spoj třeba za dvě hodiny. Já si myslí, že na dnešní rychlou dobu už je to málo“

Informant: „Cha, no tak, já to nějak nedovedu rozklíčovat, že autobusová jízdenka v Děčíně stojí 20 Kč, když celej Děčín přejdete za hodinu pěšky a autobus jede maximálně deset minut, zatímco v Praze si za 30 korun celkem objedná. To jsou jako taková tajemství, která nejsem schopná rozlišit, ale Ústí má skvělou dopravu a tam MHD funguje a tam je to jako dostupný, síť trolejbusů a autobusů je dobrá. V Děčíně je to pro mě zakletý, tam jsou nesmyslné linky s nesmyslnými intervaly, takže tam člověk chodí ve finále raději pěšky. Po kraji jako takovém tak se tam dají využívat vlaky co jsou v pohodě, škoda, že tam nemáme jako síť autobusů, jako Studentagency, který Ústí jako vynechává a přijde mi, že se to ale zlepšuje, dodělala se dálnice, která spojuje Ústí s Prahou.“

Bydlení

Informant: „No tak to je naprosto nebe a dudy. V Ústí byt za 2000 jako, že s nájmem, do spolubydlení. Dá se sehnat prostě hrozně za levno a na dobrých lokalitách, hezkých lokalitách. Mám kamarádů, co sehnali krásný byty. Kamarád má úplně nejkrásnější byt 120 metrů čtverečních a platí nějakých 12 tisíc, 15 i s energiemi. Dá se prostě sehnat skvěle. Zatímco tady v Praze je to teror. Prostě člověk to musí hlídat. Já si pamatuju, že jednou jsem sháněl byt tady s kamarádem. A to opravdu člověk musí každý den hlídat, protože každý den se to mění a obvolávat všechno, každou blbost prostě.“

Informant: „Jako možnosti bydlení jsou. To bydlení je tady rozhodně dostupnější, jako že hodně finančně. Ale prostě záleží jako kde no. Je tam třeba ta čtvrt, kde si koupíš byt 4+1 za 110 000 třeba, tak jako je reálný jako jo v paneláku, ale jako spíš hodně zaráží, kde chceš bydlet. Takže jako cenově je to dostupnější určitě víc než v Praze. V Praze je dražší několika set násobně. Ale jako bydlet bych tam nechtěl no. Ale těch bytů je tam prostě jako dost. Lidi se prostě stěhují od tamtaď docela intenzivně si myslím.“

Informant: „Je to výrazně levnější. Pravda všechno jsou to jako paneláky. Což není úplně nejhezčí. Jakoby pořídít si barák v ústeckém kraji není zrovna jako jednoduchá věc. Finančně nevím, ale furt to bude určitě levnější než tady. Takže jako co se týče bydlení myslím, že v pohodě. Ale že to bych spíš hodnotil Prahu negativně vůči jako zbytku republiky. Takže tak.“

Informant: „No, tak určitě co se týče těch cen, tak teďka je to jako šílený. Jako nájmy v Praze jdou neskutečně nahoru. To vím, protože jsem sháněla pronájem bytu vlastně před půl rokem. A teďka jsme se zase musely stěhovat. No, a během toho půl roku jsme našly stejný byt a ten byl prostě o třetinu dražší, než byl jako původně. Takže to jde jako neskutečně nahoru. Takže od nás se právě spousta lidí vrací zpátky do toho Mostu.“

Informant: „No jako vlastně si říkám, že na tohle je Ústí lepší, si myslím, že si tam člověk najde pěkný bydlení, který tam je, za mnohem lepší ceny než tady v Praze, což je prostě tím, že tam není takový zájem o to bydlení. Tady teď v Praze mi to přijde absurdní. Ty ceny jako všeho. Já bydlím na Praze 10. Majitel mého bytu je cizinec, takže vůbec netuší jak to tady je, takže já platím čtvrtý rok to samé. Se bojím, že se podívá na zprávy. Co sleduju, jak se stěhovala mamka do Radotína, tak tam platí za takovej mezonet asi 20 tisíc, to je pro mě úplně absurdní a jeden tam jeden autobus denně. Pak jsem

byla u kamarádky v Ústí, a ta má úplně krásnej byt za úplně nesrovnatelnou cenu. Takže jako pak je taky otázka jaké bydlení si v ÚK vyberete, hezké čtvrti nebo sídliště.“

(Ne)uspěchanost

Informant: „A pak mi přijde, že v Ústí je takový pomalejší tok toho času. Prostě, když se tam vrátím, tak všechno plyne tak jako v pohodě. Nikdo se nikam nežene. Tady v Praze člověk nastoupí do toho metra, teď jde do toho chomu těch lidí, který proudí tam a lidi se předbíhají na schodech jo. Já jsem mezi nimi, co běží dolů po těch eskalátory, protože mě to prostě nebaví čekat. To se tam prostě to se tam neděje. Tam lidi prostě normálně jezdí po schodech. Nikam nepospíchají a když pospíchají, tak na to akorát nadávají.“

Informant: „Protože to je jako zbytečný. Já jako nikdy nechápu, proč ty lidi. A já jako sem tam poznám, že to dělám taky. A to mě na tom nejvíc jako štve. Protože třeba jdu si jako z práce a začnu najednou se hrnou, že rychle protože jede metro. Já vím, že za tři minuty jede další a už jako popoběhnu. Říkám si vždyť budu doma o tři minuty později. Ale člověk se jako furt žene, aby bylo někde jako brzo a dřív a vlastně jako to vůbec nepotřebuje.“

Informant: „No, negativní je na tom, že je tady hodně lidí. To už jsem říkala, že všichni furt někde pospíchají a všichni furt něco. Pozitivní je na tom, že samozřejmě člověk poznává nové lidi. Že prostě opustí tu svojí svojí bublinu a nějak jako vazby a vztahy a poznáte vlastně lidi z celé republiky.“

Informant: „Na druhou stranu je to také věkem, tam Praha je ideální na studium a začátek práce, ale do budoucna určitě tady ještě nějakou dobu chci bejt, s tím počítám, ale do budoucna to tak úplně nevím, zda se tady usadíme na trvalo a to jako z důvodu peněz, protože bydlení je tady neuvěřitelně drahý a to spojený s hypotékama. Na to teda tady myslíme a taky vychovávat v Praze děti není to úplně jednoduchý a ty pražský děti, řeknu to teď úplně hloupě, jsou taky jiný z jinýho těsta, jsou v sociální bublině toho města a je to na nich hodně vidět. Mě by se to teda jako líbilo, s ohledem na přítele, práci a kulturu by to tady bylo super, ty děti by tu měli taky ty kroužky, super. Na druhou stranu, co mám kamarády z vysoký co jsou pražáci, tak samozřejmě mám je všechny ráda a rozumím si s nima a mám je ráda, jen je vidět ten rozdíl, že nebyli zvyklí cestovat ani moc do zahraničí ani po České republice, to byla vždycky jen planeta Praha, kde se vysktovali a jsou to jako děti, který vyrostli na betonu, takže nejsou zvyklí, že jsou jako nějaký lesy a co je to rozbít si koleno, a na výlety a jsou takový zhýčkaní, že by pod stan nejeli, na kolo nejeli, právě moc ani nesportujou, to je teda tím mým okruhem, to nechci zobecňovat, jsou takový jako rozmazlený, neuměj si to představit jak je to jinde, že jinde je to jiný, že to funguje jinak, že jsou tam jiný lidi. Jsou v takový zlatý kleci, jako ve věcech.“

Informant: „Najednou mi přijde, jako že se mi otevřel úplně nový svět. Takže zkrátka když jsem byl v Dubí a blížil se zkrátka večer, tak tam nebylo vesměs, co dělat. Člověk mohl jít akorát do těch tří hospod, který tam máme, a to bylo tak jediné, co tam člověk mohl dělat. Zatímco teďkon, když už jsem v té Praze, tak za prvý jako mám to mnohem více přátel, než jsem měla jako v Dubí. A zároveň mám i mnohem víc těch známých, kterým se člověk ozve jenom jednou za pár měsíců. A vždycky jako je člověk může někde vytáhnout. A zkrátka najednou mám pocit, že člověk má nějakou možnost, co jako dělat. Že ať už může jít do kina nebo do kavárny nebo si vyřídit něco, co třeba potřebuju vyřídit. A můžu si to vyřídit vlastně skoro každý den a nemusím čekat, nevím na pondělí na pátou hodin. Protože něco. Zkrátka já nemám pocit, že tady jsou nějaké možnosti. A pak ještě další věc, že jak jsem mluvila jako hodně o těch lidech, tak opět tady v Praze je mnohem větší prostě početnost těch lidí, tak mám pocit, že tady můžu narazit na někoho s kým si budu rozumět.“

Informant: „No, negativní je na tom, že je tady hodně lidí. To už jsem říkala, že všichni furt někam pospíchají a všichni furt něco. Pozitivní je na tom, že samozřejmě člověk poznává nové lidi. Že prostě opustí tu svojí svojí bublinu a nějak jako vazby a vztahy a poznáte vlastně lidi z celé republiky.“

Informant: „Životní styl. Ústí je takový laxní, abych řekl pravdu. To se omlouvám, že mluvím jenom o Ústí, ale jelikož jsem. Je takový laxní, takový pomalý, je takový ušouraný. Zatímco tady v Praze. Tady je to prostě hrozně rychlý všechno, hrozně potřebuji udělat tohle, potřebuji udělat tohle, potřebuji se dostat támhle, potřebuji nakoupit. Ted' abych se dostal, do ted'ka, ted'ka lidi jezdí, takže musím jít za chvílku, aby prostě nebyl nacpaný autobus nebo tramvaj, něco takového. Je to hrozně takový stresující životní styl. Zatímco to Ústí je to takový, že těm lidem je to jedno si myslím. Takže asi tak.“

Informant: „To ano, dá se říct, dá se říct, že to je výhoda někdo, někde v přírodě prostě flegmatik, takže mu je jedno, jestli přijde do práce třeba o 3-5 minut později. Člověk, který řídil autobus prostě se vykecával s někým, s nějakým kamarádem, něco takového. Zatímco co tady v Praze, je to takové všechno honem honem, abych se dostal honem sem, honem tam. a kdybych tam byl.“

Přístup lidí

Informant: „Tak spatřuju tady určitě jiný přístup lidí. A hlavně i tu vzdělanost hodně pociťuju. Když bych to stáhla partnerský život, tak v Ústí jsem narazila skoro na žádného vysokoškolačka. Většina potenciálních partnerů byli jenom lidi se základním vzděláním. Neustále neměli peníze nebo byli například drogoví dealeri. S tím jsem taky měla zkušenost. A najednou přijdu do Prahy a s někým se bavím se s ní mluvit na úrovni. ne Najednou už jsou tu třeba lidi se, kterými můžu někam vyrazit nebo můžu s nima probírat filosofický témata. To je pro mě hrozně obohacující, že najednou jsou ty lidi jsou úplně jiný. Nedá se to vůbec srovnat. Mě přijde, že tady je snad každý vysokoškolaček. A když není vysokoškolaček, tak dělá na takové pozici díky praxi, že by tu zkoušku mít měl a ta inteligence tam hraje velkou roli. To hodnotím velmi kladně.“

Informant: „A na druhou stranu mi to přijde celkově ta skladba obyvatel mi přijde, že je jako hodně důležitá. A myslím si, že to hodně jako trpí tím to město, takže určitě tohle. Že prostě to řeknu na rovinu, když tam přijedu autobusem, tak musím ještě jet samozřejmě MHD. Tak tam prostě nasednu a tam prostě jsou dva důchodci a pak deset cikánů. A ted' já tam prostě mezi nima, že jo. A prostě tady v Praze se to nestane. Nebo že bych se musela jako bát někam kolem někoho procházet. Tady prostě nejsou ty skupinky takovýhle lidí. Takže to je určitě jako jeden z věcí, který jsem si všimla ted' nedávno. Protože mi to jako nepřišlo, že jsem si říkala, že je to všude. Tak jsem zjistila, že asi ne. Že jako ve většině těch menších měst.“

Školy

Informant: „Tak tady je určitě větší výběr těch škol. Třeba se mi líbí, že tady je to německé gymnázium. To my jsme neměli, což je škoda. Protože si myslím, že bych tam docela chtěla. Mohla jsem jediň do Pirny a to se mi nechtělo. Protože to zas není úplně blízko Děčína a musela bych už na střední bydlet jinde. No a potom ta vysoká škola. Je tam vlastně ČVUT v Děčíně. A což mě jako nějak nelákalo. A potom ten UJEP v tom Ústí, a to mě taky teda nelákalo. Ten UJEP byl u nás spíš takový zadní vrátka.“

Informant: „Co se týče škol, tak si myslím, si myslím, že se daj vytipovat školy, který jsou dobrý, kam se jen tak nedostanete, jsou tam Gympl v Mostě v Teplicích, průmka v Chomutově, jazykovka v ústí. Tady v Praze se to víc slejvá. Myslím, že škol je moc, děti si mohou vybrat úplně moc. Víc se to jako tady rozprostře, ale tady v Praze nejsou tak velké ty rozdíly. Ty rozdíly na Ústecku jsou velké, nějaké OA jsou skvělé, jiné ne, ta úroveň je rozdílná.“

Preferovaná místa v kraji

Co se týče preferovaných míst, tak až na výjimky nikoho nelákalo bydlet přímo v Ústí nad Labem. S Ústí nad Labem má mnoho informantů spojené negativní konotace, jak bude patrné z většiny úryvků. **Příkladem může být informantka, která má s Ústí nad Labem spojenou „špinavost“ a „průmyslovost“.**

Informant: „...tak když jsem o tom přemýšlela, tak Most ne, Chomutov také ne i když tam mám rodinu. Most se mi líbí, je tam hodně budování, třeba jezero Most. Chomutov taky hodně buduje. Hodně se mi líbí taky Louny, ale to už je na mě na nějakým způsobem moc malebný a svázaný. Ústí se mi upřímě taky nelíbí, mám Ústí spojený, že je špinavý a mám to spojený s tím, že je to průmyslové město. Děčín a Litoměřice, to mě taky nějak neto.“

Příkladem výjimky je informant, který hodnotí jako velké město s vyžitím, univerzitou a mladými lidmi:

Informant: „Jsou některý ty vesničky, co mají své kouzlo. Na trvalé bydlení Ústí, Děčín je pro mě mrtvej. Ústí má takové ty extrémy, ale pořád se drží tak takový ten status velkého města, je tam sociální vyžití, je to univerzitní město, takže jsou tam mladí lidé, takže si to dovedu představit se vrátit do Ústí...“

Někteří informanti nepreferují městský život a upřednostňují klid, komunitu a přírodu v menších obcích. Naopak Ústí nad Labem je spíše neláká, protože tam není klid. S některými informanty silně rezonují hory.

Informant: „Jak říkám mě se líbí, když je tam vidět příroda. Ale uvnitř města se mi nelíbí. Ale to je, tak celý prostě pocitově.“

Informant: „Takže jako spíš nějaký maloměsto možná i vesnici. Větší město nevím. Děčín je tak jako na pomezí právě velkého a malého města. Do Ústí určitě ne. Fakt takhle nějak pocitově. Spíš jako důležitá bude ta práce a uplatnění než nějaký pocity.“

Informant: „A mě se jako nechce prostě do Ústí. Jako třeba to bude vypadat jinak za deset, patnáct let nevím. A může to být taky úplně jiný město. Ale ten kraj se mi jako líbí jinak, ale města moc ne no.“

Informant: „Rozhodně vím, co nepreferuji, a to je Most a Ústí. Zbytek asi v pořádku.“

Informant: „Jak bych to mohl říct, že tam je krásná příroda, je tam klid, není tam prostě ten městský život. Prostě kde vám ráno troubí trolejbus nebo autobus do oken anebo tam prostě troubí auta a nehouká tam furt něco, takže je to takový příjemné a myslím si, že to je hodně v tom Ústí.“

Informant: „Jo na bydlení určitě, jako všichni ostatní, jako všichni ostatní lidé, jak jsem třeba říkal před chvílkou. Před chvílkou jsme docela dlouho. Známi se přistěhovali taky právě do Ústí, tak mě by taky nevadilo třeba v Povrlech nahoře na poli. Vlastně to pole se prodalo a rozkouskovalo se na parcely a lidé si tam staví baráky. Mě by to taky nevadilo tam si udělat baráček nebo prostě něco malého, kde bych byl s rodinou. Je tam klid, tam prostě není nikdy žádná velká silnice, je tam samozřejmě koleje, je komunikace vlakem a vlastně je tam samozřejmě jakoby silnice, která vede do Ústí a na druhou stranu vede do Děčína. Takže jako já si myslím, že by to bylo fajn to takhle mít něco nebo někde, prostě bydlet v klidu. Já jsem spíš člověk, který vyžaduje klid. Já chci mít svůj vlastní klid, já chci prostě se nestresovat s ničím, samozřejmě teďka to jde v dnešní době se s ničím jakoby nestresovat a tam a zpátky by bylo. Jako na druhou stranu by to bylo fajn mít jako klídeček v uvozovkách. Takže tak.“

Informant: „Já, jak jsem tam zažil to dětství, tak já na to nedám dopustit. Tam, kdybych se měl někam vrátit, tak rozhodně tam. Jako jsou samozřejmě, jsou místa v Ústí, které se mi taky líbí. Některý

víc, některý míř, jako určitě bych nešel do žádných Krásňáků, ani ta Severní Terasa se mi nelíbí, ani prostě ty jako to jako ne, Všebořice. Kupodivu Hvězda je docela hezká, i když počkat před desátou nebo no já rozhodně bych preferoval tu Brnnou. Akorát tam teda ty ceny těch pozemků teďka. Tak paradoxní vlastně na tom Ústí je, že vlastně satelitní oblasti toho Ústí, co jsou součástí Ústí, tak vlastně tam to jde opačně tam probíhat ta suburbanizace vlastně úplně ukázkově prostě. Cena pozemků stoupá, cena bytů klesá. Jo to je fantastický.“

Informant: „Já potkávám lišky pravidelně. No, takže v tomhle to je zase jako dobrý, že prostě žijeme blízko, ty školy jsou blízko, nežijeme přímo ve městě. Já si myslím, že naši si vybrali fakt dobrou lokalitu. Je tam dobrá komunita jako, že lidé, co tam bydlí okolo, tak je fakt super. To jsou fakt sousedi.“

Informant: „Mně se líbí ten sever. Mám rád kopce. Rozhodně bych se jako nestěhoval někam jako. Ty jo, asi ne, asi nic mě takhle jako nenapadá takový. Každý místo dokáže být svým způsobem hezký a záleží na tom kam to člověka dovede.“

Tazatel: „Jsou nějaká místa v ústeckém kraji, který se vám tam líbí víc nebo míň?“

Informant: „No, ty hory jsou moc hezký. Na horách jako je to moc fajn. A různé skály a kopce. To je takový hezký, asi no v tom ústeckém kraji. No, myslí si že. Protože já jezdím na snowboardu, tak si myslím, že právě v tom ústeckém kraji je tam docela levný to ježdění. Oproti tomu, když by si jela třeba, já nevím, do Pece nebo do Harrachova. Tak se tam dá ještě jako levně. Pořád je takový ten levnější kraj. Jako to je asi fajn.“

Tazatel: „Jak vás lákají jednotlivá místa v ústeckém kraji? Preferujete nějaká místa nebo naopak jsou nějaká místa v ústeckém kraji, kam byste třeba nešla?“

Informant: „Ano, rozhodně mám preference. Ale to je spíš osobní, že bych nešla bydlet někam, kde nikoho neznám.“

Co se týče preferovaných míst, tak se většina informantů vztahuje k místu svého původu. Zde se projevuje celkové pozitivní honocení vyrůstání a také to, že informanti se preferují do míst, kde mají silné vazby:

Tazatel: „Asi nevím. Já mám celkem dobrý vztah s Děčínem. Takže kdybych se měl vrátit do ústeckého kraje, tak do Děčína. Nikam asi jinam.“

Informant: „Já, jak jsem tam zažil to dětství, tak já na to nedám dopustit. Tam, kdybych se měl ně kam vrátit, tak rozhodně tam. Jako jsou samozřejmě, jsou místa v Ústí, které se mi taky líbí. Některý v íc, některý míř, jako určitě bych nešel do žádných Krásňáků, ani ta Severní Terasa se mi nelíbí, ani prostě ty jako to jako ne, Všebořice. Kupodivu Hvězda je docela hezká, i když počkat před desátou nebo no já rozhodně bych preferoval tu Brnnou. Akorát tam teda ty ceny těch pozemků teďka. Tak paradoxní vlastně na tom Ústí je, že vlastně satelitní oblasti toho Ústí, co jsou součástí Ústí, tak vlastně tam to jde opačně tam probíhat ta suburbanizace vlastně úplně ukázkově prostě. Cena pozemků stoupá, cena bytů klesá. Jo to je fantastický.“

Informant: Moc se mi líbí Děčín a okolí. Jakoby i to Ústí je tou přírodou krásné. To se mi moc líbí. A my máme vlastně ještě chalupu v Háji pod Klínovcem, a to je vlastně na pomezí ústeckého kraje a karlovarského. Takže to jsou takový ty hory a všechno. Hlavně ta příroda mě tam láká. A to město ten Děčín je líbí se mi teda víc než do Ústí.

Informant: Ne, já bych se opravdu ráda vrátila domů do Kadaně. Takže to je takové vysněné.

Návrat do Ústeckého kraje a jeho motivace

Hypotetické motivace k návratu do ústeckého kraje u studentů, kteří návrat nezvažují

Ústecký kraj jako místo pro rodinu a bydlení

Jak je patrné z níže uvedených citací, tak motivační faktor pro některé studenty by hypoteticky bylo bydlení v Ústeckém kraji a návrat do kraje jako místa pro rodinu. Někteří tak vnímají bydlení a služby pro rodinu jako vhodný motivační faktor v kraji, který je pro některé klidný a bližší přírodě.

Informant: „*Teďka si užívám tu Prahu a ten jako nonstop život a svým způsobem tu hroznou dostupnost a člověk až založí rodinu možná ocení, že je tam větší klid, to jsou otázky...*“

Informant: „*Tak jako pokud bych už vážně chtěla mít rodinu, tak rozhodně jako nějaké prostě zázemí. Což si myslím, že by jako mohlo být docela jako lákavé prostě pro lidi. Protože vezměte si, že v tom Ústí byste měl nějak zajištěný jako nějakou nemovitost nebo nějaký byt, něco podobného, byla by tam školka, což přeci jenom v Praze jsou hrozně jako nedostupné a byla by tam ta příroda a tak. Myslím si, že na ten rodinný život by to mohlo být hezký.*“

Tazatel: „*Motivovala by vás k návratu do ústeckého kraje nabídka bydlení a jaká nabídka bydlení? Jak by to muselo vypadat?*“

Informant: „*No, já myslím, že tohle. Tak jako říkám, já už jsem rozhodnutá, že se vracet nechci, ale kdyby mě to mohlo teoreticky namotivovat, tak si myslím, že by to byl jeden z nejdůležitějších jako aspektů. A jak by to vypadalo? No, já se přiznám, mě ani nenapadá, jaký možnosti by mohli být. Víím, že jsem, nevím jako zajištěná. Nevím, kdyby tam třeba byl nějaký levný baráček se zahrádkou. Myslím si, že to by bylo pěkný. Že to postrádám tady jako v Praze. Když by někdo chtěl někdo baráček se zahrádka, tak by se musel jako hodně snažit.*“

Tazatel: „*Nalákaly by vás nějaké služby pro celou rodinu?*“

Informant: „*To teď úplně jako nemůžu říct, protože ty děti nemám. Takže si to nedokážu představit. Ale asi možná jo. Protože vlastně těch školek je málo. A kdybych věděla, že. Spousta lidí se jako podle toho rozhoduje, tak asi bych se podle toho rozhodovala taky. Kdybych si řekla, že tam děti budou mít hezký život. Nevím, něco takového tak asi jo.*“

Tazatel: „*Kdyby ústecký kraj nabízel lidem zajištěný bydlení, motivovalo by vás to k návratu?*“

Informant: „*To by asi mohlo bejt jako jedna z těch věcí. Nehledě na to, že právě se zvětšují ty ceny nájmu, tak si myslím, že je to celkem jako racionální uvažování. Jako přivést nějaký benefit, který nikde jinde není.*“

Tazatel: „*Třeba jako kdyby se něco změnilo nebo nějaká nabídka nebo něco takového*“

Informant: „*No, myslím si, že je to tam fakt jako docela levný. Že i kdybych si chtěla i nějaké jako baráček, tak bych si ho asi, že je to blízko té rodině, tak bych se mohla třeba postavit někde třeba v ústeckém kraji. A zaplatila bych za něj míň než kdybych si ho někde v okolí Prahy. A pořád to není tak daleko jako pro dojíždění do Prahy. Takže by se to jako i dalo. Musela bych mít dobrý peníze, abych tady byla.*“

Tazatel: „*Motivovala vás nabídka bydlení v Ústí*“

Informant: „*Kdyby to bylo sociální bydlení pro mladý lidi, no měl by být, no hlavně snížená cena oproti normálnímu nájmu a ceně a bylo by to na delší dobu třeba na pět let. To bych byla schopná o tom přemýšlet. Kdybych tam šla s partnerem a mít dítě, tak ideálně 3+1 nebo 2kk, ne garsonky, to přitáhne maximálně jednoho člověka.*“

Nicméně někteří respondenti se domnívají, že je bydlení nenaláká, protože je to moc svazující vzhledem k jejich budoucnosti, a protože bydlení v Ústeckém kraji je levné.

Tazatel: „A namotivovala by vás třeba nějaká nabídka bydlení jako ze strany kraje nebo tak?“

Informant: „Do toho bych asi nešla. Protože bych cítila v tom nabídka bydlení, že potom něco budou chtít nazpátek. A tady to nevím, no. To by mě asi jako nenamotivovalo. Jako je to prima, že by mi něco jako nabídli, ale měla bych z toho docela nějaký strach. Nechci, aby to bylo nějak to. No, prostě takový komunistický mi to přijde. Když právě nabízeli těm manželům ty byty a tak. To si myslím, že se dají sehnat i jako levné bydlení tam. A není potřeba když prostě někdo bude pracovat, aby mi někdo nabízel tam ten byt. Zase to tam tak drahý není.“

Další informant chce pracovat v Praze a nechce do ní dojíždět:

Informant: „Myslím, že výhoda Ústeckého kraje je bydlení. Byt kterej stojí v mostě 800 tisíc, stojí v Praze 8 milionů, to je neuvěřitelný rozdíl. Takže si myslím, že co se týče toho bydlení, tak si tam člověk může postavit krásnej dům a vybavit si ho a spousta lidí bydlí na Ústecku a mají to auto a jezdí do práce do Prahy nebo do Německa, ale já bych nechtěla trávit dvě hodiny denně v autě, jako když to výjde na cestě, nechci být v kolnách. Na to bydlení je to dobrý, je tam možnost dobře a solidně bydlet. Když srovnáte ty sídliště tam a v Praze, kde jsou domy hnusný. Tady jsou všichni zvyklí mít malý kamrlík a jsou šťastný. Pokud ale chce mít někdo velký bydlení, tak když někomu vyhovuje v tom nenším nebo malých vesničkách.“

Pro dalšího informanta, který neplánuje rodinu, nejsou služby pro rodinu relevantním motivačním faktorem.

Tazatel: A třeba nějaký služby pro rodinu by vás mohli nalákat?“

Informant: „No, teď aktuálně nechci mít na děti ani pomyslení. Takže tady to mě nějak jako. Asi to není v mejch prioritách. Tady to jako řešit. Jako v tom ústeckém kraji tam jako je to dobrý i s tou mateřskou. Celkově jako v České republice ten sociální systém oproti těm zahraničním je jako fajnovej. Ale není to moje prioritá. Já si myslím, že ty děti by pokud na ně nemají, tak by ty lidi děti mít neměli. Protože pak akorát jsou na tom špatně. To je právě hodně u těch Romů, že jo. A to ještě když mají šest dětí. Je mi to jako líto, no. Toho všeho, že si mají jako. Je mi líto těch dětí, no. Že pak vyrůstaj prostě v tý rodině dostávají nějaký určitý prostě témata a názory prostě do hlavy, se kterýma prostě vyrostou. A pak jim to zůstane a oni to předávají dál. Ale ty názory nejsou tak dobrý.“

Vztahy

Vztahy by mohly být také hypotetickými motivačními faktory pro návrat. V jednom případě to byl i demotivační faktor. Jedna informantka uvádí, že i její přátelé se z jejího domovského města odstěhovali.

Informant: „Já vím, že určitě nechci do Mostu asi z toho důvodu, že mi přijde, že můj nejbližší okruh přátel odešli na kolej, nebo za práci nebo do ciziny.“

Další informanti uvádí, že k návratu by je mohli přivést rodinné důvody, a to jak jejich rodiny tak partnera. Co se týká rodiny, tak hypotetickým motivačním faktorem by byly problémy, s kterými by museli vypomoci.

Tazatel: „Co by vás mohlo motivovat k návratu do ústeckého kraje?“

Informant: „Tak kdybych měla přítele, který by se tam chtěl vrátit, tak asi bych musela. Tak to je asi takový ten první. Většinou ten člověk jde za tím druhým anebo půjde on za mnou. To ještě nevím.“

Takže to je asi takovej jako hlavní. Nebo kdyby, nevím, něco v rodině se stalo. A musela bych se přestěhovat za nima, že by ode mě potřebovali pomoc. Tak bych se samozřejmě určitě vrátila. „

Tazatel: *„Co by vás třeba mohlo motivovat k návratu zpátky hypoteticky?“*

Informant: *„Rodina.“*

Tazatel: *„To znamená?“*

Informant: *„No, asi jediná možnost, jak bych se jako do ústeckého kraje dostala. Tak by bylo, kdyby náhodou se někomu něco stalo v rodině a potřebovali by pomoci. Takže to je asi tak jediný.“*

Vztahy: názor blízkých na návrat

Názory blízkých na návrat jsou v některých případech neutrální. Neutrální postoj rodičů je, že svým dětem nechávají volnost.

Tazatel: *„A co by říkali vaši blízcí případně na návrat do ústeckého kraje?“*

Informant: *„Myslím, že by neměli nic proti. Přeci jenom je to moje rozhodnutí, jestli já budu chtít žít a pracovat v ústeckém kraji, tak proč ne. Jestli budu chtít žít, bydlet, studovat v Praze, tak proč ne. Prostě to je jako na mě.“*

Další informanti se vyjadřují, že rodinu by jejich návrat potěšil.

Informant: *„Myslím, že rodina by byla nadšená asi, že jsem zase s nimi. Oni většinou takové ty moje, když jsem šla jsem do Prahy, nebo když teď zrovna pojedu na tři měsíce do Anglie, tak oni to vnímají právě spíš tak jako negativně. Pro ně je to až moc takové jako exotické nebo jak to říct. Takže by byli rádi, že jsem tam, kde to znají. Že ví, že je nemůžu nějak extra překvapit jako něčím.“*

Tazatel: *„Co by vaši rodiče říkali návratu do Ústeckého kraje?“*

Informant: *„To by asi koukali, měli by radost, že bych tam byla s nima. Mým rodičům je 62, byli by rád, že bych se o ně mohla postarat, tím, že je tam brácha, tak to ze mě padá. Kdyby se něco stalo, tak si ty věci uvědomuju, že když můj táta dělá hodně těžké práce, a to je ve formě, tak si říkám, že bych měla být blízko a nějaký jednu dvě hodiny. Chtěla bych být v kontaktu blízkém s rodiči, chtěla bych bydlet do dvou hodin, ale tak spíš do hodiny, tak by to bylo ideální.“*

Někteří informanti si myslí, že reakce jejich blízkých na případný návrat může být neutrální až negativní. K tomu by došlo podle informantů z různých důvodů. Buďto jejich blízcí hodnotí kraj negativně nebo by pro ně byl návrat informantů překvapivý vzhledem k jejich vztahu ke kraji.

Tazatel: *„A co by říkali vaši blízcí na návrat do ústeckého kraje?“*

Informant: *Říkali by ha, ha, ha. Jako by se mi vysmály, protože já každému říkám, že potom co se odstěhujeme pryč, tak už se jako nevrátíme. Budeme v Barceloně nějakou chvíli a pak se přesuneme jakoby blíž k tomu oceánu. Protože Barcelona má pořád jenom moře. A tam se nedá tolik surfovat na tom. A kdybych se vrátila asi nazpátek, tak by si řekli jako, co se asi jako stala špatně, že jsem se jako vrátila, přestože to tady jako vůbec nemám ráda. Byli by z toho jako dost překvapení.“*

Tazatel: *„A co by na to říkali nějakí vaši blízcí, kdybyste se vrátila do ústeckého kraje?“*

Informant: *„No, většina jako mých přátel a známých by řekla, že jsem jako blázen a co tam budu dělat. To většinou říkáme teď těm, co řeknou, že se tam vrací. Že jsou blázni a co tam budou dělat. A co se týče rodiny, tak ty by mě asi podpořili ve všem, co bych řekla. Takže prostě kdybych řekla, že jdu zpátky, tak by byli rádi, že mě mají jako blízko. A pokud by to nebyla nějaká hloupost, jako že bych, nevím, před něčím utíkala, nebo že bych se tam chtěla jako utlouct tady v něčem, co by mě nebavilo. Tak to by mi řekli, spíš ať odejdu. Takže nikdo by mi to asi jako nezazlíval, ale já tam nechci. Takže si to úplně neumím představit.“*

Tazatel: „Co by říkali vaši blízcí na návrat do Ústeckého kraje?“

Informant: „Asi by byli překvapení, myslím, že by se jim to nelíbilo. Možná by pochopili moje důvody, ale byl by to pro ně šok, protože se toho sami snaží zbavit. Vidím na bráchovi, že je někdy takový nalomený, že u přesně Praha přijde moc hektická a náročná a Děčín mu přijde takový klidný. Možná by byl rád, že sdílíme tenhle náhled. Prarodiče by měli radost. Ve finále by to všichni brali.“

Práce

Dále by pro některé informanty mohla být hypotetickým motivačním faktorem práce – stabilní nebo se za jímavým platovým ohodnocením. Nicméně patrné je, že se nedomnívají, že by tato možnost byla v kraji reálná.

Tazatel: „Jako něco, co by vás mohlo motivovat k návratu do Ústeckého kraje“

Informant: „Možná ta vidina tý stabilní práce. Která by vlastně vyvážila to, co bych já mohla získat v tý Praze.“

Tazatel: „A to je? Jako máte nějakou konkrétnější představu?“

Informant: „Platový ohodnocení. Přeci jenom peníze hejbou světem. Takže určitě. Já si myslím, že tady v Praze mám jako šanci získat větší peníze než za stejnou pozici v Děčíně. Za podobnou pozici v ústeckém kraji v Děčíně.“

Informant: „Jo, ale to třeba, že by ten kraj ho nabízel vždycky pro vysokoškoláky, co se vracují. Jako určitě by to bylo lákadlo, ale pořád je to takový. Pořád si myslím, že větší vidina těch peněz a tý pracovní příležitosti, co je v Praze. V ústeckém kraji si nemyslím, že je nebo nemám zatím informace, že by mohla být. Pořád tu Prahu vidím, jako že tady člověk vždycky najde práci.“

Hodnoty a společnost

Informanti hodnotí obyvatele Ústeckého kraje a jejich hodnoty negativně.

Tazatel: „A napadá vás ještě něco, co jsme neříkali z toho jako, co vás neláká na tom ústeckém kraji nebo tak?“

Informant: „Jo, to už nevím. Mě tam nejmíc asi vadí jako ty sociální hodnoty. A skutečně že se tam podle mě stěhuje spousta těch nepřízpusobivých lidí a jde to trošku špatným směrem, si myslím.“

Informant: „Mostecká mentalita mi přijde neuvěřitelná, že ty lidi jsou na sebe strašně zlí a nepříjemní, jsou tam lidé nespokojení s prací, s penězma co za ní maj. Pořád řeší nějaké problémy a do toho nejsou právě trcohu schopný si ušetřit peníze aby něco podnikali nebo někam jeli, to si myslím je jako že jsou pořád v tom bytě a městě.“

Informant: „To mám od těch přátel, co tam zůstali. Pořád je to menší město, lidi mě znaj, tak tam pořád hodně lidí znám a člověk poslouchá tisíc takových těch drbů, co se tam dělo, kdo tam co dělal, co všechno jako hrozný. Vůbec se mi tam nelíbí jak se lidi chovají ve vtazích, že si nejsou věrný, že ty lidi tam hodně se podvádí, chovají se k sobě nehezky. Hodně mejch známých a kamarádek jsou zvyklý na to, že si pro facku nejdou daleko. Ani se mi nelíbí, že když jsem přišla z Mostu do Prahy, tak jsem byla hrozně sprostá, ani jsem si to neuvědomovala. Na tý vysoký mi to začali lid předhazovat, i přítel co jsem si tu našla co byl pražák. Mám jako samozřejmě nějaký náš slang a takový, to vím, to mi nevadí. Nikdy mi nepřišla jak jsem byla neuvěřitelně sprostá, že mluvím jako dlaždič a teď si v mostě přijdu jako nějaká máma, že když tam teď sedím, tak to nevydržím a říkám jim, že jste proboha tak sprostí. Čím déle tam nejsem, tak vidím ta negativa a vyrostla jsem v tom, tak mi to nevadilo. Ta zpětná facka.“

Informant: „Přijde mi, že lidé, co v Mostě zbyli, jsou v plno věcech degradovaný, ale nechci aby to vyznělo nějak povýšeně. Možná je to tím, že se stýkaj s těma lidma co tam jsou.“

Motivace k návratu těch studentů, kteří návrat zvažují

Image

Někteří informanti se domnívají, že by je k návratu motivovalo, pokud by se zlepšil image kraje.

Informant: „Prostě kdyby si udělalo trošku lepší jméno asi, no Ústí.“

Informant: „Ale jak říkám, ono to je prostě takový i to podvědomí, jak člověk má prostě o tom Ústí. Jak jsem o tom vždycky slýchal prostě, že to je ošklivý město a nepřizpůsobivých, že tam je dost a podobně. Dostih narkomanů. Takže to je prostě s tím je to trochu spojení, že tam tomu člověku jako nechce. Furt mám prostě blbou image. Chtělo by to prostě trošku zapracovat na tý image toho města. Protože ono, jak je v nádherné krajině posazený. Ty Sídliště tam nejsou vůbec špatně koncipované. Myslím si, že to bydlení tam nemusí být vůbec špatný. Otázka je právě, jaká je to čtvrť, s jakýma lidma a tak.“

Jiní informanti se zase domnívají, že image kraje je špatná, ale že to neodpovídá plně skutečnosti. Kraj mají rádi a nacházejí se v něm hezká místa.

Informant: „No tak jako celkově. Tak když to nějak tak vezmu, tak prostě ústecký kraj má prostě takovou tu image prostě tu špatnou image. Právě kvůli těm feťákům, nepřizpůsobivým, zničená příroda. Myslím si, že to právě úplně přesně pravda není. Ale prostě ta image v těch lidech bohužel jako přetrvává. Ono to člověk, i když se podívá na ty zprávy, tak většinou když se hovoří o nezaměstnanosti nebo právě těch sociálně nepřizpůsobivých a podobně, tak většinou se toho týká nezaměstnanost tak ten Moravskoslezský a ústecký. Takže právě lidi mají takový pocit, jako že tam ani práce není, tak proč bych tam vlastně lezl. A další pak nepřizpůsobivý tak to je taky, ale to je prostě zase tomu zase ty média prostě nasadili trošku ten obrázek. Mě se zase podle mě tam je spousta nádherných míst, o kterých se absolutně jako nemluví.“

Informant: „Mám to tam hrozně ráda. Litvínov, každý si o něm myslí, že je to město, kde je plno Romů a kde je chemička.“

Společnost a obyvatelstvo

Někteří informanti jako výrazný demotivační faktor vnímají špatný stav obyvatelstva a společnosti. Podstatné je, že tento faktor, pak ovlivňuje i další faktory, a to jak nabídku práce, tak nabídku bydlení

Tazatel: „Co by tě mohlo hypoteticky motivovat k návrtu do Ústeckého kraje?”

Informant: „No jako to město bych možná ještě přežil jako samotný. Ale spíš, kdyby se fakt zlepšila politická situace a sociální. Prostě lidí. Prostě by to chtělo nějakou čísku na lidech na magistrátu a třeba by se to nějak změnilo. Nevím.“

Tazatel: „No, ty jsi říkal, že samotná práce by tě nenamotivovala, jako že jí můžeš mít můžeš mít všude. Tak co ještě k tomu, aby tě to namotivovalo?”

Informant: „Jo takhle, to jsem ti říkal předtím prostě spíš ten stav společnosti. Který jako já neovlivním a nikdo asi nějak taky ne.“

Tazatel: „Tak plus, když se nám nikdo nebude vracet, tak taky ne.“

Informant: „No, jako no. A nechci být jako obětní beránek“.

Informant: „Cizinec a vidí prostě cigány na Hlaváku, továrny a do toho to tam ještě smrdí. Prostě není to nic příjemného. Nevím.“

Tazatel: „Takže vlastně ty příležitosti, který jsou pro tebe důležitý by byly teda nějaký bydlení a pracovní příležitost?“

Informant: „Taky. Jo, jako hlavně a taky prostě i ta sociální struktura. O čem jsme se bavili předtím. Prostě jako vyžití a lidi no.“

Životní prostředí

Někteří ze studentů zmiňují jako jednu z motivací k návratu přírodu.

Informant: „Ta příroda třeba jako Litoměřice jsou situovaný v tom Českém středohoří. Já mám rád prostě kopce. Takže tady mi to trochu chybí. Takže asi i ta příroda, no. A třeba i ta řeka Labe je tam taky fajn. Tady je sice Vltava, ale to už něco jinýho. Tady se nedá moc koupat na Náplavce. Tak to už v tom Labi nebo v Ohři. My jezdíme na Ohře, tak ta už se dá.“

Informant: „Ale já jsem tam zažila úžasný dětství. Za barákem obrovská cyklostezka, 10 minut do lyžařského areálu. Mám tam spoustu přátel, který tam zůstali. Mám tam vlastní byt. Mám tam rodinu. Kdykoliv vzít kolo a vyjet do hor. Já jsem tam byla vždycky nadšená. Rodiče se o mě nemuseli bát. Lidi o tom vyprávějí hrozná věci, ale přitom ten Litvínov je strašně hezký a já ho mám hrozně ráda.“

Informant: „Příroda, tak to je jako bezesporu věc, která prostě ten ústecký kraj, kterou má hezkou, když se nebudem bavit o tom Mostecku nebo tohle. Ale i to je svým způsobem prostě zajímavý a jde s tím prostě nějak pracovat. Němci na druhé straně vlastně hranic tam mají taky ty uhelném dole a prostě jde s tím nějakým stylem pracovat. Takže naopak za čas by podle mě ten ústecký kraj a mohl bejt jako zajímavý i pro ty lidi vlastně z tý Prahy. Já mám spoustu kamarádů a ty jezdí taky do toho středohoří. Protože je tam právě dobrý to dopravní napojení“

Pro dalšího informanta je zas příroda demotivačním faktorem.

Tazatel: „A je tam ještě nějaký důvod k tomu, který jsme neřekli, proč bys nechtěl?“

Informant: „No, smrdí to tam občas. Prostě je tam chemička ale když se je tam nějaký důvod k tomu že jsme řekli byste chtěl má Smrdíte salám 6 chemička a Setuza. Prostě průmyslová výroba. Že to není jakoby moc pěkný, když tam přijde nějaký.“

Společenský život a kulturní vyžití

Některým informantům schází v kraji kulturní a společenské vyžití. Jedním z motivačních faktorů pro informanty by bylo zlepšení kulturního a společenského vyžití v kraji.

Informant: „Ale je to mnohem častěji a ty akce jsou pro mě mnohem zajímavější. Já mám zajímavější lidi než v Ústí. Kde prostě buď to jsou pořád ty samý anebo prostě nevím no. Takhle v Praze větší možnosti no.“

Tazatel: „Kdybys to mohl nějak zkonkrétnit ještě? Třeba to vyžití.“

Informant: „Jako kulturní. My jsme se bavili, že tam nic moc není. Tady, když jsi prostě usmyslím, že dneska půjdu na jazz, tak dneska půjdu na jazz. Ale tam jako takovéhle možnosti nejsou.“

Informant: „...třeba by bylo skvělý, kdyby se ta kultura zlepšila. Já jakoby hodně jedu po tý kultuře. Jako příroda jasně, ale jako ta kultura je pro mě přece jenom důležitější asi. Lepší kulturní situace by byla skvělá, si myslím.“

Tazatel: „A co teda vás láká v tý Praze nějak?“

Informant: „V tý Praze tak určitě právě asi ten jako ten společenský život, šance, že potká člověk další nové lidi. To už se mi v těch Litoměřicích moc nestane nebo ta pravděpodobnost je tam malá. Ale tady

se furt něco děje, různé fakt akce, může se člověk dál tady jako vzdělávat, přece jenom je tady víc příležitostí. A jak jsem říkal, celkové jako to město i ty lidi jsou jako takový inspirativní a takový ten motor, co člověka se snaží hnát trochu dopředu. Takže asi to to.“

Tazatel: *„Takže vlastně ty příležitosti, který jsou pro tebe důležitý by byly teda nějaký bydlení a pracovní příležitost?“*

Informant: *„Taky. Jo, jako hlavně a taky prostě i ta sociální struktura. O čem jsme se bavili předtím. Prostě jako vyžití a lidi no.“*

Vztahy

Vztahy: Domov a místo pro rodinu

Někteří z respondentů vnímají Ústecký kraj jako místo pro rodinu a tak by je k návratu motivovalo založení rodiny.

Informant: *„Jo, ty jsou strašně spokojený. Moje rodiče se tam vyloženě jako zakořenili. Navíc postavili dům teprve teď vlastně v jejich letech. A nedokážou si představit, že by žili někde jinde. A proto i já se tam ráda vracím. Že si říkám, že třeba jednou až budu mít rodinu, děti, že třeba tam taky zahnídím.“*

Informant: *„Že třeba možná by se to měnilo tou rodinou, nebo kdybych se chtěla založit rodinu a nechtěla třeba žít tady v Praze. A furt zase na jednu stranu si neumím ani jako představit, že když už bych chtěla se někam jít z Prahy, tak se zase taky neumím představit jako úplně někam jinam.“*

Informant: *„Hlavně tam mám třeba i tu rodinu. Takže prostě tu rodinu mám blízko a zároveň je to takový únik z té Prahy. Kdybych prostě nechtěla vyloženě ten Pražský život, tak zase si myslím, že tam to není zase tak špatný.“*

Silným motivačním faktorem by bylo, pokud by jejich rodiče potřebovali pomoc.

Informant: *„Tak jako rodinný asi jo no. Kdyby našli potřebovali třeba pomoci nebo to nedávali sami, tak asi jo. To bych asi musel nějak to udělat, pořešit. Ale to je asi tak jediný. Jinak nevím. Víceméně kamarády už tam nemám, protože všichni jsou buď v Praze nebo někde jinde. Takže mě tam fakt nic kromě rodičů nedrželo. V tom městě. A určitě bych si ho jako dobrovolně nevybral jako místo, kde bych chtěl mít jako rodinu a žít s lidmi.“*

Informant: *„Přemýšlela jsem i o tom, že kdyby třeba až moji rodiče zestárnou, abych se sem o ně prostě přijela starat. Tak to by byla jedna z možností, kdybych tam určitě chtěla jet. Tak možná takhle.“*

Informant: *„Ano, kdyby byl nějaký problém nebo takhle. Víím, že moje mamka taky jezdí za svými rodiči do Klatov. Ale oni zatím nejsou úplně, není to tak vážné. Takže kdyby to bylo hodně vážné nebo kdyby byli nějak nemocní anebo kdyby se cokoliv stalo. Teďkon tady první co mě napadá jako krizová situace, že bych tam opravdu za nima jela a starala se o ně.“*

Tazatel: *„No a co myslíte, že by se muselo stát?“*

Informant: *„Třeba že by potřebovali rodiče pomoci.“*

Další informanti popisují kraj jako domov a známé místo. V kraji mají přátelé a příjemné sousedy. Slovy jednoho respondenta je tam „provázanost“.

Tazatel: *„A co vás k tomu vede?“*

Informant: *„Tak vede mě k tomu, že je to domov z jedné strany. Z druhé strany, že jsem podepsala smlouvu. A mám to tam ráda. Mám tam kamarády. Teď jdu zrovna za svědka svojí nejlepší“*

kamarádce a ta tam zůstala. A ta už říká, kdy už konečně uděláš ty státnice a přijdeš, abych tě už tady měla. Je to prostě domov pro mě. Srdcovka.“

Informant: *„Že na jednu stranu ten ústecký kraj je takový jako místo, který jako znám. A jako samozřejmě ne úplně perfektně taky. Ale prostě znám to tam líp, než prostě kdybych se teď rozhodla, že půjdu já nevím někam do středočeského nebo do Brna nebo prostě někam na Moravu. Tak prostě tam to aspoň znám. Takže kdybych třeba z tý Prahy chtěla vypadnout, tak zase je to takový jako místo kam prostě, kde prostě.“*

Tazatel: *„Ještě něco dalšího, co by vás vedlo zpátky se odstěhovat do Ústí?“*

Informant: *„Jako fakt asi možná tak ty sousedi, lidi no. A pak to samozřejmě varianty jsou jako rozličný.“*

Informant: *„Pro je i ta větší sociální provázanost, když to tak řeknu, která v Ústí je.“*

Tazatel: *„A ještě něco dalšího, co vás tam láká zpátky?“*

Informant: *„Co mě láká zpátky. Tak ty jo, nevím ani. Jako ty kamarádi. No tak to tam nějak se známe. Já tam jako jezdím furt. Jako já nejsem zase takový, že bych se odstříhl úplně a nejezdil tam. Já se tam snažím taky nějak trávit nějaký čas. Vlastně bakalářskou, a i diplomovou práci jsem psal prostě na téma, co se týkalo tam našeho regionu. Takže ten region mám rád. Rád se tam vrátím, ale nevím no. Ta příroda třeba jako Litoměřice jsou situovaný v tom Českém středohoří. Já mám rád prostě kopce. Takže tady mi to trochu chybí. Takže asi i ta příroda, no. A třeba i ta řeka Labe je tam taky fajn. Tady je sice Vltava, ale to už něco jinýho. Tady se nedá moc koupat na Náplavce. Tak to už v tom Labi nebo v Ohři. My jezdíme na Ohře, tak ta už se dá.“*

Vztahy: názor blízkých na návrat

Názory blízkých na návrat se různí, a tak mohou být motivačním i demotivačním faktorem.

Negativní názory jsou následující.

Informant: *„No, tak já, když už jsem to jednou jako řešila. A když jsem jako nad tím přemýšlela, že se tam vrátím. Tak jsem se hodně jako setkala s tím jako od našich, tak ty mi jako říkali ať tam nezůstávám. Že ty to prostě prostě brali tak, že v tý Praze mám lepší příležitosti. Prostě vyloženě chtěli. Jako samozřejmě oni jsou takový, že prostě jim to bylo jedno, kde jsem. Hlavně že jsem někde spokojená. Ale kdybych se jich jako vyloženě ptala na názor, tak by mě jako určitě tlačili ať jsem spíš tady.“*

Neutrální názory jsou následující.

Informant: *„Rodičům je to jedno.“*

Informant: *„Já si myslím, že by se nějak k tomu nevyjádřili nějak zvláštní jako zvláště nějak. Já si myslí, že to prostě berou tak, že co si vyberu to si vyberu. Můžu to s nima nějak zkonzultovat.“*

Informant: *„Tím že se tam často vrací, že jako víkendy třeba v létě tam teda skoro všechny. Tak si myslím, že by to pro ně nebylo jako nějaký takový šok asi. Že by to prostě brali tak jako jo.“*

Pozitivní názory jsou.

Informant: *„Byli by taky spokojení, protože všichni tam jsou. Já jsem vlastně sama v Praze. Takže já tam mám neteře, celou rodinu...“*

Informant: *„No, myslím si, že rodina by to uvítala. Hlavně teda přítelova rodina, kdybychom se vrátili. Ale myslím si že, já mám moc dobrý vztah s babičkou a dědou.“*

Vztahy: partnerské

Motivačním faktorem jsou partnerské vztahy. Partner z kraje může být podporujícím faktorem. Naopak partner mimo kraj je popisován jako demotivační faktor.

Pro tohoto informanta je partnerka z kraje motivačním faktorem k návratu:

Informant: „Zatímco v Ústí nad Labem bych to mohl porovnat, jsem vlastně řešil nedávno, že s přítelkyní, která vlastně teď studuje na UJEPu, že vlastně jak to bude pokračovat dál po tom co dostudujeme atd. Kde bychom chtěli žít, a kde bychom chtěli pracovat atd. A ona chce zůstat v Ústeckém kraji a já popravdě si říkám, že v Ústeckém kraji bych také chtěl zůstat, i když možná s tím, že bych pracoval v Praze, že bych dojíždět do Prahy buď autem nebo hromadnou dopravou a vlastně do budoucna Ústecký kraj jako takový, jelikož jsem tam vyrůstal, takže tam mám hodně kamarádů, známých, rodinu atd. Takže by asi nebylo od věci tam rovnou jakoby zůstat do budoucna.“

Partner, který není z kraje, hraje poměrně výraznou roli u informantů. Tento partner bude působit jako výrazně demotivační faktor.

Informant: „Teď mám přítelkyni z Prahy. Kdo ví, jak to bude jako potom. Ne, ale.“

Tazatel: „Co by třeba na to říkala právě partnerka z Prahy na stěhování do Ústí?“

Informant: „Tak té by se to asi nelíbilo, ale zase jako by moje partnerka teď asi něco jako by teďka sestěhovávat asi neuvažovala.“

Tazatel: „A když říkáš zatím, tak to znamená?“

Informant: „Jako že to nevyklučuju. Někdy, že se vrátím do toho kraje třeba, ale jako určitě ne teď. Prostě tady mám přítelkyni a docela prostě práci. A mě se jako nechce prostě do Ústí. Jako třeba to bude vypadat jinak za deset, patnáct let nevím. A může to být taky úplně jiný město. Ale ten kraj se mi jako líbí jinak, ale města moc ne no.“

Tazatel: „No a co si myslíš, že by na to říkali nějaký tvoji blízcí? Jako partnerka nebo rodina.“

Informant: „Jako na přestěhování zpátky?“

Tazatel: „Jo.“

Informant: „Tak rodiče by byli určitě rádi. Jako to stopro. Partnerka to asi ne. To jako nevím, ale Ústí asi ne. Ale třeba jako ten kraj by asi nutně nevedl, ale asi ne to město.“

Tazatel: „Proč myslíš?“

Informant: „Protože je zvyklá na Prahu. Prostě Pražáčka, takže myslím, že by jí tam jako dost věcí chybělo. A taky to tam viděla a nějak jí to úplně jako nenadchlo.“

Tazatel: „Jako v jakém slova smyslu?“

Informant: „Tak jako jak to vypadá to město. Prostě tu širokou vyhlídku, když se podíváš, tak ty továrny, ty komíny. Takže asi jako ne. Si myslím, že by se jí nechtělo.“

Tazatel: „Jak hodnotí život v Ústeckém kraji nějakí vaši blízcí? Jako třeba partnerka a tak.“

Informant: „Partnerka to tam úplně nezná, takže jako hodnotí, že to tam je takový celý šedivý, pochmurný. Ona je z vesnice, takže ona je jakoby jako hodně upnutá právě na tu přírodu a jako by tu živost, jako aby to bylo veselý. Tak je pravda, že jako je to dost depresivní tam v ústeckém kraji. Ta civilizace je prostě taková šedivá prostě, že tam tak poznamenaný jako komunistickou vládou a tak. Že spousta prostě i domů, a tak furt jako prostě dýchají tou předrevoluční érou a estetika tam nehraje úplně roli jako spíš prostě funkce. Co se ostatních, třeba těch, co přímo vyrůstají jako se mnou nebo takhle, tak jako taky říkal, že prostě se jim tam jako nelíbí. Že se tam necítil dobře jakoby pocitově, ale že prostě to nenabízí nic. Jo jako Děčínský zámek a Větruše takhle jasně jako dobrý, ale ono se to stane kýčem. Okouká se to a pak už jako není jako, co řešit dál. A prostě furt ty fabriky jsou větší než

ten zámek. Kouří víc, jsou šedivější, takže je to takový nic moc. Takže jo myslím si, že jako celkově hodnocený, jako že civilizačně je to jako cajk. Tak jako stačí nám to tady a není jako, co by neměl, nemůžeme si jako úplně stěžovat až na ty hudebniny. Ale nevypadá to tam hezky. Je to takový, že člověk přijede jinam, tak jako je to tam najednou hezčí. Tak jako když se člověk vrátí z Českého Krumlova do Děčína, tak prostě brečí, no.“

Tazatel: „A co partnerka třeba by říkala o stěhování do ústeckého kraje?“

Informant: *Myslím si, že partnerka by v ústeckém nechtěla být. Ale zase pocitově právě. Ona pravda hraje víc na ty pocity než já, ale jako taky si uvědomuje, že prostě jsou důležitější faktory než pocit. A co jsou ty možnosti tam. Takže asi by jako váhala, ale kdyby zjistila, že to tam je jako výhodný, tak by samozřejmě to brala taky.“*

Tazatel: „A jaké třeba sociální nebo rodinné důvody by vás motivovali?“

Informant: „*Tak partner. Když si najdete partnera, který sám bude ochotný jít do Ústeckého kraje anebo bude přímo odtamtud, tak určitě jo. To podle mě momentálně v mém věku bude hrát asi největší roli celkově ve všem. Už jsem dokonce i přemýšlela nad tím, že kdybych si našla partnera v Praze, že budu jezdit do Ústí pracovat a budu bydlet v Praze.“*

Bydlení a služby od kraje

Pro některé informanty je motivací pro návrat, že jejich rodina má v kraji nemovitosti. Pro tyto informanty pak zřejmě nebude motivačním faktorem nabídka bydlení od kraje.

Tazatel: „A nějaký sociální nebo osobní důvody, který by vás motivovali?“

Informant: „*Tím, že tam naši mají velký barák, o který jednoho dne, pokud všichni odejdeme na vejšky do jiných měst, když to tak řeknu, tak jakoby tam zůstanou naši ve velkém baráku. Tak si asi bude očekávat, že se z toho stane jakoby dvougenerační barák, takže jako by naši by pak žili v nižší části a jeden z nás jako sourozenci by se pak musel vrátit do té velké části, protože by tam byl ten barák. Takže to je myslím, že velmi pádný sociální důvod, který by mně přiměl se vrátit. A to bych asi ani nijak nerozporoval, protože když už bych měl takového barák, tak by mi zase asi nevadilo ani jako dojíždět do Prahy za prací. Jo, že taky by se to takhle dalo dělat. Můj tatka to dojíždí každý den třeba za prací už dlouhá léta.“*

Tazatel: „A máte nějaký plán, kam byste se chtěl stěhovat nebo kde se usídlit po dokončení toho studia?“

Informant: „*Ne. Je to věc, kterou budu ještě probírat. Teprve potom až se to bude dít. Je to jako prostě za dlouho a prostě nevím. Jako plán nemám. Je pravda, že prostě v ústeckém nebo Děčíně máme nemovitosti a je to tam zařízený a jsou v osobním vlastnictví. Není to pronájem, takže jakoby nejpohodlnější je skutečně se vrátit. Ale říkám těch fakturů je moc, takže teď nemůžu říct. Protože kdo ví, jak to bude za ty čtyři roky nebo za jak dlouho.“*

To jak se faktory vzájemně ovlivňují je patrné z výpovědi tohoto informanta. Pro tuto informantku není podstatné bydlení, protože ho má dostupné. Nicméně je pro ní důležité především zaměstnání.

Tazatel: „A motivovala by vás k návratu do kraje nabídka bydlení? Nebo jaká nabídka bydlení by to musela být?“

Informant: „*To by pro mě ani nebyla nějaká moc. Tím že mám vlastní byt, a tím že tamto bydlení oproti Praze není tak nedostupný, tak to bude pro mě nebyl asi ten motivující faktor. Pro mě opravdu ta práce.“*

Tazatel: „A když bych se teda vrátil. Měl by to být byt nebo třeba uvažujete o domě?“

Informant: *Určitě pro mě byt. Já nemám čas na to starat se o dům. To radši nějakou chatu a byt, než abych měla dům.*“

Někteří informanti hodnotí nabídku bydlení či jiné služby od kraje jako nevhodné:

Informant: *„Já se bojím nebo jako nejsem si úplně jistý i kolik jako by umělý vytváření nějakých takových příležitostí bude přínosný pro to město nebo pro ten kraj jako takový. Jestli by nebylo lepší se nad tím nad tím, teď a i vím, že teď nemluví moc konkrétně, se nad tím zamyslet jako celkově znova a neuvažovat, jestli to jakoby nepodpořit z jiného směru prostě jo. A jestli pak právě ty pracovní pozice nemůžu vystát, když uděláme něco jako jiného. Blbě řečeno přirozeně. To je jako můj názor. Nevím, jestli prostě, když řekneme přímo tady vytvoříme tyhle pondělí pracovní pozice, tak jestli je to prostě to správný řešení nebo si vytvoříme baráky, které budeme nabízet lidem, aby se vraceli zpátky. Možná jo, možná, že by ty baráky opravdu jako budou atraktivní nebo prostě ty místa k bydlení. Jakože i za rozumnou cenu prostě.“*

Někteří informanti hodnotí celkovou dostupnost bydlení v Ústeckém kraji jako jeho velkou výhodu. Z toho ovšem u některých také vyplývá, že by pro ně nebylo motivačním faktorem bydlení od kraje, protože bydlení je pro ně dostupné i jinak.

Tazatel: *„A já nevím třeba nějaká více mzdy nebo nějaký služby pro rodinu nebo právě třeba to bydlení, kdyby bylo nějaké, já nevím, prostě dostupný nebo nějak organizovaný právě takhle pro lidi, co by se vrátili zpátky do toho kraje.*

Informant: *Tak myslím, že s bydlením tam problém jako není. Tam prostě seženeš byt za pár set tisíc. Což je v pohodě.“*

Tazatel: *„Takže to by tě nelákalo, kdyby ti někdo nabídl bydlení?“*

Informant: *„Kdyby mi tady někdo dal byt, tak bych nad tím určitě přemýšlel. Ale nevím, no. Nevím, možná. Fakt nevím. Ale samotný jako bydlení si myslí, že pracující člověk tam dokáže nějak obstarat. Na rozdíl jako od Prahy, kde se zadlužíš na celý život, aby sis koupil byt 1+1. Takže jako nevím, spíš to město. Už jsem ti všechno asi řekl předtím. Nechci se opakovat.“*

Některé studenty bydlení láká, ale muselo by splňovat určité podmínky – být dostatečně hezké. Také je pro některá jen jednou z podmínek, které by musela být naplněna. Někteří z nich považují za lákavou až kombinaci bydlení a zaměstnání.

Tazatel: *„A nějaký jako dostupné bydlení nebo nějaký jako nabídky bydlení vlastně jako pro lidi co se vrací, by vás lákalo?“*

Informant: *„Jako jo. Ale tam vidím problém v tom, že prostě všechno jsou to paneláky. Já nevím. Já prostě jako celý život v paneláku žiju. Já jsem jako nikdy nežil v domě. A tak nějak jako nejsem z toho úplně nadšený. Není to jako to nejlepší, ale na druhou stranu je to levný. Pokud teda by to byl nějaký panelákový byt, který by byl jako fakt hezkej. Prostě že by byl udělané tak, že by to jako ani necítilo jako tak uzavřený box, kde je slyšet každý soused. Tak jako jo. Je to trošku choulostiví v to, že jako jaký bydlení, než jako že je dostupný. Taky to nějak musí vypadat. Když tam člověk tráví hodně času, tak ty pocity jsou přece jenom důležitý taky. Na rozdíl od toho města. Město může být hnusný, ale když mám hezký domeček, tak pak jsem spokojenej doma a do města jezdím jenom, když je něco potřeba koupit. Takže tak.“*

Tazatel: *„A jaká teda nabídka toho bydlení by vás nějak jako nalákala?“*

Informant: *„No, jako já bych rád bydlel v domě. Takže bych rád měl baráček než jako byt anebo nějaký fakt jako hezký byt. Ale aby byl právě cenově dostupný. O to jako jde, no. Nejenom aby to bylo hezký, ale zároveň jako já prostě si nefandím na to, že bych byl nějak bohatý. Takže aby to prostě bylo jak dostupný, tak hezký. To je to podstatné.“*

Informant: „No, to ano. Buď příspěvek na bydlení nebo nějaké služební bydlení. Což teď se hodně rozjíždí, tak na to já bych slyšela. Tím, že sama vlastní byt nemám, tak pro mě by to bylo opravdu dost atraktivní.“

Informant: „To si myslím, že by taky bylo motivující určitě. Že by taky záleželo, kde to bude. Protože taky jako to shánění bytu je hrozný. Ať je to prostě kdekoliv. Člověk prostě neví, do čeho jde. Teď prostě musíš všechno jako vždycky tam bude něco zařizovat. Ale furt to je to takový, že člověk přijde takový jako víc. Že je to jako někdo, kdo mu jako k tomu pomáhá. Že to jakoby i nějak jako zastřešuje. Prostě je to jakoby pro toho člověka takový lepší pocit, že není tam jakoby sám na to.“

Pro studenty je lákavá kombinace bydlení a zaměstnání.

Informant: „Kdyby to bylo buď ten byt nebo ten dům tady v nějaké lokalitě klidné s přírodou. Vlastně v Ústí ty nemovitosti si myslím, že jsou výhodnější, takže to nebudu řešit tu cenu než tady. Ale opravdu nějaké klidná lokalita. Je jich tam spousta, protože jezdíme i přes ten Chudorov. A tam určitě je krásná příroda, okolí klidné lokality. Ale záleží na pracovní nabídce právě kvůli tomu bych, ale jinak takhle.“

Informant: „Jako je tam ta možnost. Říkám, ve chvíli tam bude práce, tak je pravda, že mám tam prostě už ty nemovitosti a je to zařízený. A nebudu si muset jako hledat bydlení nějaký, zařizovat a zbavovat se tohohle atd. Takže jakoby je to pohodlnější vlastně se vrátit z tady toho hlediska. Ale jinak nevím.“

Informant: „Určitě budu zkoušet jako, jestli výběrové řízení dejme tomu jak v Ústí nebo v Litoměřicích. Jelikož tam mám možnost nějakého bydlení.“

Informant: „A uvažuješ o stěhování do rodného kraje případně někdy v budoucnu? Zatím nad tím neuvažuji. V budoucnu, kdyby prostě byla nějaká. Já nevím to by se asi muselo týkat toho bydlení spíš. Spíš se přestěhuji někam, kde vím, že budu mít nějaký příležitost pracovní. Což tady zatím není, takže jestli se to nějak změní, tak třeba jo. Ale do té doby asi ne.“

Informant: „Tak třeba v budoucnu, co by jako mohlo namotivovat, jestli já nevím nějaké pracovní místo. Kdyby se to dobře sešlo a bylo by jako dobrý pracovní místo s dobrým místě na to bydlení prostě. Do toho prostě, já nevím, by člověk už jako by vyžadoval opravdu nějaký to usazení a žití mimo panelák. To je asi možná ono, kdyby. V tom je to Ústí atraktivní pro mě jako ještě pořád. Že jakoby mám možnost nežít v paneláku.“

Informant: „Prostě najde vám tam třeba ten zaměstnavatel jako práci a pak ještě k tomu mu nabídne ústecký kraj to bydlení. Tak si myslím, že je to zase o starost míň. A taky pro toho člověka je jako jednodušší se tam jako potom vrátit. Že to není tak složitý. Prostě když je člověk někde jako zvyklej, takže když mu to takhle jako nikdo trošku jako neservíruje, tak si myslím, že určitě to potom jako by bylo mnohem snažší. Jako i pro to rozhodování. Že potom jako je ono to není tak složitý, tak jako proč ne. Proč to prostě nezkusit.“

Školství, kromě vysokého školství, a služby pro rodinu hodnotí informanti jako relativně dobré, viz výše. I když někteří informanti by uvítali zlepšení různých oblastí, např. zajištění volnočasových aktivit a bezpečí pro rodinu.

Informant: „Tak kdyby se to nějak změnilo, tak bych byl samozřejmě jako rád. Hlavně co se týče té kultury. Školy, školky to se ti přiznám, že jako vlastně nevím, jak to teď v současnosti úplně je. Jako že nevím, jestli je problém umístit dítě do školky nebo tak. Ale řekl bych, že asi ne. Protože tam spousta školek byla a podle mě ještě je. Ale jakoby spíš s tou školou. Sloučili nám gympl se střední školou. Spousta lidí protestovalo a město to stejně prosadilo. A teď ten gympl budou zavírat úplně, takže

krajský město bude mít jenom jeden gympl. To mi připadá jako docela bídný. Vlastně 1000 lidí. Takže třeba. Nevím no, to se nevyvíjí úplně dobře no. Hlavně, když to chtějí nějak posílit vysokoškolské vzdělání jo a tak.“

Informant: „Nabídka školky, dostupnost třeba škol, možnosti volného času.

Jo, tak to určitě. To je právě jeden z těch důvodů, proč si myslím, že to je lepší to k dostání tam než jakoby pro ty děti než třeba v tý Praze. Takže určitě by to školství, jako já, si myslím, že to školství jako takový není špatný. Co se týče tý základní školy a střední školy. Takže tam jako pro ty děti si myslím, že to je jako skvělý. Jako dobrý místo na to jako vyrůstat. Takže určitě tady to, kdyby to bylo prostě nějak jako. Tam já si myslím, že to není takový jako problém jako ty místa hledat. Třeba kolik, co lidi říkají, tak tady v Praze s tím mají problémy. I hledat jako třeba školku jako pro dítě. Takže tam si myslí, že to není takový problém. Protože tam jako tolik těch lidí není. Těch školek je tam podle mě, ale říkám já s tím nemám zkušenosti. Protože jsem nikdy nezkoušela dát žádný dítě do školky ani tady ani v ústeckém kraji. Ale myslím si, že tam těch míst je jako dost, no. Že tam je jako dobrý, že tam člověk ani tolik nepotřebuje, aby mu to místo v tý školce jako zajistili. Nebo třeba jo, nevím. Ale ty služby si myslím, že jsou taky fajn. Ale myslím si, že to ten člověk zase tolik nepotřebuje v tom ústeckém kraji jako třeba v Praze.“

Informant: „Co by vás motivovalo k návratu do ústeckého kraje? Kdybyste si mohla představit různé věci klidně i nějaký nereálný.

Tak třeba kdyby se postavila nebo otevřela další vysoká škola. Jako možná ten UJEP, kdyby jako nějak zvýšil tu svoji úroveň. Přesto že já věřím, že se o to snaží. Ale úplně to není to, co by nás studenty lákalo. Jako u nás to brali všichni jako zadní vrátka a spíš tam jako nechtěl jít.“

Informant: „A nějaký jako službu pro rodinu? Jako jsou školy, školky a tak.

To si myslím, že tam zařízený docela dobře, takže jo. A jako jo, je to důležitý určitě. To je jedno z těch věcí, co je jako důležitých. Určitě.“

Informant: „A nějaký jako službu pro rodinu? Jako jsou školy, školky a tak.

To si myslím, že tam zařízený docela dobře, takže jo. A jako jo, je to důležitý určitě. To je jedno z těch věcí, co je jako důležitých. Určitě.“

Informant: „Protože Praha je prostě do. Jako je tady třeba na výběr dost těžko, ale zároveň i ty školy, školky. Když člověk nedostane státní, tak nebo nevím, jak to dneska je dneska se školkami, ale vím, že se řešilo, že jsou dost obsazený, tak vím, že jsou to hrozný pátky. Jako aby člověk vlastně to dítě uplatil. A přijde mi to prostě tady jako pro ty děti nebezpečnější. Jo jak celkově, jak ta doprava tohle a vím, že by to asi nějak zvládli, když v tom budou od mala vyrůstat. Ale ty Litoměřice mi na tohle to přijdou prostě lepší. Vypadne s nima člověk na víkend. Hned za městem je prostě příroda, můžeme něco podnikat. Přijde mi to takový lepší.“

Informant: „A jaký třeba služby pro rodinu by vás mohli přesvědčit?

Služby pro rodinu, tak zajištění třeba nebo zajištění nějakých, já jsem aktivní člověk, nějakých možností volnočasových aktivit jinejch. Abych když bych měla tu rodinu, abych věděla, kam to dítě můžu dát a nebát se o něj. Nebo zajistit nějakou kvalitní školku, protože některý jsou fakt hrozný. Některý vzdělávání je opravdu hrozný. Ať jsou to školky nebo ty základní školy. Střední už tolik ne, ale zajistit pro to dítě nějaký bezpečí, no.“

Zaměstnání

Pro některé informanty není zaměstnání samo o sobě motivační, protože se domnívají, že práci mohou sehnat všude.

Tazatel: „Nalákalo by tě nějaké pracovní místo k návratu?“

Informant: „Jako na to, abych se tam vrátil asi by to nestačilo. Jenom ta práce. Tu můžu mít v podstatě kdekoliv.“

Tazatel: „A myslíš, že existuje nějaký druh pracovního místa, který by tě motivoval k návratu?“

Informant: „Tak asi jako práce fakt ne. Protože to si myslím, je fakt větší šance najít minimálně stejnou jako jinde.“

Jak již bylo zmíněno, tak kombinace práce a bydlení je pro informanty motivační.

Informant: „Jo, tak kdybych dostal nabídnuto pěkný pracovní místo, který by se mi zrovna jako líbilo prostě a do toho bydlení, který by byl v hezké lokalitě za rozumný peníz, tak bych nad tím rozhodně uvařil. Ne, že bych to jako zahodil. Znamenalo by to pro mě pravděpodobně nějakou výraznou změnu života, která by musela projít nějakým celkovým zhodnocením.“

Tazatel: „A uvažuješ o stěhování do rodného kraje případně někdy v budoucnu?“

Informant: „Zatím nad tím neuvažuji. V budoucnu, kdyby prostě byla nějaká. Já nevím to by se asi muselo týkat toho bydlení spíš. Spíš se přestěhuji někam, kde vím, že budu mít nějaký příležitostní pracovní. Což tady zatím není, takže jestli se to nějak změní, tak třeba jo. Ale do té doby asi ne.“

Motivační je také kombinace pracovní nabídky s bydlením a dobrým životním prostředím.

Tazatel: „A motivovala by vás nějaká nabídka bydlení? A jaké by to muselo být bydlení?“

Informant: „Kdyby to bylo buď ten byt nebo ten dům tady v nějaké lokalitě klidné s přírodou. Vlastně v Ústí ty nemovitosti si myslím, že jsou výhodnější, takže to nebudu řešit tu cenu než tady. Ale opravdu nějaké klidná lokalita. Je jich tam spousta, protože jezdíme i přes ten Chudorov. A tam určitě je krásná příroda, okolí klidné lokality. Ale záleží na pracovní nabídce právě kvůli tomu bych, ale jinak takhle.“

Pro ty informanty, kteří již mají bydlení, tak práce bude motivační.

Tazatel: „A uvažujete teda o stěhování zpátky do tvého kraje nebo teda toho ústeckého?“

Informant: „Jako je tam ta možnost. Říkám, ve chvíli tam bude práce, tak je pravda, že mám tam prostě už ty nemovitosti a je to zařízený. A nebudu si muset jako hledat bydlení nějaký, zařizovat a zbavovat se tohohle atd. Takže jakoby je to pohodlnější vlastně se vrátit z tady toho hlediska. Ale jinak nevím.“

Podstatné je pro značnou část informantů specifické a dobré pracovní místo, a to nejlépe v oboru. Motivační je pro informanty kombinace dobré práce a mzdy.

Tazatel: „A namotivovalo by vás do ústeckého kraje třeba nějaké pracovní místo?“

Informant: „No, určitě. Kdybych měla nabídku nějakou zajímavou – finanční i obsahovou.“

Informant: „Že prostě vím, že tam práce tam není a dokud tam nebude, tak bych tam ani nechtěl jako být, že jo. Takže spíš, kdyby se zlepšila situace na trhu práce, tak to by mě asi jako částečně nalákalo. Jako kdybych tam měl možnost nějakého, jakože výběru. Ne, že jako půjdu do jedné firmy, nebude se mi tam líbit a zase budu půl roku hledat práci. Ale teď jakoby spíš to. Prostě kdyby si udělalo trošku lepší jméno asi, no Ústí.“

Informant: „Bude to prostě tady v tom oboru budu toho muset udělat víc. A jestli budu třeba moct dělat třeba policejního psychologa v ústeckém kraji klidně.“

Informant: „Spíš jako důležitá bude ta práce a uplatnění než nějaký pocity.“

Informant: „Tak mě by určitě nejvíc nalakované nějaké dobré pracovní místo. Které by bylo líp placený než většina v ústeckém kraji. Někdy, kde bych se mohla seberealizovat. A to je pro mě vlastně

nejpodstatnější.“

Informant: „Já si myslím, že by mě to motivovalo nějaká zajímavá pracovní pozice. Že kdybych měla jako nějakou zajímavou pracovní pozici, která by se mi líbila, líbil by se mi třeba, podívala bych se do té firmy přímo. Třeba by se mi tam líbilo v té firmě, líbilo se mi třeba jak je tam kolektiv, tak jako určitě bych jako neměla sebemenší prostě důvod, říct ne sem nejdu, protože prostě je to v ústeckém kraji. No, protože prostě že tam asi podle mě vždycky záleží jako na tý práci na těch lidech taky v okolí, co tam jsou. Takže kdyby mě mělo něco motivovat, tak to asi budete práce podle mě. Tím by se to nějak tak na všechno odvíjelo.“

Informant: „Tak třeba nějaká manažerka. Nevím, nedokážu přesně říct. Jako taková vyšší pozice by mě nalákala. To je ještě hrozně daleko.“

Tazatel: „A namotivovalo by vás třeba nějaké zajištěné pracovní místo?“

Informant: „Asi jo, ale nedokážu si moc představit, který mi to jako bylo přesně. Protože třeba Aparox je třeba dobrá firma. Armex. Ale ani nevím, jestli jako by přímo nabízeli nějaký vyšší pozice, o který bych měla v budoucnu zájem. Anebo, no. Já si myslím, že tam prostě není tolik příležitostí. A kdyby se nějaký takový příležitost vytvořili? Tak bych o tom možná uvažovala.“

Pro některé informanty jsou zajímavé i stáže ve firmách.

Informant: „Pak různé stáže ve firmách. Jak už jsem říkala. A myslím si, že třeba pro mladší lidi bych zvedla nějakou třeba tu německou sekci na tom gymplu. Že to si myslím, že by to bylo super. A asi i víc spolupracovat s německými gymnázii nebo tak. Že si myslím, že by to bylo supr.“

Mzda

Tazatel: „Motivovalo by vás nějak zajištěné pracovní místo?“

Informant: „Určitě. Samozřejmě v porovnání s ostatními možnostmi v jiných krajích, ale jako byl by to důležitý faktor určitě.“

Tazatel: „Nějaká jako výše mzdy?“

Informant: „Zcela určitě. To je taky takový důležitý faktor.“

Informant: „Tak já asi nedokážu říct přímo jako částku. Ale byla by to taková mzda, která by rovnala stejné pozici v Praze. Což ale si myslím, že je nereálný.“

Informant: „No zatím ta škola. Ale myslím si, že ta nabídka té práce a vlastně ta práce, a to platební ohodnocení. Že je možné něco. Je to fakt možné srovnávat ty platy než to, co si vlastně myslím o tom městě nebo ne. Protože to jsou jasné čísla a někdy prostě člověk potřebuje mít tu jistotu.“

Informant: „Tak záleží i třeba na té odpovědnosti té práce. Ale myslím si, že třeba kolem 30000, 40000. Záleží, co by to bylo i za typ práce. Samozřejmě nemůžu chtít takové peníze za nějakou méně vlastně zodpovědnou práci. Takže zatím takhle nevím, jaký budou mít náklady třeba na životní situace nějaký na baráček nebo takhle. Ale zatím si myslím, že tohle.“

Informant: „Tak alespoň 25000. Aspoň 25000.“

Informant: „No vyšší než v Praze. A teď otázka, kolik dostanu jako nabídku tady.“

Tazatel: „A myslíte, že je to reálný v tom vašem oboru?“

Informant: „Hele já vůbec nevím. No tak jako když bych bral ty úřady, tak to jsou tabulkové platy, takže to je všude defacto stejný. A pak záleží jen na osobní ohodnocení, což je vlastně o tom, jestli člověk má nadřazeného, který mu ty hodnocení daj nebo nedaj. Takže kdybych našel práci na úřadě a práci na úřadě v Praze a práci na úřadě v Ústí, tak bych to hodně zvažoval nebo v Litoměřicích.“

Protože tam už bych mohl mít ten vlastním byt třeba, což v Praze prostě mít nebudu. Tak to už bych asi se rozhodoval, jestli jít tam nebo zůstat. Ale jinak jako nevím. Nedokážu teď jako říct úplně, co by mě nějak motivovalo. Jako jediné nějaká prd pobídka nebo já nevím nějaká forma prostě benefitu nebo nějaký nástupní plat lepší nebo nevím.“

Blížkost Německa

Informantky a informanti měli zodpovědět otázku, jaké jsou jejich názory na blízké zahraničí Ústeckého kraje – Německo a zamyslet se, zda to pro ně představuje určitou výhodu a jak tuto geografickou blízkost hodnotí.

Blížkost Německa je mnohými vnímána velmi pozitivně

Informant: „Samozřejmě je to dobré, že máme blízkost do Německa. Je využívána a měla by se využít, protože přece jenom vlastně Německo má trošku zase jiný platy, řekněme si a má trošku zase maličko jinou kvalitu zboží, než máme třeba tady v Čechách. Má toho víc toho zboží prodejního, takže určitě by se mělo využívat, určitě se využívá a bude se využívat. Takže jako třeba rodiče jezdí každý měsíc nakoupit takový ty velký potřeby, toaletáky různé věci atd., maso atd., takže jako já si myslím, že to je jako v pořádku za relativně dobrou cenu, takže ano.“

Informant: „Jo tak já mám. Určitě si myslím, že by bylo jako fajn to využívat právě jako mezi těmi institucemi typu na školách. Především na školách a posílat studenty, co nejvíc prostě do toho Německa aspoň na výlety, když už nic jiného. Protože si myslím, že by se mělo využít toho, že to takhle blízko, ale a každá návštěva v zahraničí je myslím, že přínosná. Pokud to teda není opravdu jenom výlet, jo a. Což si zase na druhou stranu myslím, že my jsme jezdili. My jsme jezdili na nějaký lyžáky a takovéhle věci, a to jezdí asi všechny školy. No mám spoustu kamarádů, co tam jezdí za prací. Mám zase na druhou stranu nějaké kamarády, kteří si mysleli, jak to tam s tou prací bude skvělý a v důsledku jako moc ne, jo. Takže je to takový plus a minus. Ten člověk, který se rozhodne prostě do toho Německa jet, tak musí najít něco fakt dobrého. Většinou jsou to lidi, co pracují manuálně.“

Informant: „Já si myslím, že je to super úplně. Tím, jak ještě dostavěli teď tu dálnici. Třeba v Drážďanech si rychleji než v Praze z Ústí. Takže jako super a myslím, že to potenciál má, jak třeba pro nějaký investory nebo cokoliv. Prostě to by mohlo třeba pomoci, ale jestli to lidi nějak jako reálně masově využívají. Maximálně tam prostě jedou na vánoční trhy nebo si nakupovat nakonec. Ale nevím no. Možná budoucnost ukáže.“

Informant: „Myslí si, že je to skvěle udělaný. Jako fakt je to vymyšlený dobře. To je jedna z věcí, co se fakt povedla. Lodní doprava je tam, právě potom silnice jsou skvělý, vlaky tam jezdí, prostě všechno. Už jenom abychom tady měli letiště v Ústí nad Labem.“

Informant: „Jo. No, dostatečně úplně ne, ale blízko to je. Ale přeci jenom Sasko je chudší jak Bavorsko. Takže třeba takový mám příbuzný prostě, který bydlí okolo Domažlic, tak tam pracuje fakt každé druhé prostě jo. Každý druhý jezdí do Německa, protože přece jen ty peníze tam jsou fakt úplně o ničem jiným. Sám teď jsem dostal nabídku akorát si říkám, že když mám tu vysokou školu, že bych to jako mohl využít a nedělat dělnáse. Ale jako že těch míst je tam dost. To Sasko je na tom trochu chudší. Ale vím, že třeba brácha tak ten dělal v Bad Schandau v hotelu, takže ho a taky z Litoměřic to byla hodka a půl a nevím no. Pak co tam ještě je. Do Pirny vím, že se jako jezdí. Ale myslím si, že jako jo to spojení tam špatný není, ale nevím, jestli je to úplně, tak využívaný no. Ale přece no, jak říkám, ale to Sasko, bylo takový chudší.“

Informant: „Tak určitě. Spolupráce zrovna s tou zemí je dost dobrá. Já sama jsem pro ně učila, že jsem tam jezdila učit vždycky takhle děcka. A ona je to dobrý jako, co se týče možností celkově. Nebo když třeba člověk bude chtít na doktorát, tak to máme kousíček.“

Informant: „Určitě kdybych zůstala v Ústí, tak bych zkoušela si najít práci v Německu. Protože jsem studovala deset let německý jazyk a neumím moc s tím jazykem pracovat. Protože pořád všude jenom angličtina. A i na vysoké škole nám hnedka jako by dali. Dali nám sice na výběr, ale ta angličtina prostě je v tom ekonomickém jazyce důležitější pro nás. Ale určitě si myslím, že to je jedna z výhod teda. To opravdu je ta blízkost toho Německa. A i přesto že teda můj bratr bydlí tady, tak pracuje ve firmě, která vlastně i vlastní Němci a jezdí teda do Německa. Ale trvá to, jezdí na místo, kde čtyři hodiny to trvá z Ústí. To je prostě chvilka. Vidím to tak jako, že je to chvilka. Bydlet v Ústí a pracovat v Německu to bylo prostě super výdělek, dobrý život. Akorát prostě to dojíždění. To si myslím, že ty opravdu třeba beru z cen těch nemovitostí, takže by to bylo velmi výhodné.“

Informant: „Kousek je to prostě do Německa. Vlastně taky naši, když jsem prostě byla na té střední, tak mě nutili učit se německy bude se ti to hodit. Protože to prostě je to hned za rohem. A je to taky super, protože zase třeba vím o lidech, co třeba i jezdí do Německa fakt jako často. Že buď tam třeba mají tu práci. Potom tomu ústeckému kraji moc nepřispívají, když vlastně pracují tam. Ale že tam jako jezdí často nebo tam taky jako můžu jezdit na výlety. Je to super. Tak člověk bydlí u těch hranic, tak prostě si tam může jako zajet a je to taky fajn, že to má takhle člověk blízko.“

Informant: „Já si myslím, že určitě je využívána. I když asi určitě by mohla být využívána i více. Hrozně moc lidí chodí nakupovat do Německa. Což mi jako zase tak často neděláme s rodinou. Já mám sestřenicí, která bydlí v Pirně. Takže tam jezdíme.“

Informant: „To je město v Německu. Je to blízko hranic s Čechy. Takže je super, že k ní mám blízko. Hodně často i vidím nějaký nabídky, ale jakože pro práci Čechů v Německu. Ale jsou to spíš tak nabídky jako svářeč, dělník a takhle. Takže to je takový pro mě jako nelákavý. Ale myslím si, že je tam určitá i jako spolupráce mezi městem Pirnou a Děčín. Já teď nevím, jak přesně říká měšťům, když takhle spolupracují. Že třeba vystavovaly sochy u nás v Děčíně a v Pirně. A ta spolupráce je prostě jako supr. Nebo třeba můj bratr jezdí na tábor do Německa. Že to pořádala základka, na kterou jsem chodila. A právě mi paní učitelka mi domluvila i brigádu. Takže jsem na tom dětském táboře, na který jezdí i můj brácha, tak jsem tam pracovala.“

Informant: „Učila jsem s němčinu. Učila jsem se jí jako celá studia. A z hlediska služeb si myslím, že se to dá využít perfektně. Protože když jdete třeba do restaurace nebo do kavárny v tom regionu, tak polovina lidí jsou tam Němci. Takže rozhodně bych řekla, že ten kraj z toho může pořádně benefitovat.“ ...“No, moji rodiče podnikají ve službách. Takže ty jsou s ním v denním kontaktu. Takže já to opravdu vidím.“

Informant: „Tak hodně lidí jezdí pracovat do Drážďan. Můj přítel se od mě odstěhoval na čas do Drážďan. Slyšíte tam hodně češtiny než němčiny. Hodně lidí řeší kvalitu potravin, tak do Drážďan nakupovat potraviny. Tady se tomu říká odpadkový koš, tam je kvalita lepší, jiní jezdí do Německa i za zdravotní péči. Znáám jednoho člověka a ten má přítelkyni, která vydělá v Drážďanech za dva dny víc než tady Praze. Tam jsou příjmy jiný a pro hodně lidí je dobrý jezdit do Drážďan, vydělat si tam peníze a bydlet v Ústeckém kraji.“

Někteří jsou v hodnocení zdrženlivější.

Informant: „Mě přijde, že to skoro vůbec nijak se nepropojuje. Samozřejmě někteří jako jezdí do Německa do práce. Ale to je jako maličko. Protože přeci jenom jako jezdit do Německa do práce, tak

to bychom to nějak řešili, že musíte bydlet jako v Česku, aby se to vyplatilo. Protože jinak se to nevyplatí. Takže jako těch lidí moc není. A pak jediný, čím to může maximálně ovlivňovat to, že si samozřejmě všichni stěžují, že nenakoupíte v Česku to samý, co v Německu. Protože v Německu je všechno kvalitnější, je všechno lepší. Tak jsou maximálně tak asi nespokojený s tím, jako co mají doma. Ale jinak asi jsem nad tím nikdy nepřemýšlela. Že co by to bylo nějak propojený. Takže nijak extrémně si myslím, že jako ne.“

Informant: „Jo, myslím si, že to je super. Mám spoustu právě známých, kteří jako jezdí za práci do Německa. Že je to je blízko a vydělají si tam právě jako lepší peníze. Byty mají teda jakoby v Mostě, protože se jim to vyplatí finančně. Že tam jsou jakoby v porovnání s tím Německem, jsou tam ty byty lepší. Protože si vydělají a vyplatí se jim to dojíždění hodinu a půl do práce. To si myslím, že je teda asi jako využívány. Možná by se to mohlo. No, nevím těžko říct. Já vůbec jsem se o to Německo nezajímala. Že mě němčina, fakt jí nemám ráda. Takže s tím Německem moc toho nevím, no. Kolik jako toho je nabízeno nebo. Ale myslím si, že jako dost. Znáám pár lidí, který tam jako dojíždějí. A vědí o tom, že to je takhle blízko a počítají s tím, že je to jako dobrá nabídka.“

Informant: „Určitě někteří utíkají za prací do Německa. Znáám spoustu lidí, co třeba dělají v Německu v hotelu a každé den migrujou. Pro mě je to taky taky trochu přízvuk, kdy jsem dřív měla hodně germanistické výrazů v češtině. Učila jsem se i německy, ale to jsou takové ty běžné věci, měla jsem němčinu na základce, ale je tady možnost těch školních výměn. Myslím si, že je dobře, že tam to Německo takhle blízko, že člověk má možnost tam vycestovat a přesně si otevřít tu uzavřenost a trošku tu depresi z toho Ústeckéh kraje. Možná se to pohraničí více otevírá do Německa než do Čech. Ani se ale moc nevěnuje pozornost výuce němčiny, ale v osmičce jsem se všichni učili německy. Kdo se učí česky kromě nás, že?“

Informant: „Německo to mě absolutně neláká. Nemám ráda Německo, Němce ani němčinu, já tomu říkám tripple hate. Němci mi nesedí, byla jsem tam na výletech, němčinu jsem nenáviděla, měla jsem ji jako ten druhem jazyk, co jsem musela. Tam nemá absolutně tendenci utíkat. Já jsem na tu angličtinu. Němčina má hodně pravidel a výjimek, to já nemám ráda.“

Vyrůstání v kraji

Informantky a informanti se byli různými otázkami žádání, aby ze svého pohledu zhodnotili Ústecké kraj jako celek. Vycházeli přitom jak ze svých osobních vzpomínek, tak i mediálních zpráv i zpráv z doslechu od kamarádů, rodiny a známých. Toto dokládají následující tvrzení.

Hodnocení kraje je pozitivní

Informant: „Ale jako na druhou stranu mám na to jenom pozitivní vzpomínky vlastně. Nepamatuju si kromě tady toho incidentu, které jsem teď řekl, že vlastně, že bych tam měl nějakou špatnou zkušenost s něčím nebo nic takového.“

Informant: „Tak no pozitivní, negativní ono se to nedá říci, že by to bylo pozitivní negativní. Ono to mělo samozřejmě plusy a mínusy, ale když si na to vzpomenu. Tak vlastně dalo by se říct, že by to bylo víc, a že by to na jako by nasazoval více k pozitivnímu, že ne každý se tam choval jinak než vlastně například jako já, že vlastně každý jsme byli ze stejného brda a všichni jsme se byli v uvozovkách rovni. A toto záleželo i jak na škole, tak taky vlastně mimo školu, ale já si myslím, že jako v Ústeckém kraji naprosto super, když to teda beru jakoby směrem na pohodu. Já si myslím, že je to stoprocentně jako lepší nebo bylo to lepší než třeba můj bratranec, který vyrůstal tady vlastně v Praze, že jsem slyšel, že měl problémy s tímhle tím člověkem, táhla s tím člověkem. Popravdě řečeno si myslím, že je menší město nebo menší obec je pořád lepší než velkoměsta. No to je takový, že spíš bych to přirovnal pozitivně.“

Informant: „Žádný problém vlastně nějak nikdy nebyl. Ve škole vůbec tam to bylo takový pohodový, a navíc jako trošku striktní. To je pravda no, jako že jsme nemohli ani vylézt ven pomalu o přestávku. Ale jinak prostředí no to. Rodina taky všechno v pohodě, žádný rozvody nic takového. Takže jako poklidný no docela. Na Ústí docela v klidu si myslím. Já nevím, jak shrnout prostředí no.“

Informant: „No, jako nemyslím si, že to bylo špatný.“

Informant: „No, má svoje mouchy, ale jako kladně. Děčín je krásný město.“

Informant: „Tak já jsem z ústeckého kraje z Mostu konkrétně. A o tom místě. No, já si tam jako vracím ráda. Nikdy jsem tam vyloženě jako neměl nějaký jako problém s čímkoliv.“

Informant: „Takový v pohodě, no.“

Informant: „Já jako dítě to mám samozřejmě všechno zkreslený. Nemám tam nic jako úplně negativního. Jako hodně malá, tak jsem byla v Mostě prostě často. Ale potom třeba snad někdy od pěti od šesti let jsme byli každý víkend na horách na Klínech kousek od nás.“

Ale také negativní.

Informant: „Tak upřímně, já právě moc své rodné město ráda nemám. Je to malé město, které má pod 10 000 obyvatel. Tuším, že má kolem 7 000 obyvatel. A celkově to vnímám spíše negativně.“

Informant: „No, to už je trochu horší. Je tam hodně Romů fakt hodně. A jsou tam dost často s nima i problémy. Takže moji neteř třeba i přepadli. Já teďkon jak mám vystudovanou tu adiktologii, tak už takovéhle jako nálepkování se snažím jako trochu s tím pracovat. A když jsem nastoupila, tak pořád jako mám zarytý takový ten Mostecký, že prostě jsme proti těm Romům. Teď jsem byla i na úřadě práce a bylo jich tam spousta a tam na sebe začali jako pořvát. Tak prostě nechovají se tak, jak by se měli chovat, si myslím. A i s tou neteří právě jak jí přepadli a ukradli batoh, tak je to takové občas jako nebezpečný. No, říká se, že do stovek se jako nemá chodit večer, že tam jako ti pak něco hrozí, že tě přepadnou.“

Existují také rozporuplná hodnocení.

Informant: „Tak upřímně, já právě moc své rodné město ráda nemám. Je to malé město, které má pod 10 000 obyvatel. Tuším, že má kolem 7 000 obyvatel. A celkově to vnímám spíše negativně. Chodila jsem tam tedy na základní školu celých devět let. a já jsem A prostě si myslím, že je to město samo o sobě není jako tak špatné. Mám ráda zkrátka tu přírodu tam, znám to tam, mám tam rodinu.“

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem je jediná veřejná vysoká škola, která působí v Ústeckém kraji. Mimo to zde mají pobočky i další vysoké školy, ať již veřejné či soukromé.

Někteří se domnívají, že UJEP je horší v porovnání se školou, kterou zvolili. Většina má ovšem informace zprostředkované...

Informant: „...takže jako by to bych musel opravdu studovat například na UJEPu, abych prostě dokázala říct jaký je tam mezi tím rozdíl. Ale myslím si, že vše v Praze jako takové, co znám, tak vlastně co tak slýchávám od přátel, kteří studují v Ústeckém kraji na UJEPu, že vlastně ten přístup těch učitelů v Praze je takový spíš víc profesionál než prostě k tomu Ústí, co já jsem tak slýchával u zkoušek. Člověk přijde vytáhne si otázku. Profesor se ho zeptá na dvě, tři věci ten člověk mu vlastně vůbec na nic neodpovídá a ten profesor ho prostě pošle a řekne mu dobrý, máte to a neshledanou. Zatím co tady třeba u nás to tady vlastně v Praze to je to takový, že ten člověk se to aspoň z toho

studenta snaží prostě vypáčit, když prostě vidí, že to ten člověk prostě neví, tak ho prostě pošle pryč, aby se to prostě doručil, jako je tam ta větší profesionalita myslím.“

Informant: *„Možná by mohli nebo prostě teď teda nevím, jestli to je pro UJEP. Ale není úplně vyhlášeny, jako třeba nejlepší škola nebo prostě nemá úplně dobrou reputaci. Až teda na některý fakulty, který to mají. To je pravda. Prostě spíš nalákat. Prostě začít úplně od nuly, no nalákat jako vysokoškoláky, který se tam nějak usídlí.“*

Informant: *„Konkrétně, tak já nevím. Mě to připadá jako taková divná směsice prostě. Jakože udělali na jedné škole od designu přes ekonomii až já nevím co. Jakože je to hrozně takový nesourodý, mi připadá. Což jako nechápu.“*

Tazatel: *„A uvažovala jste o tom (studovat UJEP)?“*

Informant: *„Chvilíčku, ale mně přijde, že se týče mého okolí, tak jsem na to slyšela spíš negativní reference. Takže jsem to po chvíli zavrhla. I když je teda pravda, že oni studovali na jiných katedrách, než bych měla zájem.“*

Informant: *„Prestiž. Jako určitě prestiž. Jako o UJEPu se prostě nebo to co jsem slyšel já, že se říká, že prostě UJEP je přesně pro ty lidi, co si nika nedostanou.“*

Informant: *„Jo, tam je třeba jako do Ústí bych mohla na ten UJEP. Tam taky vím, že pár lidí tam šlo. Ale já prostě sem nějak tak chtěla jako jít do něčeho jako, když to tak řeknu, jako mě to Ústí prostě ani nelákalo.“*

Informant: *„Vlastně jsem studiu v Ústí doporučovala pár lidem, ať si to tam dají jako takovou brzdu, protože nároky na přijetí v Ústí a Praze jsou jiný, takže spousta lidí si tam dává záchranou brzdu.“*

Informant: *„Pro mě to lákavé nebylo z toho důvodu, že moje maminka má vystudovaný UJEP, pajďák a hodně mě ona sama od toho odrazovala, takže to bylo takový to, to jako osobní doporučení, to převládlo nad tím, že jsem tam nechtěla jít a já jsem se jinak hlásila na medicínu a na farmakologii do Anglie a tam jsem si doslala a adiktologie byla moje záchraná brzda a já jsem pak volila jako domovinu versus cizinu, že mi přišlo, že být v Praze ještě zvládnou, přestože to náročné, kdybych zůstala v Ústí, ale cizina to by už pro mě bylo moc. V těch devatenácti letech jsem si to nedovedla představit, takže jako možná to bylo srabácký, ale nakonec jsem volila Česko.“*

Informant: *„Když se řekne, vystudovala jsem UJEP a v Praze, teď nemyslím ČZÚ, to se řekne hnojárna. Už to není hnojárna, se tam zvýšili požadavky. Když vystudujete v Ústí nebo Praze, tak Praha je víc než ten UJEP. Ostatním tak přijde, nevím, jak na tom je úroveň UJEPu, tak se to tak vždy bralo.“*

Informant: *„Nevím, jestli jsem byla teď dni otevřených dveří. Ale vím, že na naší střední školu přišli přímo z fakulty ekonomické zástupci, nevím teď kon, jestli to byl přímo jako děkan nebo kdo. Ale měli přednášku vlastně o tý fakultě, nám jí představovali a sami na rovinu rovnou řekli, že vědí že je ta fakulta zrovna v Ústí, že je vlastně na průměrné úrovni. Ale jako by přesvědčili nás, co nám můžu nabídnout.“*

Některým nevyhovovala nabídka oborů UJEP nebo je zaujala jen málo.

Informant: *„Neutíkala jsem z kraje, ale ty obory v Ústí mi nesedli. Nechtěla jsem ekonomii podniku a účetnictví jsem taky nechtěla a z psychologie tam byla jen tak speciální pedagogika.“*

Informant: *„Co se týče Ústí tak to jsem si nevybrala, protože nebyla pro mě zajímavá...“*

Informant: „Ne, ale mám pocit, že jsem se tam dávala jednou přihlášku právě, když jsem se rozhodovala. Tak tam byl jeden jazykový obor, který mě tam zaujal. Takže přihlášku jsem si dala, ale nakonec jsem se rozhodla jít jinam.“

Informant: „Ale že nějaký takovýhle přímo nějaký specializovanější obor, tak nemyslím úplně třeba ten marketing, ale úplně z čehokoliv, že není třeba někde blíž. Že tam vlastně na tom UJEPu je sice všechno možný, ale není tam jako už nic jiného.“

Informant: „Takže jako primárně prostě protože tam nebyl ten můj obor, který já jsem chtěl studovat. Sekundárně na prestiž, no.“

Informant: „Tak já jsem si tam třeba nevybral jako prostě. Jako že jsem chtěl jenom ekonomii, která je tady v podstatě na každý druhý škole pomalu. Ale jakoby ten. Mě to prostě připadalo, jako kdybych vylezl a šel někam pracovat na úřad. Že prostě to většinou takhle končí. Že dělají nějaký sociální pracovníky nebo prostě dřepí na úřadě. Prostě sociálně-ekonomická jakoby, ale není tam nebo nevím. Připadalo, že tam není jako nějaká reálná podniková praxe. Spíš prostě fakt jezdí. Tak slychávám prostě, že dělají nějaký projekty pro úřady nebo cokoliv. Nevím no, to spíš by mi ty firmy tam chyběly. Reálný.“

Informant: „Tak kdyby tam byly třeba nějaký zajímavější obory. A ne prostě patnáct let furt ty samý. Nebo já nevím jak dlouho, ale připadá mi, že se to jako nějak moc nevyvíjí. A jakoby chybí tam trošku nějaká vybavenost těch škol v porovnání s Prahou, si myslím. A nemá nějaký prostě. Nevím, ničeho se jako neúčastní třeba místo škol. O nich jakoby nikdo neví víceméně.“

Informant: „A ani mě prostě zaujaly ty obory na UJEPu. Takže to bylo tak. Jako sociálně-ekonomický, což mě jako by moc nevyhovovalo. Takže jednak kvůli jako oboru.“

Informant: „Za první to bylo tou psychologií, protože ta v Ústí není. Tam je jenom speciální pedagogika, sociální psychologie, něco takovýho. Nejsem si úplně přesně jistý a já jsem na to tak jako koukal. A říkal jsem, to mi nepomůže, to mě zasekne prostě tady. A jako že co s tím jako, že to na ten jeden rok, tak jako že. Já říkám tak stejně bych radši, když už to bude něco příbuzného, takže bych, jako vypal prostě do té Prahy.“

Informant: „Akorát nebyl ten obor, takže jsem to ani nezkoušela.“

Někteří naopak hodnotí UJEP pozitivně.

Informant: „UJEP, co jsem tak zaslechla, tak některé fakulty jsou na hodně dobré úrovni.“

Informant: „Až teda na některý fakulty, který to mají (dobrou pověst).“

Taztel: Takže UJEP hodnotíte dobře?

Informant: „Jo. Já si myslím, že jo. Já si myslím, že za poslední dobu právě, že měl taky takovou jakoby horší image a myslím si, že za poslední dobou se to jako o dost zlepšilo. Co jsem takhle slyšel.“

Informant: „Uvažovala, posílala jsem si tam přihlášku.“

Informant: „Protože znám hodně lidí, který chtěli zůstat s rodičema nebo s prarodičem a zůstali prostě zůstali prostě v Ústí kvůli nim i kvůli té škole.“

Informant: „A vlastně to pozitivum toho UJEPu to je i to, že je to relativně blízko.“

Informant: „Já ho nehodnotím vůbec špatně. Je pravda, že jako úplně ten první rok jsem se nekoukala. A potom když jsem vlastně neudělala to programování, tak jsem se teprve začala rozhlížet

a teprve jsem začala jako skutečně dívat, co je tam za předměty. Že do té doby mě to nezajímalo. Člověk má pocit, že to nepotřebuje prostě poté střední. A je to hrozně těžký si něco vybrat.“

Informant: „Co já jsem slyšela, že spolužáci když je míň lidí, tak si můžete vybrat to téma, ale tady ta naše škola má konkurz, musíte si všechno připravit a nemáte jistotu, že vám to výjde. Jak se omezil počet těch prací a učitelé berou peníze za každého vedeného studenta, takže vy se připravíte perfektně na jeden konkurz a pak oběhnete sedm konkurzů a pak je vám to už úplně jedno. Na UJEPu, to bylo lepší, že si zašli kamarádky za učitelem a měli to.“

Informant: „Když to zpětně hodnotím tak ten UJEP byl náročnější než studium adiktologie, a to bych řekla že o dost. Bylo tam mnohem víc požadavků, mnohem víc učení, víc presu, náročnější zkoušky.“

Jiní si přáli změnu prostředí.

Informant: „Asi jsem si myslela, že bude trošku lepší, když se trošku jako osamostatním. Takže bych nemohla, kdybych byla v Ústí. To bych vlastně bydlela pořád doma.“

Informant: „Jako myslím si, že jsem na to takhle tenkrát jako koukala. Ale když jsme jako vybírali tak prostě. Já už fakt si to tolik nepamatuju, ale když jsme jako vybírali ty školy. Já jsem si prostě projížděla ty obory, kde prostě všude možně ta ekonomie je, což je skoro všude. Ale nějak mě to Ústí nelákalo.“

Informant: „A potom jsem nějak tak tápal a chtěl jsem hlavně spíš vypadnout z Ústí jednak.“

Život a příležitosti v Ústeckém kraji

Informantky a informanti byli požádáni o vyjádření jejich názorů na život a příležitosti v Ústeckém kraji. Jejich odpovědi se týkaly především vyhledávání informací o příležitostech v kraji a znalosti stipendijních možností Ústeckého kraje.

Jednotliví informanti se liší v míře a zájmu tyto informace hledat, což dokazují jejich tvrzení. Někteří hledají informace spíše o možnostech působení v oboru.

Informant: „Určitě, hledal jsem zrovna nedávno, jak jsme se už na začátku byli vlastně ohledně přítelkyně, tak jsem hledal nějaké byty, jakoby kolik stojí atd. Samozřejmě jsem koukal i na nějaké advokátní kanceláře. Bohužel si nevzpomenu na jména, jestli tam nabírají vlastně nějaké v uvozovkách právníky, jelikož já právník po vystudování nebudu tak nebo tak. Já budu patentový zástupce, ale koukal jsem na nějaké příležitosti, jestli tam jsou nebo nejsou. Koukal jsem se na úroveň jakoby těch bytů atd. nebo těch baráků. Takže tak.“

Informant: „Jo tak já mám rozhozený jako brigádní a výpomocní sítě v Ústí i v Praze a tím, že prostě vím, že třeba o víkendu budu v Ústí, tak si tam nějakou brigádu v baru nebo někde prostě seženu a takhle. Takže mám. Myslím si, že i díky tomu, že tam občas právě děláme nějaký ty kulturní akce, tak se snažím udržovat jsi akorát přehled není to úplně vončo.“

Informant: „To jsem vůbec jako nezaznamenal, že by něco v ústeckém kraji vůbec bylo. Jako fakt se ke mně nic nedostalo. Mluvil jsem o té Slunečnici, kde se dělají dobrovolnictví. Stáže by tam asi mohli taky, ale jakoby s tou klinikou, a to úplně jako není můj obor. A kdyby byl, tak jako tam by se dalo. Takže si myslím, jako že zrovna ústecký kraj myslím si, že je takový, že jako tam ty možnosti jsou, ale člověk si o ně musí říct. Zatímco ta Praha prostě furt vyhazuje letáky, jako pojďte sem, tady je to skvělý. Snaží se nějak nacytit ty lidi. Zatímco to Ústí je takový jako jenom, tak si nás snad někdo najde. Tak to na mě působí.“

Informant: „No tak. Ústecký kraj nebo celkově bych řekl, že jako relativně má přehledné ty webové stránky jeho. Takže většinou jako buď si to zveřejňuje, no já nevím. Většinou to buď zveřejňuje kraj, ale tady to myslím, že byla. To mi ukazoval kamarád tuhle tu pozici a tam byla podle mě jako zveřejněná magistrátem Ústí nad Labem. Takže prostě všude možně, no. Nebo teď mi bylo doporučeno ať se zaregistrovaju na Jobs.cz. Tam vlastně člověk udělá profil a ty firmy dneska už si to taky projíždějí. A pokud vlastně ty lidi zvou na ty pohovory. Že třeba je to taky možnost takhle to zkusit.“

Informant: „No, já jsem jeden čas, když jsem se právě vrátila z toho Erasmu, tak jsem vyloženě jako zkoušela i hledat práci v tom ústeckém kraji. Takže jsem i jako hledala, že jsem jako by na různých jako portálech pracovních jsem jako koukala po práci. Jelikož jsem říkala, že táta pracuje v personální agentuře, ale tam bych dělala jako technické věci, takže jako technické pozice. A to šlo úplně mimo mě. Takže ten mi jako pomoc nemohl. Ale koukala jsem se právě, jako co se týče toho pracovního teda aspoň. Tady ty věci, tak to jsem si všechno prostě. Všechny tady ty pracovní. Koukala jsem jako na úřady práce, takže jsem koukala jako na Mostecký městský úřad práce. Myslím, že tady ty nabídky jsem si asi všechny hledala na internetu. Všechny tady ty věci, co se mi to, tak jsem si všechno googlila. A byla jsem teda na těch úřadech práce. Hledala jsem pak na těch pracovních portálech. Vyloženě jsem třeba nešla na stránky těch firem. Tam jsem jako vyloženě nehledala. A potom informace o jako žití. To asi vyloženě jsem si nějak jako nehledala. Možná potom jako ještě když jsem se třeba koukala na bydlení, tak já jsem se právě schválně dívala, kolik stojí bydlení. To jsem třeba zase šla na ty portály od, já nevím, i-reality od iDNES nebo na od seznamu reality. Takže vlastně tady ty všechny. Ne, nekoukal jsem se na to nějaký na nějaký ty místní, že tam taky jsou ty reality. Ale koukala jsem spíš tady jako jenom. Jako jelikož jsem to neměla, že bych se jako vyloženě chtěla přestěhovat. Nebrala jsem to nikdy jako stoprocentně vážně, když jsem si o tom jako zjišťovala. Tak jsem všechno hledala přes tady ty portály.“

Některé úvahy jsou již relativně konkrétní.

Informant: „Uvažuji o tom v tom smyslu, že tam v Ústí adiktologie je, je tam Whitelite a jsou rádi, že by se tam ty lidi vraceli, já vím, že tam ty možnosti jsou a jsem schopná si je najít a zároveň si to nedokážu představit a je to pro mě hodně abstraktní představa, že se vracím třeba konkrétně do Ústí, ačkoliv si nemyslím, že to město je jako úplně jiný. Možná to souvisí s mým věkem. Teďka si užívám tu Prahu a ten jako nonstop život a svým způsobem tu hroznou dostupnost a člověk až založí rodinu možná ocení, že je tam větší klid, to jsou otázky... já to teď sleduju a možná pokud by se tam objevila nějaká skvělá pracovní nabídka v mém oboru, která by mě zaplatila tak, jako tady moje práce v Praze, tak by pro mě nebylo tak důležité, že je to v Ústí. Vzhledem k tomu, jak je geograficky řešená Česká republika, tak je otázkou blízkosti, tak člověk může žít v Ústí a nemusí být uzavřený. Důležité jsou finance. Když si představím, že mám mám hotového magistra, tak pro mě by to bylo něco mezi 25 až 30 tisíci, které já bych pro sebe měla mít čistýho 25 nebo 30 hrubýho, abych měla pocit, že vyžiju, kdybych třeba mohla mít víc peněz. To je taková moje povaha, že ty moje kamarádství vydržej, takže kamarádi jdou za mnou.“

Některé informantky a informanti jsou si jistí, kde informace hledat a hledali by je na internetu.

Informant: „Myslím si, že určitě. I když musím říct třeba jsem hledala do školy. Jsme měli za úkol takovej dobrovolnej najít výsledky voleb, ale ještě za komunismu. A to se mi třeba nepodařilo. Že jsem jako volala různě na magistrát města Děčína a tak. A jakože nepovedlo se to. A celkově byli přišlo mi, že překvapený. Že vůbec jako co sis to dovolila vůbec něco takové chtít vědět a k čemu to je prostě.“

Informant: „Tak asi bych zkusila nějaký internetové stránky jako jobs a tak. Řekla bych, že když třeba jdu po městě, tak často jako moc nevidím třeba nějaký nabídky. Takže bych asi musela přijít jako

někam a zeptat se. Třeba do nějaký firmy a přímo bych se asi musela zeptat.“ Tak já se jako nevzdávám, tak já to nemůžu prostě moc porovnat. Já když prostě chci ty věci najít, tak se prostě snažím, dokud je nenajdu. Asi hlavně ten internet bych řekla. Mohlo by to být líp nějak jako ošetřený ty pracovní místa. Nevím, možná i jako dobře funguje i pracovní úřad. Který jako zaznamenává ty nabídky a potom je přeposílá dál. Takže to bych jako zase řekla, že je to jako dobrý.

Informant: *„No, asi bych začala na stránkách magistrátu. A asi v těch městech různě bych se jako podívala. Tam si myslím, že vždycky ty sekce jako kulturní a tak. Tam si myslím, že se dát dost informací zjistit.“*

Někteří se o téma nezajímají nebo se o téma zajímají velmi omezeně.

Informant: *„Zatím ne, no nebo já jsem už nějakou tady, takže jsem to úplně vypustil. Tak jsem se nezajímal o Ústí.“*

Informant: *„Úplně nevyhledávám, ale na facebookových stránkách tak tam vlastně sleduji ty události, co sdílí vlastně facebooková stránka ústecký kraj nebo některé z nich sdílí vlastně spíš ty problémové části. Jakoby problémy toho bydlení, obyvatelstva a takhle. Takže nehledám úplně třeba ty záměrně, ale dozvídám i od rodiny, co se tam děje. Takže mám nějaké informace.“*

Informant: *„Jako přímo jsem asi nic vyhledávat nemusel. Protože prostě jsem tam byla v dětství, takže je to zbytečný asi pro mě. Příležitosti? Tak to jsem taky nějak, tak nevyhledávala. Já jsem věděla, že tam být nechci. Takže jsem si ani nevyhledávala informace o oborech. Bydlení vlastně taky neřeším. Jsem pořád doma. Takže jsem se třeba někdy zeptala kamarádů, jaký bylo třeba si sehnat ten byt, kolik stojí třeba nájem. Ale to bylo asi všechno.“*

Informant: *„Ani ne. Asi jsem to ani nikdy nevyhledávala. Jako v tom smyslu jako že bych řešila, jako hledat si tam práci. No, to jsem asi nedělala nikdy. Asi ne.“*

Tazatel: *„A z jakého důvodu?“*

Informant: *„Já se tam asi nechci vrátit. Mě je to asi jako že. Spíš se jako poohlížím, kam jinam, ale mě se tam zpátky moc se nechce. Nevím, nedokážu jako říct proč. Ale nic mě tam jako nedrží kromě té rodiny, no.“*

Informant: *„No, takhle já spíš čtu zprávy z ústeckého kraje. Vyloženě když otevřu počítač. Tak si vyfiltruji ty novinky z ústeckého kraje. Ale že bych jako cíleně se dívala na portály to ne. Ale chci být v obraze.“*

Tazatel: *„Takže to je spíš, z jakého důvodu je teda nehledáte?“*

Informant: *„Protože na mě nepůsobí jako ten ústecký kraj nějak jako hezky, no. Příjemně. Takže mě to ani nenapadlo jako hledat nějaké věci. Spíš si myslím, že když už tak nějak jako památky nebo zajímavosti jako přírodní. Když už bych jako hledala, nebo co jsem hledala. Ted'kon teda zase na poslední chvíli, abychom to oběhli, než se prostě odstěhujeme, tak to. Tak to tam jsou nějaký, no. Hory nebo tak. Ale jinak obecně vůbec.“*

Stipendijní možnosti

Informantky a informanti byli dotazováni na možnosti stipendií Ústeckého kraje pro studující na vysokých školách s cílem zjistit, zda a případně jak vysoké stipendium by je motivovalo k návratu do Ústeckého kraje.

Někteří nejsou o stipendijních programech vůbec informováni.

Tazatel: *Víte případně o možnostech nějaký stipendií nebo motivační programů, který nabízí Ústecký kraj?*

Informant: *„Tak to vůbec netuším to nemám nejmenší poněti.“*

Informant: *„Stipendií přímo, tak o stipendiích nevím.“*

Informant: *„Nevím, vůbec to nesleduju, takže netuším, co jako nabízí. A je mi to jako docela i jedno.“*

Informant: *„O stránkách nevím. Prostě bych to dal do Googlu.“*

Informant: *„Netuším vůbec. Neslyšela jsem o tom.“*

Informant: *„Vůbec. Nevím“*

Informant: *„To jsem neslyšel.“*

Informant: *„Takže to jsem pak neřešil a od ústeckého kraje jsem vůbec netušil, že je nějaká možnost stipendia. Vlastně když tam nestuduji v něm.“*

Informant: *„Tak zatím jsem je nehledala“*

Informant: *„No, tak to asi o ničem nevím.“*

Informant: *„Takže jestli má Ústecký kraj něco vlastního, nevím.“*

Jiní stipendium pobírají, případně o něm mají informace z doslechu od spolužáků nebo známých.

Informant: *„Ano. Tak já sama jsem pobírala tři roky stipendium na vzdělávání na vysoké škole, které je podmíněné teda tím, že za každý rok, co si vezmu stipendium, musím pracovat v Ústeckém kraji. Takže tam určitě po škole na tři roky jít. A jsem hodně dobře informovaná o všech možnostech. Protože vlastně rodičů nejlepší kamarád byl nejvyšší ve školství v celém ústeckém kraji Štěpán Harašta právě, takže ten nám to vždycky vemte si ty stipendia. Takže ten vždycky přišel a dostatečně nás o všem informoval. Ale nevím, jak je to u ostatních. Když bych to nesrovnávala sama se sebou, tak si myslí, že spousta lidí o takových možnostech vůbec neví. Protože se to dozvěděli většinou až ode mě.“*

Informant: *„Já vím, že takhle mají třeba lékařský obory. Že si tam jako vázaný, že tam člověk musí pracovat x let.“*

Informant: *„Vím to, ale vím to jenom díky spolužačce, která toho využívá právě. A to jsem zjistila asi před půl rokem možná. Vůbec jsem tohle to nevěděla, když jsem byla na škole, tak jsem to vůbec nevěděla. Nevím, jestli mi to nikdo neřekl nebo to šlo někde jako mimo mě nebo to šlo jedním uchem dovnitř, druhým ven. Ale vůbec jsem tady to nevěděla. A myslím si, že jako je to určitě. Jako když jsem se to dozvěděla, že ta kamarádka tady to vlastně jako využívá, tak jsem zjistila, že je to jako fakt super.“*

Informant: *„Ale já si na to vůbec nepamatuju, že by nám někdo něco takového říkal, abychom tohle jako věděli. Že vlastně tady ta možnost tady je a spousta lidí by to mohla podle mě využít. I ten Ústecký kraj by díky tomu mohl prostě získat jako ty vysokoškolské studenty.“*

Informant: *„Vím, že je tam stipendium, který vlastně jako přispívá na to studium s tím, že potom asi snad rok nebo dva teda ten člověk fakt musí pracovat pro ten Ústecký kraj. Jo, takhle to nějak je. Takže vlastně si myslím, že třeba jakoby určitě. Třeba tady ta moje kamarádka mohla to klidně využít. Že v té době to bylo čistě o tom, hele já na to nemám peníze, já prostě nemůžu jít takhle do Prahy, mě to nikdo nezaplatí. A tady to se myslím, že jako je určitě skvělý.“*

Informant: „To vím. To si pamatuju, že je skutečná taková skutečná půjčka. U nás to pár lidí si vzalo. To je nějak na to, že snad na 60 000 to je půjčka právě na studium. Takže vlastně já, když si to vezmu, tak potom tam je akorát podmínka, že až dostuduju, že musím jít zpátky do Ústeckého kraje pracovat nějakých x let. No, to jsme řešili, protože si to právě spousta lidí bralo. A tak jsme se jim smáli, že jsou blázni, že bychom zpátky do ústeckého kraje nešli. Takže jí nemám. A to je tak jediný, co vím, že bylo. To byl takovej boom, že si to spousta lidí jako bralo“.

Informant: „No, asi maximálně ty tři roky bych jako tam zůstala v tom kraji.“

Informant: „To asi ne. To spíš ať zkvalitní to studium v tom kraji. Jako vždyť je to strašně moc peněz. Mě to právě přijde jako docela hodně. No, že dávají těch 60000 na to studium to vlastně ani nevystačí. A že si myslím, že ten člověk, když se tam vrátí. Tu ekonomickou hodnotu nevím, jestli přinese prostě takovou.“

Výše stipendia / pobídky

Informant: „No, asi maximálně ty tři roky bych jako tam zůstala v tom kraji. A musela bych mít stipendium aspoň 20000 měsíčně, a to spíš jako víc. Možná i těch 20. No, nevím. Fakt se mi tam jako nelíbí, no. A být zaseklá tam jakoby další tři roky. To je něco, co by mi hodně vadilo. Takže bych musela dostat hodně peníze, aby se mi to nějak vyplatilo. Abych si našetřila do budoucna, abych se pak potom znovu odstěhovala. To jsou zajímavé výstupy.“

Informant: „Materiálně? Musel by mi dát minimálně 10 000, aby mi to vykompenzovala ten rozdíl v těch nájmeh.“

Informant: „Nevím. Dům koupíte třeba nevím jak v Ústí, ale tady 3 000 000. A to je hrozně prostě samozřejmě potřebujeme to zázemí a tu pracovní nabídku.“

Informant: „Podle mě je akorát. Není to vůbec málo, jako je to hodně peněz. Naopak spíš bych řekla, že je to hodně peněz na rok. Tím, když jsem brala prospěchové stipendium, a pak když mi ještě přišlo 20 000 od ústeckého kraje, tak to bylo krásný.“

Informant: „No tak určitě tisíce. Ve stokorunách by to asi nebylo. Tak asi, nevím prostě 3000-5000. Kdybychom se drželi v úplně nějakém reálu. Měsíčně to by bylo asi jako zajímavý. To už by prostě ročně něco udělalo a určitě by mi to pomohlo v tom studiu tady. Těch 3000-5000 to by mi určitě hodně pomohlo v tom studiu tady. Že pak jako bych to bral jako závazek. Určitě jo, protože oni by mi pomohli nějakým stylem, takže asi tak.“

(De)motivace k čerpání stipendia. Motivovala by vysoká částka, naopak demotivuje nutnost návratu do kraje, kdy někteří informanti spíše preferují svobodu před jistotou.

Informant: „Protože jsem naprosto spokojený tady s tím stylem jakoby, jak to mám teďka zařízený, takže nemám jakoby nějak ani ne nemám potřebu se vrátit, ale spíš jsem už jsi tady na to zvykl. Asi takhle bych vám to řekl, takže tak tak no.“

Informant: „No tak to právě teďka jakoby nejsem schopný vůbec říct, jak to vlastně jako mém životě bude.“

Informant: „Že si tam jako vázaný, že tam člověk musí pracovat x let. Takže už z to důvodu bych do toho nikdy jako nešel, no. Protože já mám rád jako vlastní svobodu, a ne být vázaný na pár let nějakým papírem. To by nestálo za ty peníze asi.“

Informant: „To nedokážu odhadnout, ale ono jde totiž o to, že tady mám v Praze zkrátka svoji základnu. Už to tady považuji za domov, takže vím, že já už se z Prahy pravděpodobně nikdy nepřestěhuji, že už to beru jako svůj domov. Takže ani tohle by mě neovlivnilo.“

Informant: „Tak jako asi bych to musel porovnat v nějakým dlouhodobém hledisku. Si myslím, že prostě vidina toho, že přijdu dostanu jako nějakých několik tisíc, a pak ale nebudu mít kde pracovat. Je jako blbost. Takže si myslím, že to samotné stipendium nevím jako no, je asi skvělý. Celý by to bylo o tom, jaká bude ta výše.“

Informant: „Určitě z jedné strany jo. Já jsem se tam chtěla vrátit i tak, ale poslední půl rok jsem v Praze spokojená. A říkám si, proč jsem si to stipendium brala. Takže teď momentálně mám to tak jako, že to motivuje spíš, že musím vrátit peníze, nebo že nechci vracet peníze, abych se tam vrátila.“

Informant: „Nevím, jestli by to byl úplně ten hlavní stimulant k tomu návratu. Protože jako by samozřejmě to stipendium je cenné, ale jenom vlastně kvůli tomu stipendiu bych možná žít v Ústí úplně nechtěla nebo v Ústeckém kraji.“

Informant: „Takhle já si myslím, že návratové stipendium jednorázová částka. Takže opravdu i ty stipendia jakoby jsou dočasné. Ta práce prostě by měla, motivovala tím, že bych mohla vydělávat hodně celý život. Ale to stipendium nevím, jestli by mě motivovalo jako jednorázová částka, abych se přestěhoval vlastně a změnila svůj život jakoby to město. Já si myslím, že by mě opravdu jakákoliv částka nemotivovala k tomu. Možná. Mě teď jenom napadlo, že kdyby to byla třeba opravdu vysoká částka, že bychom si mohli pořídit ten dům.“

Informant: „Kdybych věděla, že bych dostala práci, která by mi jako vyvážila to. Kdybych jako měla zůstat v Praze jako nějaký práci nebo jet do Děčína nebo do ústeckého kraje kvůli nějaké práci. A věděla bych, že to jako bude podobná příležitost za peníze, za podobných jako podobná příležitost. Takže bych do toho možná i šla. Jak říkám ten ústecký kraj zatím si myslím, mi to neposkytuje.“

Informant: „A teď prostě od někoho dostávám ty peníze a jsem jakoby někomu něco jako dlužná. A že pak jakoby se musím do toho ústeckého kraje jako bych vrátit. A nikdy třeba člověk neví, co se stane, že jo nebo cokoliv prostě. Takže je to takový tady v tom na jednu stranu tokový, jako a teď se musím jako uvázat. Takže tohle je asi taky jedna věc, která trošku jako tak nějak jako možná by nutila člověka to trošku zvažovat.“

Informant: „Asi kdybych jako neměla ty peníze na to studium, tak to jako řešit budu. Ale tím, že jsem nemusela, tak jsem se nechtěla jako někde zavázat, někde upsat.“

Informant: „A bejt zaseklá tam jakoby další tři roky. To je něco, co by mi hodně vadilo. Takže bych musela dostat hodně peníze, aby se mi to nějak vyplatilo. Abych si našetřila do budoucna, abych se pak potom znovu odstěhovala.“

Budoucnost Ústeckého kraje

Tito informanti hodnotí budoucnost s nadějí a zároveň s obavami nebo nejistotou:

Tazatel: „Jak si představujete nějakou budoucnost Ústeckého kraje?“

Informant: „Tak já si myslím, že to jako ztracený není. Že jako, jsou tam vidět posuny v určitých věcech, jsou tam vidět autobusy vyměnili, jo prostě a takovéhle věci. Ale já si myslím, že to bude v pohodě. Bude to těžší než třeba u jiných měst. Možná ten postsocialistický syndrom, kterým je to Ústí

hrozně jako dotčený. Hrozně mu jako uškodilo. Stupeň toho průmyslu a všechno, který si pak opustil. Všechno tohle dohromady prostě dalo to situaci a to půjde.“

Tazatel: *„Jakou si představuje budoucnost Ústeckého kraje“*

Informant: *„Ježišmarja, no tak samozřejmě bych chtěl bych chtěl viět, jak se Ústí samozřejmě rozrůstá. A samozřejmě prosperuje, co nejmíc by to samozřejmě šlo, jelikož jsem tam vyrůstal, tak bych pro ten kraji chtěl mít to nejlepší, ale nevím. Prostě myslím si, že se držím moc starých standardů, že se nesnažíme. Vlastně zdržujeme se inovací. Jednoduše řečeno všude, ne jenom v Ústeckém kraji. Takže tak, určitě bych byl rád, kdyby se to Ústí rozrostlo, prosperovalo. Bylo by krásný, čistý atd. Bylo mi tam hodně co dělat, bylo by tam hodně lidí a tak dále, ale jelikož vidím, jak to, jak to funguje za těch posledních pár let, tak si myslím, že tohle se nestane ještě hodně dlouho. Takže tak.“*

Informant: *„Je ten nedostatek vlastně, jak bych to řekl. Vlastně jelikož hodně těch lidí, kteří bydlí v Ústí atd., tak jsou vlastně ještě většinou lidi, kteří zažili komunismus. A hodně lidí se do toho narodilo, a proto to mají zažitý. A hodně lidí nechce změnu. Lidé se obecně bojí změny, protože nevědí, co to přinese. Každá změna přináší něco dobrého, něco zlého, ale myslím si, že kdyby lidé trošku otevřeli oči a trošku začali přemýšlet nad tím, co by prospělo, jak státu, tak obcím, krajům atd. Tak si myslím, že by se to změnilo hodně. Začalo by se to měnit rychle. Stačí prostě zapomenout na minulost a dívat se do budoucnosti. Říkat si vlastně něco pro ty lidi, pro ten kraje by bylo nejlepší. Samozřejmě to je to těžká otázka na odpověď. Jako odpovědět otázku vo je nejlepší pro lidi a co je nejlepší program pro stát, je vlastně asi stejná otázka, jako kdyby se člověk zeptal, jako co je smyslem života. Prostě je to je ta otázka. Každý to má jinak. Takže tak, záleží na tom, co přinese další inovace, co přinese technologie, co přinese zdravotnictví do budoucnosti atd. Prostě třeba řeknu blbost, třeba už budou nějaké prášky na stárnutí, že nebudeme stárnou, že budeme žít 150-200 let. Technologie jde hrozně rychle dopředu. Za posledních 20 let se technologie změnila strašným způsobem. To v dnešní době vidíme před deseti lety, ještě byli krabicové televize a před patnácti a v dnešní době jsou televize tenký jak papír. Jde to hrozně rychle dopředu. Všechno jde rychle dopředu, jak zdravotnictví, technologie atd. Horší je v tom, že ty lidi se nemění. Lidi zůstávají pořád zakotvených v minulosti a nesnaží se probouvat jakoby budoucnost. Takže by to samozřejmě. Je to je to ode mě hnusný, že to řeknu, ale stará generace prostě odejde a přijde nová generace, akorát se obávám toho, že nová generace prostě nebude schopná nic udělat. Jelikož stará generace naučí to, co se naučila jejich generace a generace před nimi. Takže to bude pořád dokolečka. Furt jeden na ten stejný lup. Prostě lidi se budou bát vycházet z domu, budou rádi jenom v tom svém malém království, které nechtějí, aby jim nikdo narušil a ostatní budou jedno. Takže to dopadne, takže stejně, tak nebo tak za 10 nebo 30 let to tady bude vypadat stejně. Myslím si, že to samozřejmě doufám, že to tak nebude jako. Ale myslím si, že pořád to bude stejný. Takže tak.“*

Tazatel: *„A jak si vlastně představujete budoucnost ústeckého kraje? Jak to bude s krajem vyhlížet?“*

Informant: *„No, já doufám, že se to zlepší. Ale mě přijde, že jsou poslední dobou jako hodně snahy.“*

Tazatel: *„A jak si vlastně představujete budoucnost toho ústeckého kraje?“*

Informant: *„To je těžká otázka, ale přijde mi, že poslední dobou na sobě hodně zapracovává. Je tam čím dál tím víc možností. A to se nedá ani odpovědět. Já se bojím toho, že to zůstane stejný, že s tím člověk prostě nic neudělá. Protože pořád je to místo, kde se bude těžit, pořád je to místo, kam budou odstrkávat další a další Romy a budou se tvořit další vyloučené lokality. Jako nevím. Chtěla bych to vidět optimisticky, ale nedokážu to takhle říct. Podle mě tam budou místa, který opravdu vyrostou.“*

Tazatel: *„Jak si představujete budoucnost ústeckého kraje?“*

Informant: „No, tak to vůbec netuším. Vůbec netuším. Protože popravdě o tom kraji jako takovém, když tam jsem, tak moc vlastně jako nezjišťuju, jako nevím. Takže kdybych si měla nějak představit tu jeho budoucnost. Tak já jako doufám, že se to aspoň nějak jako zkusí trošku nějak jako zlepšit. Alespoň tou pověstí.“

Tazatel: „Jak vidíte budoucnost Ústeckého kraje?“

Informant: „Já mám trošku obavy o Ústeckej kraj o odliv nás mladých. Moje megakatastrofální představa je, že v Ústí zůstávají takový ty lidi, co mají maximálně střední nebo učňák a tak ten kraj nemůže prosperovat, že tam musej zůstat lidi, kteří mu mohou něco přinést a možná i taky v tý politický sféře, že člověk, který do toho bude zapálenej, tak může pro tu svoji vesničku nebo ten Děčín něco udělat. Je důležité, aby tam takoví lidé byli. Takže momentálně jsem takové ne moc optimistická. Možná se to tam mírně zlepšuje, ale jako já, že jsem zaměřená na tu adiktologie, tak to tam frčí, ale obrací se tam pozornost na tato témata, ale to může pomoci celé společnosti, protože uživatelé se pak mohou vracet do práce. Když jsem jako lektorka primární prevence jela do Ústeckýho kraje, kdyby ty školy dělali prevenci lépe, tak by to byla cesta. Já jela okamžitě a ráda. No kamarádi odcházeli kvůli studiu, třeba že tam ten obor vůbec nebyl nebo se jim chtělo na chvíli vypadnout, ale mám případ kamarádky, co se vracela do Ústí, že tam dostala dobrou pracovní nabídku a že jsou tam ty životní náklady nižší než tady a vlastně už byla dlouho v tý Praze. Hodně lidí v mém okolí to má tak, že odejdou do Prahy a pak zjistí, že nejsou ten metropolitní typ a vrací se tam za tím klidem a je i druhý protipól co si tady najdou ten svůj životní styl. Ty nabídky práce tam jsou, když lidé chtějí, práci si najdou.“

Někteří informanti vidí zlepšování či dokonce budoucnost především pozitivně.

Tazatel: „A jak si vlastně představujete budoucnost ústeckého kraje? Jak ji vidíte?“

Informant: „Já si myslím, že se to pořád zlepšuje ten kraj. Že od tý doby, co jsme se odstěhovali, nevím možná, jak jsem tam bydlela, tak jsem to nevnímala. Ale od té doby, co jsou to dva roky, co jsme se odstěhovali, tak je to čím dál tím lepší. A myslím si, že i to město bude třeba čistější. Doufám v to. A klidnější. A doufám v to, že tam bude víc těch pracovních příležitostí ne jenom pro mě, ale i pro ty moje spolužáky, co jsme spolu studovali.“

Tazatel: „Jak si představujete budoucnost ústeckého kraje?“

Informant: „Já si myslím, že jako do budoucna by jako mohlo to bejt jenom lepší. Že jako nevidím tam to, že by se mělo stát něco hrozného. Že by nějak hrozně upadlo nebo tak. Myslím si, jako že to už může být jenom lepší. Teďka jak se staví napojení na dálnici. To tady spousta jako ulehčí. Cesta do Prahy a takhle. Všechno bude jednodušší, si myslím. Děčín se rekuruje. Zase to přiláká další lidi a takhle, turisty. Co já vím. Ale myslím si, že má dobrou budoucnost ústecký kraj.“

Tazatel: „A jak si představujete budoucnost ústeckého kraje?“

Informant: „Já si myslím, že máme dobře, já jsem optimistická. Já si myslím, že máme dobře našlápnuto, nakročeno zbavit se takové té nálepky. Protože investoři přicházejí do kraje, ty pracovní příležitosti rostou. Už to není takový. Moji třeba vrstevníci dřív hodně odcházeli do Prahy. Protože chtěli dělat v oborech, které tu nebyly a už tu jsou. Takže si myslím, že doženeme ty ostatní kraje.“

Někteří informanti vidí zase vývoj především negativně.

Informant: „...Jinak, no. Nechci být taková pesimistická, ale jinak to moc dobře nevidím. Nějak že by to šlo nějak to dobře.“

Informant: „Smutně. Možná na tom zapracují líp“

Informant: „No, já nevím. Já už v to ani nedoufám, že s tím někdy něco udělají, nebo jak to chtějí vlastně teďkon udělat.“

Studenti pozorují vývoj a hodnotí jeho pozitivní aspekty a dávají i určitá doporučení, která naznačují, jaké změny by si informanti sami přáli nebo by doporučovali. Doporučení se týkají různých oblastí: investování, školství, silnic a dopravy, výstavby, kultury, životního prostředí a společnosti. Někteří informanti se dotýkají i špatné pověsti kraje, za kterou se stydí.

Informant: „Možná se to zlepší tím návaem vysokoškoláků. Kdyby tam třeba nalákali nějaký investory a nahnaly se tam nějaký prachy nebo nějaký dotace prostě z unie, cokoliv. Tak by to možná mohli trochu postavit na nohy.“

Informant: „A já si myslím, že zkrátka se musí zaměřit vážně na to školství. Že pokud se zlepší ta úroveň toho školství, tak by se to mohlo vážně zlepšovat prostě jako celkově. A přijde mi že hodně jako projektů, který se to snaží nějakým způsobem zlepšit. A tak snad to bude lepší.“

Informant: „No jakoby spíš, co se týče té sociální. Prostě, nevím no. Představoval bych si to bez tady těch socek nebo ať tam klidně jsou, ale kdyby alespoň pracovali. Nebo prostě se mi nelíbí ten systém, že dostaneš byt zadara, platí za tebe nájem město a ty ho ještě celý vykradeš a rozprodáš veškerý kov, co tam byl a za dva měsíce dostaneš další. A takhle několikrát. Tak to prostě není úplně okey, si myslím.“

Informant: „Jako ideální budoucnost Ústeckého kraje si představuju tak, že dostaví všechny ty silnice, bude se tam dát normálně jezdit a žít jako na komunikacích vnitroměstských. A bylo by fajn kdyby se město víc stavělo jako vůči té kultuře a vůči jakoby tak nějak prostě tomu umění jako otevřeněji. No a taky to, že přestane být jako fakt industriální centrem chemiček, nástrojáren. A že začne trochu přemýšlet nad jako našimi věcmi. A že se začne trochu lépe starat o tu přírodu. To by bylo jako skvělý jinak.“

Informant: „No tak tam je to, uvidí se. Tak limity těžební nebo netěžební uvidíme, jestli se to prolomí nebo neprolomí někde. Každopádně pak nějak práce s tou krajinou bude velmi důležitá jako rekultivace. Což ale zase u nás na to celkem odborníci jsou nebo si člověk může inspirovat i v tom Německu. Kde to vlastně většinou ty doly si zatopí a pak se řekne, že vlastně tam by mohlo být taková pěkná jezerní krajina. Takže si myslím, že jako časem vlastně i postupně si budou uzavírat ty uhelné elektrárny. A ty provozy dneska jsou relativně už ekologický. Takže si myslím, že časem by to mohlo se stát fakt jako je vyhledávaný místo jako pro takový ten příměstský skoro pro Prahu. Protože vlastně ten metropolitní region se právě dost zvětšil a díky té dobré dostupnosti na ten server. A kdyby prostě se pracoval nějak trochu s tou image a prostě s tím nabídkou těch možností, tak si myslím, že jako určitě tam je nějaký rekreační potenciál. No, plus pak jako specializace, tak to byl vždycky průmyslový kraj. Nebo uvidí se, tak okolo toho Labe, tak to loďářství a nějaký prostě ty vodní sporty. Středohoří to vidím spíš jako právě na vrácení tam toho původního, co bylo ještě před druhou světovou válkou. Takže konkrétně tam okolo nás ty vinice, znovuobnovení prostě nějak trochu těch sadů, takže spíš zemědělská krajina. Protože Litoměřice tak to je zahrada Čech. No a pak v takových těch městech. No, chce to jako vývoj, investice. Prostě investice do školství a prostě do nějakého výzkumu. A vlastně transformovat ten průmysl z těžkého průmyslu spíš na nějaké high-tech asi tak.“

Informant: „Tak krátkodobá budoucnost. Udělat tam pořádně všechny ty spojky, co je potřeba, aby už nebyly kolony. Nějak konkrétně jako budoucnost. Já vím, že se zastupitelstva jako snaží nějak, jako dělá tam různé opravy. U nás v Březinách vytvořili parkovací místa, což je super. Nějak dále si myslím vylepšovat město. Snažit se nějak více asi o tu zahraniční spolupráci. Myslím, že by prostě měla, protože Děčín je hrozně blízko Německu. Takže v tom nevidím jako problém. Nějak víc budoucnost. Asi

ta úroveň škola se bude zlepšovat. Myslím, že je super, že na UJEPu není problém vyjet třeba na Erasmus. Což je hodně velké lákadlo.“

Informant: „Ale prostě aspoň kdyby tam třeba byly nějaký věci, na co by ten ústecký kraj mohl být jako hrdej. Ale prostě jako by ty lidi by si to mohli spojit s něčím jiným prostě s těma špatnýma věcmá. To si s nima to spojujou hned jako první. Ale aby si i ten kraj mohli vybavit i jako dobrý místo. Kde by prostě jako chtěli žít. Aby třeba tam byla nějaká věc, na kterou by ten kraj mohl být pyšnej. A který by ty lidi prostě mohli říct tam je tohle to a tohle to je tam fajn. A proč tam vlastně jako půjdeme bydlet. Takže jako ono potom, když má člověk tady ty předsudky a ať je to třeba člověk, kterej tam. Nikdy prostě jako pro člověka, ještě třeba jako pro mě, která je jako vím, že jsem tam jako by byla. Tak jako ještě vím, jak to tam opravdu je ve skutečnosti. Ale třeba pro lidi, který jsou třeba v Praze a nikdy tam nebyli. Tak kdyby třeba dostali najednou nějakou pracovní nabídku takhle z toho ústeckého kraje. Tak pro ně by se to třeba jako by si řekli, že tam prostě nepůjdu třeba jenom kvůli tomu, jak ten kraj na ně působí jako takový. Že to prostě nepůsobí moc dobře. A kdyby prostě pro to ten kraj uděl. Já nevím, co ten kraj pro to třeba může udělat a nemůže. Ale kdyby třeba byl prostě nějak vidět z tý lepší stránky. Prostě ukázat, že je to tam hezký. Že to tam jako není špatný, tak i ty lidi by tam pak jako asi i třeba šli víc. A já si myslím, že. Jako takhle já se asi nevidím budoucnost přímo v tom kraji, asi jako nedokážu říct. Já doufám, že se to bude zlepšovat. Protože se nechci stydět za to odkud jsem.“

Informant: „Mohla by se tam dostavit ta příšerná stavba, co se tam staví už deset let asi, ale kvůli nějakým archeologům, ale to tak bývá, že se to nepodaří občas. Ale já si myslí, že to bude v pohodě. Bude to těžší než třeba u jiných měst. ... I to Fórum. Výstavba toho Fóra je podle mě krok dopředu nebo je to někde manifestace toho, že to někde jde dopředu prostě. Protože bylo postavený to Fórum prostě. Podniky se tam mění pořád, i když zanikají, tak pořád je vidět, že se tam objevují jako nový, což je důležitý. Právě ten důraz na to malý podnikání, o kterým si lidí myslí, že to právě ne to, ale není může však důležité brát endurosnač podnikání při lidem, jestliže to právě na to, ale to je právě to, co to Ústí může. Střední vrstvy, když to řeknu trochu blbě, ale prostě to jsou ty, kteří mají tu kupní sílu a mají ty peníze, jo na to utrácení, a právě tyhle různé menší obchůdky je to, co je může vytáhnout, to ty prachy rozproudí. Třeba no. Ale je to čím dál tím lepší. U nás postavili chodník po 15 letech, co to chtěli nebo 10, prostě hodně dlouho.“